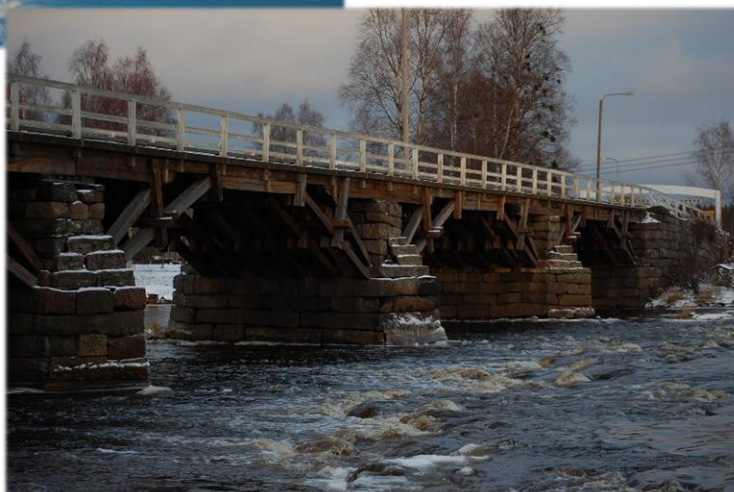

Pyhäjoen kunnan Tilinpäätös 2018

Kunnanhallitus 25.3.2019
Tarkastuslautakunta
Valtuusto

1	Toimintakertomus	1
1.1	Toimintakertomusta koskevat säännökset	1
1.2	Olennaiset tapahtumat Pyhäjoen kunnan toiminnassa ja taloudessa	1
1.2.1	Kunnanjohtajan katsaus	1
1.2.2	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
1.2.3	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	5
1.2.4	Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	8
1.2.5	Kunnan henkilöstö	12
1.2.6	Ympäristöasiat	13
1.2.7	Muut ei-taloudelliset asiat	13
1.2.8	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
1.2.9	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	14
1.3	Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	15
1.4	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	16
1.4.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	16
1.4.2	Toiminnan rahoitus	18
1.5	Rahoitusasema ja sen muutokset	20
1.6	Kokonaistulot ja –menot	24
1.7	Kuntakonsernin toiminta ja talous	24
1.7.1	Yhdistelmä konsernitiilin päätökseen sisältyvistä yhteisöistä	24
1.7.2	Konsernin toiminnan ohjaus	25
1.7.3	Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	25
1.7.4	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	27
1.7.5	Konsernitiilin päätös ja sen tunnusluvut	28
1.8	Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	31
1.8.1	Asiaa koskeva sääntely	31
1.8.2	Tilikauden tuloksen käsittely	32
2	Talousarvion toteutuminen	32
2.1	Seuranta koskeva sääntely	32
2.2	Tavoitteiden toteutuminen	32
2.3	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	32
2.3.1	Käyttötalouden toteutuminen	33
2.3.2	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	82
2.3.3	Investointien toteutuminen	84
2.3.4	Rahoitusosan toteutuminen	89
2.3.5	Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	90
3	Tilinpäätöslaskelmat	92
3.1	Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet	92
3.2	Tuloslaskelma 1.1.2018 - 31.12.2018	92
3.3	Rahoituslaskelma 1.1.2018 – 31.12.2018	93
3.4	Tase 1.1.2018 – 31.12.2018	94
3.5	Konsernilaskelmat 1.1.2018-31.12.2018	96
3.5.1	Konsernituloslaskelma	96
3.5.2	Konsernin rahoituslaskelma	97
3.5.3	Konsernitase	98

4	Tilinpäätöksen liitetiedot	99
4.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
4.1.1	Arvostus- ja jaksotuseriaatteen sekä menetelmät	99
4.2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	100
4.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	100
4.3.1	Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	100
5	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	102
5.1	Toimintatuotot tehtäväalueittain	102
5.2	Verotulojen erittely	102
5.3	Valtionosuuksien erittely	102
5.4	Palvelujen ostojen erittely	102
5.5	Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet	102
5.6	Pakollisten varausten muutokset	104
5.7	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	104
5.8	Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	104
5.9	Korkosaamiset pääomalainoista	104
6	Tasetta koskevat liitetiedot	105
6.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	105
6.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	108
7	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	109
7.1	Leasingvastuiden yhteismäärä	109
7.2	Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	110
7.3	Muut vastuusitoumukset	110
8	Ympäristöasiat	110
9	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	111
9.1	Henkilöstön lukumäärä	111
9.2	Henkilöstökulut	111
9.3	Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitettyt luottamushenkilömaksut	111
9.4	Tilintarkastajan palkkiot	111
9.5	Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet	111
10	Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista v. 2018 ja tositenumerosarjat	112
	Tilinpäätöksen allekirjoitus	113
	Tilinpäätösmerkintä	113

1 Toimintakertomus

1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain 115 §: "Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevas-ta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä."

1.2 Olennaiset tapahtumat Pyhäjoen kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Tammikuussa 2018 valtuusto hyväksyi kunnalle strategian Pyhäjoella Virtaa 2030. Strategiatyö toteutettiin laajana vuoropuheluna ja sen laadintaan osallistutettiin laajasti eri sidosryhmiä ja eri tahoja. Edellinen valtuusto aloitti työn ja uusi valtuusto jatkoi sen työstämistä ja hyväksyi strategian. Pyhäjoen kunnan visio lähtee itsenäisestä ja hallitusti kasvavasta kunnasta, joka tarjoaa monipuoliset elämisen ja yrittämisen mahdollisuudet. Vision toteuttamisen lähtökohta on, että Pyhäjoki on vetovoimainen, hyvinvoiva ja vastuullinen.

Vetovoimainen Pyhäjoki -tavoitteessa tärkeintä on olla houkutteleva ja kasvava kunta. Kasvun edellytyksiä on pohjustettu voimallisesti mm. maanhankinnan ja kaavoituksen sekä infrastruktuurin kehittämisen avulla. Kuntakonsernin asuntojen kysyntä säilyi hyvänä. Vuoden aikana aloitettiin Aatosvainion alueen markkinointi. Matinsaaren ideointi ja kaavoitustyö käynnistettiin. Elinkeino- ja työpaikkarakenteen monipuolistaminen sekä työpaikkaomavaraisuuden lisääminen kehittyi positiivisesti ja kunnan työllisyysaste nousi yli 70 prosentin. Hanhikiven ydinvoimahankeen viivästyminen ja rakentamislupahakemuksen aikataulun siirtyminen vuodesta 2018 vuoteen 2021 osaltaan jarrutti hankkeiden edistymistä. Kirkonkylän viihtyisyyden kehittämistä edistettiin EU-rahoitteisella Vanhatien kehittämishankkeella.

Yrittäjämönteinen ilmapiiri ja toiminta ovat tärkeä osa Vetovoimainen Pyhäjoki -tavoitetta. Hyvän toimintaympäristön luominen yritystoiminnalle takaa mielekkään yrittämisen. Uusia yrityksiä kiinnittyi edelleen Ollinmäelle varaus- ja vuokrasopimuksien muodossa. Yritysneuvontaa ostettiin sopimukseen nojautuen Raahen seudun yrityspalveluilta ja kehittämiskeskukselta.

Hyvinvoiva Pyhäjoki -tavoitteen keskeinen lähtökohta on, että kunnan jäsenet olisivat tyytyväisiä kunnan järjestämiin palveluihin. Hyvinvointikuntayhtymän toiminta oli laadukasta ja kustannustehokasta. Suomen hallituksen tavoite Maakunta- ja sote-uudistuksen toteuttamiseksi vaikutti kunnan toimintaan vuoden aikana erilaisten selvitysten muodossa. Maakunta- ja sote-uudistushanke kaaduttua on oman Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän toiminta pidettävä hyvässä kunnossa. Tulevaa kohti suunnitetaan edelleen siitä lähtökohdasta, että kuntalaisille tärkeistä nykyisistä julkisista lähipalveluista, kuten terveyskeskuksesta ja hammashoidosta sekä laadukkaasta vanhusten hoidosta pidetään kiinni.

Tulevaisuuden kasvuympäristön kehittäminen lähti liikkeelle Koulu 2022 -hankkeella. Vuoden aikana päätettiin luopua Saaren koulurakennuksesta ja siirtyä väistökouluun. Koulurakennuksen ennaikainen poistaminen taseesta (1.75 milj. euroa) oli keskeinen syy tilikauden alijäämän muodostumiseen. Koko väistöratkaisun hinta vuosina 2018- 2022 tulee olemaan noin 3 miljoonaa euroa.

Vastuullinen Pyhäjoki -tavoitteen keskeinen lähtökohta on tasapainoinen ja terve taloudenhoito. Tilinpäätös osoittaa, että emme onnistuneet pysymään talousarviossa. Taloudellisten tavoitteiden saavuttamatta jääminen koostui monesta osatekijästä. Näitä on syytä huolellisesti analysoida. Kunnan toiminnassa ja taloudessa korostuu pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus. Kunnan talouden perusta on edelleen kunnossa. Kunnan ns. nettovelka (vieraan pääoman ja sijoitusvarallisuuden suhde) on edelleen maltillinen eli noin 3.5 miljoonaa euroa.

Kunnan tulotalouden kehitys lukuun ottamatta kiinteistöveron tuottoa oli negatiivinen. Kunnallisvero- ja yhteisöverotilitykset supistuivat hieman. Kiinteistöverotulot kasvoivat 57 % perustuen pääasiassa tuulivoimaloiden kiinteistöverotukseen. Valtionosuudet supistuivat 3.6 % eli 375.000 euroa. Vuosikate tavoitetta ei saavutettu ja vuosikatteen muodostui noin 678.000 euroa ja alijäämää kertyi 2.004.000 euroa pääasiassa ylimääräisten poistojen seurauksena. Kunnan taseessa oleva ylijäämä pieneni 13.511.896 eurosta noin 11.507.872 euroon.

Vuoden 2018 nettoinvestoinnit olivat noin viisi kertaa suunnitelmapoistojen **taso**. Suurin investointikohde oli Vanhatien EU-rahoitteinen hanke. Kunnan kaikki investoinnit olivat bruttona 3.205.739 euroa ja nettona 2.310.006 euroa. Kunnan tase supistui 926.143 eurolla ollen vuoden lopussa 32.616.275 euroa. Kunnan lainamäärä kasvoi hiukan ja oli vuoden lopussa 10.500.000 euroa. Vuoden lopussa kunnan sijoitusvarallisuus oli 6.728.810 euroa.

Kunnan oma palvelutuotanto sujui hyvin. Kunnan henkilöstö suoritti palvelutehtävää tehden parhaansa. Henkilöstökulut eivät aivan pysyneet talousarviossa. Kunnan työntekijät ansaitsevat suuret kiitokset hyvin suoritetusta työstä.

Valtuustokausi lähestyy puolimatkan krouvia. Tilinpäätös osoittaa, että valtuusto, hallitus ja lautakunnat yhdessä johtoryhmän kanssa joutuvat syvällisesti pohtimaan käyttötalouden tasapainottamista. Valtuuston on yhdessä

kunnanhallituksen kanssa varmistuttava siitä, että vuosikatteen taso on riittävä ja tulorahoitus investointeihin säilyy hyvällä tasolla.

Valtuusto, kunnanhallitus ja lautakunnat ovat pyrkineet huolehtimaan siitä, että kuntalaiset saavat heille kuuluvat tarpeelliset palvelut. Samalla se on tehnyt tärkeitä päätöksiä tulevaisuuden strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi, tulopohjan, elinvoiman ja vetovoiman kehittämiseksi.

Haluan kiittää valtuutettuja, hallituksen jäseniä ja lautakuntien jäseniä hyvästä yhteistyöstä ja toiminnasta Pyhäjoen kunnan asukkaiden parhaaksi.

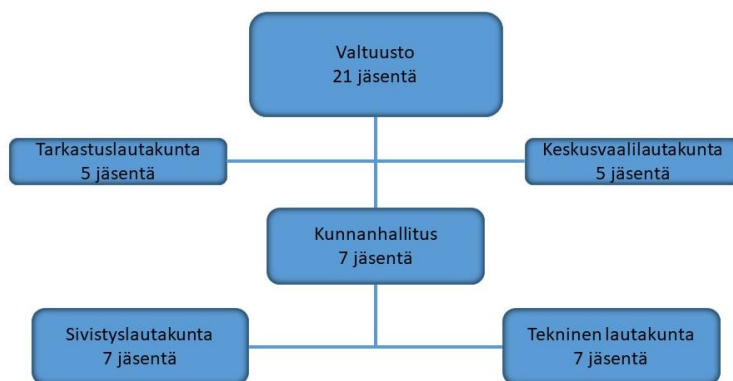
Pyhäjoella 21.3.2019

Matti Soronen
kunnanjohtaja

1.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Pyhäjoen kunnan luottamushenkilö- ja virasto-organisaatio

Hallintorakenne 1.1.2017 alkaen

Pyhäjoen kunnan virasto-organisaatio 1.1.2011 alkaen

Pyhäjoen valtuusto v. 2017-2021 (21 valtuutettua)

Valtuusto kokoontui 9 kertaa vuonna 2018. Jäsenten osallistuminen kokouksiin on ilmoitettu alla nimen jälkeen sulkeissa.

Valtuuston puheenjohtaja:	Kittilä Risto (7)
Valtuuston I varapuheenjohtaja:	Impola Anja (9)
Valtuuston II varapuheenjohtaja:	Jukkola Jaakko (9)
Flink Eija (9)	Nousiainen Matti (7)
Grekula Toni (5)	Pahkala Matti (8)
Hietala Jukka-Pekka (7)	Peltoniemi Raino (8)
Kestilä Saara (9)	Pirkola Ari (7)
Koskela Mikko (9)	Rantanen Niko (8)
Lintunen Pirkko (9)	Salmela Mikko (7)
Mattila Olli (6)	Sarpola Tuula (8)
Mustakallio Saara (8)	Sirkka Janne (9)
Niemelä Päivi (9)	Virkkunen Mauri (9)

Poliittiset voimasuhteet

Suomen Keskusta	15 valtuutettua
Vasemmistoliitto	3 valtuutettua
Kansallinen Kokoomus	2 valtuutettua
Jaakko Jukkolan valitsijayhdistys	1 valtuutettu

Pyhäjoen kunnanhallitus 2017-2021

Kunnanhallitus kokoontui 19 kertaa vuonna 2018. Jäsenten osallistuminen kokouksiin on ilmoitettu alla nimen jälkeen sulkeissa.

Pj.	Pahkala Matti (19)	henkilökohtainen varajäsen
Varapj.	Pirkola Ari (17)	Hietala Jukka-Pekka
	Flink Eija (19)	Kestilä Saara (2)
	Lintunen Pirkko (19)	Muikkula Juha
	Mattila Olli (15)	Rantanen Niko
	Peltoniemi Raino (18)	Grekula Toni (3)
	Sarpola Tuula (15)	Karjaluoto-Pisilä Johanna (1)
		Niemelä Päivi (4)

Poliittiset voimasuhteet

Suomen Keskusta	5 jäsentä
Kansallinen Kokoomus	1 jäsen
Vasemmistoliitto	1 jäsen

Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja Matti Soronen.

Valtuuston vaalilautakunta (5):

Pj.	Jukkola Jaakko
Varapj.	Peltoniemi Raino
	Flink Eija
	Sarpola Tuula
	Virkkunen Mauri

Tarkastuslautakunta (5)

Pj.	Virkkunen Mauri
Varapj.	Nousiainen Matti
	Kippola Toni
	Sarpola Päivi
	Tuomikoski Marjaana

Keskusvaalilautakunta (5):

Pj. Luoto Pasi
 Varapj. Koivusipilä Hannu
 Keskitalo Heidi
 Louhimaa Hannu
 Salmela Suvi

Sivistyslautakunta (7):

Pj. Rantanen Niko
 Varapj. Mattila Olli
 Flink Eija
 Kestilä Saara
 Niemelä Päivi
 Salmela Mikko
 Sirkka Janne

Tekninen lautakunta (7):

Pj. Lintunen Pirkko
 Varapj. Koskela Mikko
 Anttila Juha
 Hietala Jukka-Pekka
 Kallio Tenho
 Kestilä Saara
 Mustakallio Saara

Tilivelvollisia ovat valtuutettuja lukuun ottamatta toimielimien jäsenet ja seuraavat viran- ja toimenhaltijat:

Hallinto-, elinkeino- ja perusturvapalvelut:

- kunnanjohtaja
- elinkeinojohtaja
- palveluesimies (1.1.2019 talous- ja hallintopäällikkö)

Sivistyspalvelut:

- sivistystoimenjohtaja
- päivähoitojohtaja (1.1.2019 varhaiskasvatusjohtaja)
- rehtorit ja koulujen johtajat
- kirjasto- ja kulttuuritoimenjohtaja
- vapaa-aikaohjaaja

Tekniset palvelut:

- tekninen johtaja
- kiinteistöpäällikkö
- ruokapalvelu- ja siivouspäällikkö
- lämpölaitosjohtaja
- johtava rakennustarkastaja

1.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Raahen seutukunnan kehitys

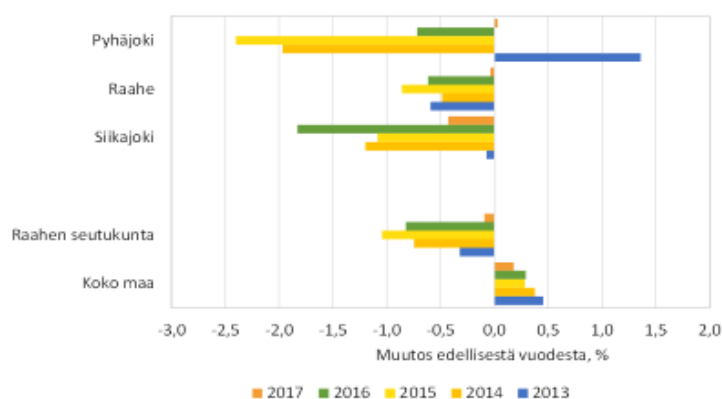
Seutukunnan ja Pyhäjoen eräitä keskeisiä kehitys- ja rakennetietoja: elinkeinorakennetta, väestökehitystä, työllisyyttä ja yritysaktiivisuutta on kuvattu alla olevin taulukoin ja kuvaajin.

RAAHEN SEUTUKUNNAN VÄESTÖ 2010–2018

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
RAAHE	22569	22592	22638	25523	25388	25165	25013	25002	24822
PYHÄJOKI	3393	3361	3313	3356	3291	3211	3187	3189	3146
VIHANTI	3099	3060	3022						
SIKAJOKI	5680	5638	5597	5590	5530	5471	5364	5345	5246
	34741	34651	34570	34469	34209	33847	33564	33536	33214

Väkiluvun muutos kunnittain 2013–2017

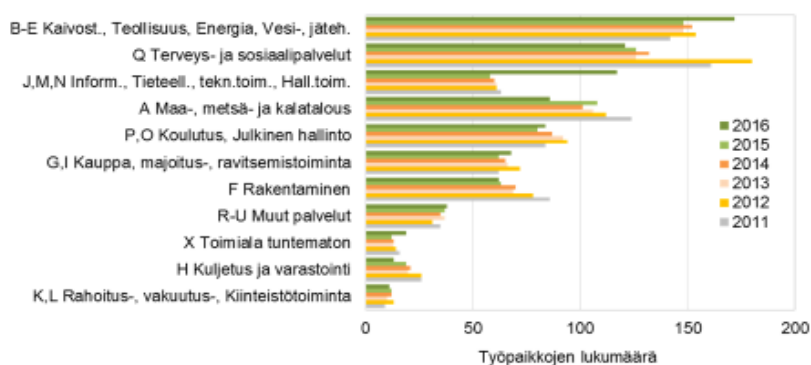
SeutuNet
Vuoden 2017 aluerajat
Lähde: Tilastokeskus

15.3.2019

Tilastokeskus

Työpaikkojen kehitys Pyhäjoella 2011–2016

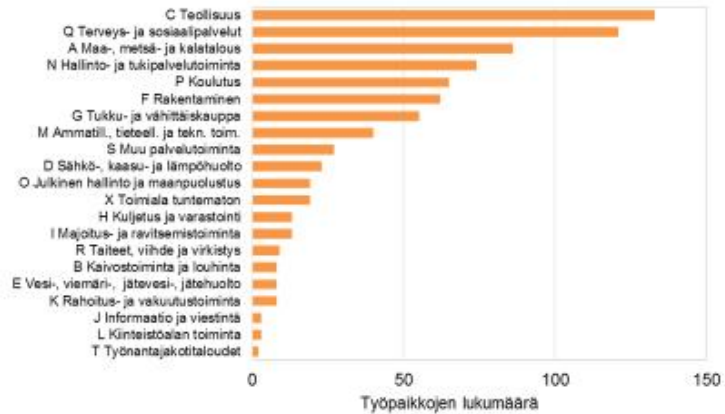

SeutuNet
Vuoden 2018 aluerajat
Lähde: Tilastokeskus

15.3.2019

Tilastokeskus

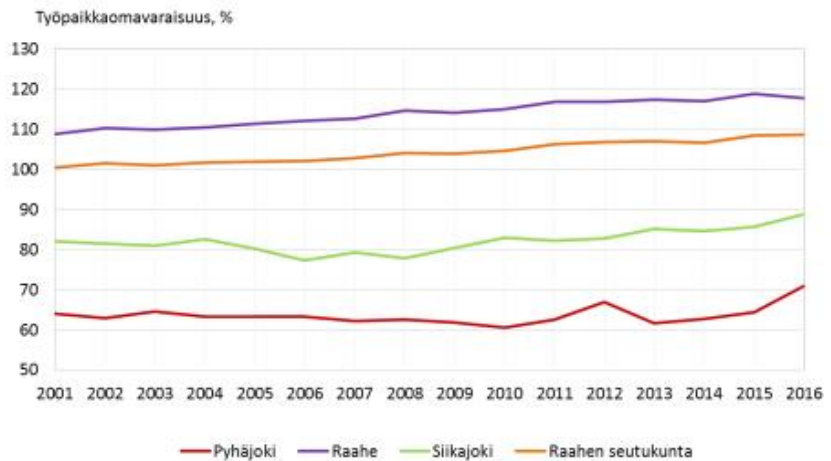
Työpaikat toimialoittain Pyhäjoella 2016

SeutuNet
Vuoden 2018 aluerajat
Lähde: Tilastokeskus

15.3.2019

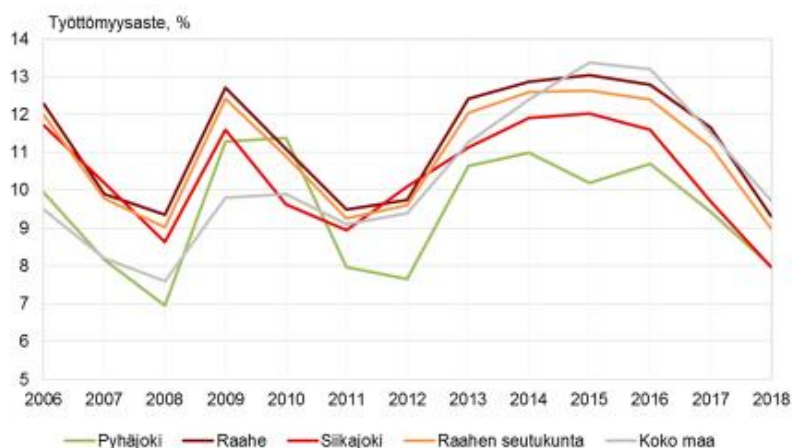
Työpaikkaomavaraisuus kunnittain 2001–2016

SeutuNet
Vuoden 2018 aluerajat
Lähde: Tilastokeskus

15.3.2019

Työttömyysaste kunnittain 2006–2018

15.3.2019

Tilastokeskus

1.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset tapahtumat tilikaudelta ja sen päättymisen jälkeen

Väestövähennys vuonna 2018 oli 43 henkilöä ja kunnan väkiluku oli vuodenvaihteessa 3 146. Muutos oli edellisvuonna +2 henkilöä.

Kunnan toiminnassa vuonna 2018 tapahtuneita olennaisia muutoksia:

- Saaren koulun siirtyminen osittain väistötiloihin, koko koulu siirtyy väistötiloihin vuoden 2019 aikana. Vaikutus käyttötalouteen kokonaisuudessaan n. 400.000 euroa vuonna 2018.
- suurimmat ja merkittävimmät investoinnit vuonna 2018 olivat:
 - o lukion laajentamisen aloittaminen 0,22 M€, jatkuu v. 2019
 - o kunnantalon piha 0,18 M€, jatkuu v. 2019
 - o Vekkulan valmistuminen 0,11 M€
 - o Vanhatien peruskorjaus (EAKR) 1,46 M€, rahoitusosuutta 0,72 M€
 - o uusien maa-alueitten hankkiminen 0,51 M€
 - o osakkeet 0,23 M€

Tilikauden päättymisen jälkeen valtuusto on kokouksessaan 20.2.2019 päättänyt luopua monitoimitalon peruskorjauksesta ja muuttaa monitoimitalon poistosuunnitelmaa siten, että se poistetaan taseesta tilikausien 2019-2022 aikana. Vuosittainen lisäpoisto on n. 70 000 €.

Tilikauden tulos oli 421 434 € huonompi kuin talousarviotarkistuksissa loppuvuodesta arvioitiin ja alkuperäistä talousarviota 2 667 134 € huonompi.

Vuosikate oli +678 729 €. Tilikauden tulos on 2 004 024 € alijäämäinen. Tulokseen vaikuttivat monet tekijät:

- Toimintatuotot alenivat edellisvuoteen verrattuna 2,0 % ja toimintakulut kasvoivat 2,3 %.
- Toimintakate (joka on miinusmerkkinen) kasvoi 3,0 % ja toteutuma oli 98,9 %. Henkilöstökulujen toteutuma oli talousarviota alempi (99,4 %).
- Verotulojen toteutuminen (98,0 %) vaikutti osaltaan tulokseen, samoin valtionosuuksien toteutuminen (100,8 %)
- Sosiaali- ja terveystoimen menojen alittuminen budjetoituun nähden 304 409 euroa.
- Kunnan lainoista maksetut korkokulut olivat poikkeuksellisen matalat eli 134 euroa.
- Tilikauden tulosta heikentää mm.:
 - myyntitappiot muista osakkeista ja osuuksista -24 474 €
 - Jokilaaksojen Rahasto I Ky:n kuntapääoma -11 754 €
 - Raahen Teknologiakeskus Oy:n osakkeet -12 720 €
 - lisäpoistot -1 763 210 €
 - valtuuston päätös 19.9.2018 § 55 / Saaren koulu -1 749 942 €
 - Rivitalo III, Koulutie 6 purkaminen -13 268 €
 - väestökoulupäätöksen vaikutus käyttötalouteen n. 400 000 €
 - sijoitustoiminnan arvonalennukset 208 352 €
 - sijoitustoiminnan tuotot jäivät alhaisiksi ollen 36 069 €
 - kunnan henkilöstömäärä kasvoi 7 henkilöllä. Kunnan palkkamenot kasvoivat arvioitua enemmän eli 7,5 %
 - kunnan asuntovuokraustoiminta oli n. 164.000 € tappiollinen, johtuen mm. kahden rivitalon purkukuluista.

Lainamäärä kasvoi 257.360 eurolla ollen vuoden lopussa 10,5 milj. euroa eli 3 338 euroa/asukas.

Vuosi	Yhteensä €	€/asukas
2009	8 550	2 535
2010	8 849	2 608
2011	9 049	2 692
2012	10 848	3 274
2013	10 347	3 080
2014	9 847	2 992
2015	9 346	2 910
2016	9 344	2 932
2017	10 243	3 212
2018	10 500	3 338

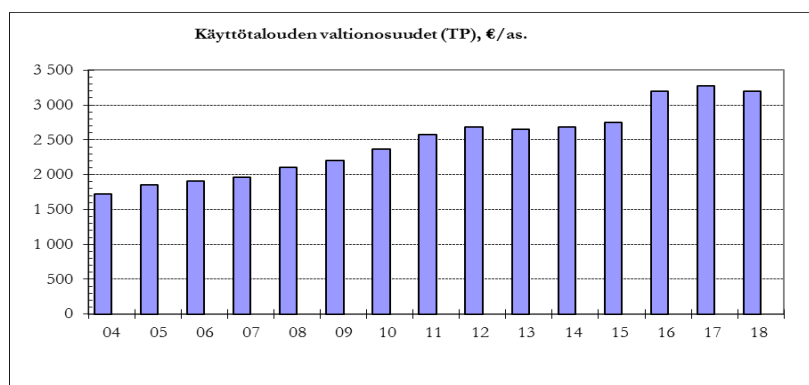
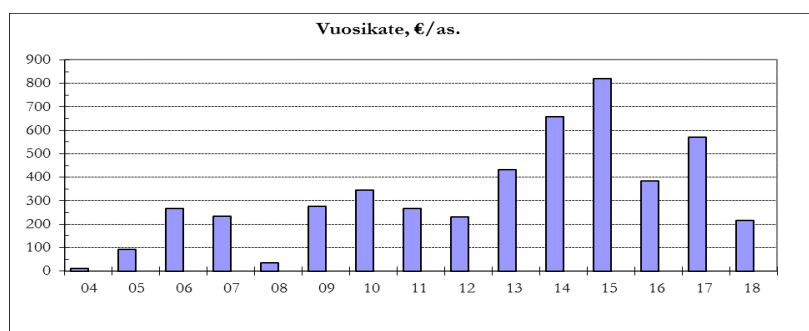
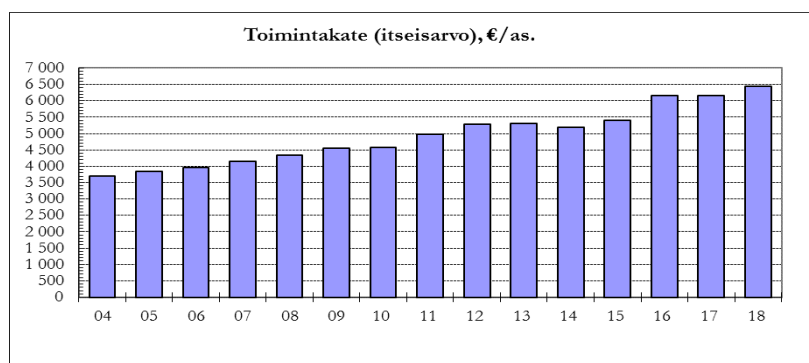
Kunnan rahavarat vähenivät 325 885 euroa. Rahavaroihin lasketaan myös kunnan sijoitukset. Sijoituksista kirjattiin arvonorotuksia aikaisempina vuosina tehtyjä arvonalennuksia vastaan 10 477 €, joiden jälkeen myyntitappioita

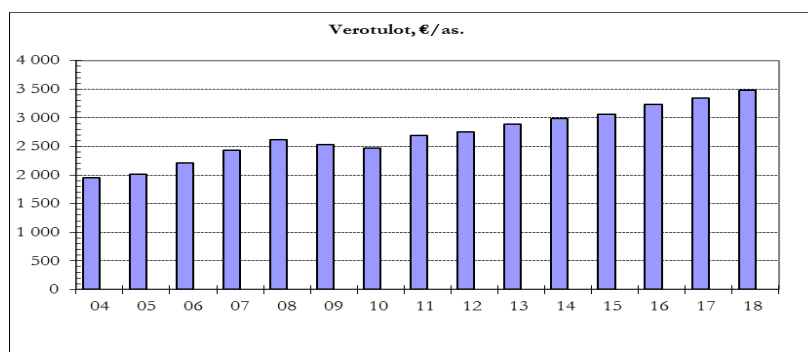
kirjattiin 16 570 € ja myyntivoittoja 19 219 €. Sijoituksista kirjattiin korko-, osin-ko- ja muita rahoitustuottoja yhteensä 50 113 €. Tilinpäätökseen kirjattiin arvonalennuksia 208 352 €.

Kunnan rahavarat olivat 31.12.2018 yhteensä 7 122 034 €.

Tulo- ja menoarviot toteutuivat seuraavasti (1.000 €):

	Talousarvio	Toteutuma	Toteutuma%
Toimintatuotot	2 782	2 841	102,1
Toimintakulut	-23 248	-23 084	99,3
Henkilöstökulut	-7 325	-7 279	99,4
Palvelujen ostot	-13 618	-13 361	98,1
Verotulot	11 171	10 945	98,0
Valtionosuudet	9 980	10 056	100,8
Vuosikate	986	679	82,2
Tilikauden tulos	-1 583	-2 004	126,6

1.000 eu- roa	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä
2009	8 006	264	280	8 550
2010	7 715	369	315	8 399
2011	8 219	435	374	9 028
2012	8 444	293	391	9 128
2013	8 925	349	432	9 706
2014	8 875	422	533	9 829
2015	9 093	560	631	10 284
2016	8 977	521	814	10 312
2017	9 094	651	907	10 652
2018	8 926	589	1 430	10 945

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio tulevasta kehityksestä

Vuoden 2018 tulos heikentää tasetta ja vähentää kumulatiivista ylijäämää. Kunnan tase säilyy hyvänä. Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämätilillä on 13 511 596 € eli 4 295 €/asukas (ennen vuoden 2018 alijäämää).

Sijoitusvarojen taso mahdollistaa sijoitustuottoja myös tuleville vuosille. Vuosi 2018 oli poikkeuksellinen vuosi sijoitusmarkkinoille.

Vuosikate jäi arvioitua heikommaksi, joka edellyttää talouden tasapainottamista taloussuunnitelmakaudella.

1.2.5 Kunnan henkilöstö

Pyhäjoen kunnan palveluksessa oli 31.12.2018 yhteensä 183 työntekijää.

Henkilöstömäärä osastoittain 31.12. vuosina 2014–2018

Toimintayksikko	Vakituiset					Määräaikaiset				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Halli.- ja elink.	7	10	10	10	13	4	5	6	7	4
Sivistys	76	73	75	75	84	38	36	34	39	45
Tekninen	29	29	30	34	33	14	13	9	8	4
Yhteensä	112	112	115	119	130	56	54	49	54	53

Toimintayksikko	Palkkatuella					Yhteensä				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
Halli.- ja elink.	0	0	0	0	2	11	15	16	17	19
Sivistys	3	2	0	1	0	117	111	109	115	129
Tekninen	1	3	1	5	1	44	45	40	47	38
Yhteensä	4	5	1	6	3	172	171	165	179	186

Yhteensä ilman työllistettyjä					
Toimintayksikko	2014	2015	2016	2017	2018
Halli.- ja elink.	11	15	16	17	17
Sivistys	114	109	109	114	129
Tekninen	43	42	39	42	37
Yhteensä	168	166	164	173	183

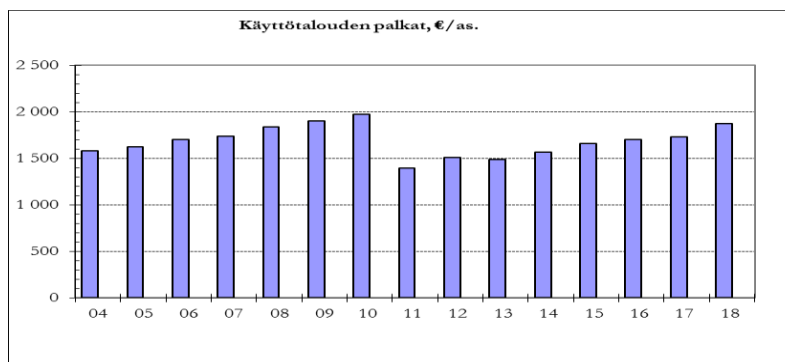
Taulukossa on tarkastelupäivän henkilöstö (työ- tai virka-suhteessa Pyhäjoen kuntaan 31.12.) sisältäen sekä vakituisen työntekijän että mahdollisen sairasloman tms. sijaisen. Sisältää myös muut tilapäiset työntekijät.

Taulukossa työllistettyihin sisältyvät myös oppisopimuksella työskentelevät.

Näissä luvuissa ei ole mukana luottamushenkilöt eikä ennakoperintärekiin kuulumattomat työpalvelut.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella 2018 oli 5 903 308 € (5 526 612 € v. 2017), joihin saatiin sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutus-korvauksia yhteensä 133 733 € (62 594 € v. 2017). Kaikki kunnan maksamat palkat on kirjattu käyttötalousosaan, josta niitä on aktivoitu vuonna 2018 investointiosaan yhteensä 101 926 € (61 451 € v. 2017).

Henkilöstöstä laaditaan erillinen henkilöstöraportti, jossa henkilöstön rakennetta ja muutoksia tarkastellaan yksityiskohtaisemmin.

1.2.6 Ympäristöasiat

Merkittävimpiä ympäristökuluja kunnalle syntyi ympäristönhodollisista investoinneista, joista merkittävimmät kohdistuivat vuonna 2018 Liminkajärven kunnostukseen ja Tervon väylän ruoppaustöihin.

Pyhäjoen kunta vastaa kunnan alueen kaukolämpötuotannosta ja verkostosta. Lämpölaite käyttää pääasiassa bioenergiaa (hake) lämmöntuotannossa.

Pyhäjokisuun Vesi Oy hoitaa veden jakelun kuluttajille ja vastaa myös viemäriverkostostaan kunnan alueella.

Vestia Oy on kuntien omistama alueellinen jätehuolto-yhtiö, joka järjestää kotitalouksien hyöty- ja vaarallisten jätteiden huollon, jätekuljetukset sekä tarjoaa jäteneuvontaa. Jätehuollon viranomaistehtäviä hoitaa kuntien yhteinen Jokilaaksojen jätelautakunta.

1.2.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kunnan toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu ohjeistukset edustamisesta ja hankinnoista eturistiriitojen välttämiseksi. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista ja hankintaohjetta. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruption tai lahjontaan liittyviä riskejä.

1.2.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taloudessa haasteena on investointien tuoma suunnitelman mukaisten poistojen kasvu ja vuosikatteen riittävyys suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen.

Kunnan investointisuunnitelma vuosille 2019-2022 on rankka, yhteensä nettona 10,5 M€, ilman Koulu 2022 -hanketta, jonka rahoitus on vielä ratkaisematta eli päätöstä siitä, toteutetaanko se lainoituksella vai kiinteistöleasingilla ei ole tehty.

Kunnan lainamäärän kasvu tulevina vuosina on korkea. Rahoituslaskelman mukaan lainamäärä kasvaisi vuosina 2019-2022 yhteensä 6 milj. eurolla, joka tuo painetta korkomenojen kasvuun ja vuosikatteen riittävyyteen lainanlyhennyksiin.

Pyhäjoen kunnan taloudellinen perusta on vakaa. Kunnan talous on hyvin hoidettu.

Kunnan tuloslaskelma osoittaa kuitenkin, että taloutta on tasapainotettava.

Kunnan tase on kunnossa. Taseessa rakennusten poistamaton hankintameno ja käyttöikä erityisesti Saaren koulun ja Monitoimitalon osalta poikkeavat toisistaan merkittävästi. Alaskirjaukset rasittavat tilinpäätöstä merkittävästi.

Kunnan tulostrategian keskeinen elementti on verotulot. Kunnallisveron tuoton arvioidaan kehittyvän keskimääräisellä tavalla. Kiinteistöveron ennakoidaan kasvavan johtuen vilkkaammasta rakentamisesta sekä tuulivoimayhtiöiden että ydinvoimayhtiön maksamasta kiinteistöverosta. Yhteisöveron tuoton arvioidaan myös kasvavan.

Toinen keskeinen tulostrategian elementti on valtionosuudet. Mikäli valtionosuusuudistus toteutuu arvioidulla tavalla, niiden arvioidaan lisääntyvän jonkin verran. Valtiontalouden heikko tilanne voi johtaa uusiin valtionosuusleikkauksiin. Mikäli Sote-uudistus toteutuu, kunnan tehtävät ja kuntatalouden asetelma voi muuttua perustavaa laatua olevalla tavalla.

Kolmas merkittävä tulonmuodostuksen erä on maksu- ja myyntitulot. Niiden arvioidaan lisääntyvän mm. ydinvoimahankkeen ja tuulivoimahankkeiden sekä asunto- ja teollisuusrakentamisen edistyessä. Kunnalla on lukuisia maanvuokrasopimuksia, jotka lisäävät tulonmuodostusta.

Kunnan oma palvelutuotanto on hyvin suunniteltua. Saaren koulun siirtyminen väistötiloihin ei ollut suunnitelmallista, joten se aiheutti ylimääräisiä kustannuksia. Epävarmuutta aiheuttaa esim. opetustoimessa ikäluokkien koko ja sen vaihtelu. Syntyvyyden aleneminen viimeisen kolmen vuoden aikana tuo epävarmuutta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelujärjestelmälle ja sen suunnittelulle.

Kunnan menojen kannalta keskeisin haaste on investointimenojen hallinta. Niiden suunnittelu täytyy tapahtua huolellisesti. Palvelutuotantoon liittyvät investoinnit tulee pystyä kustantamaan pääsääntöisesti vuosikatteella ja uudet infrahankkeet (asuin- ja teollisuusalueet) tulee pystyä kustantamaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kokonaisuudessaan Pyhäjoen kunnan tuleva taloudellinen ja toiminnallinen kehitys arvioidaan hyväksi.

1.2.9 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Strategisista riskeistä suurimpia ovat edelleen syntyvyyden lasku, työttömyys, muuttoliike ja mahdolliset lainsäädäntömuutokset, jotka vaikuttavat kuntien

itsehallintoon ja palvelutuotantoon jatkossa. Koko Suomen alhainen syntyvyys tuo haasteita alueen väestökehitykseen.

Elinkeinoelämän kehityksellä ja alueen elinkeinorakenteen muutoksella on vaikutuksia työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin ja väestön hyvinvointiin.

Pyhäjoen työikäisen väestön määrä laski 12 työikäisellä vuodesta 2017 vuoteen 2018, työvoiman määrä oli 1 274 henkilöä 31.12.2018 (1 286 hlöä v. 2017).

Rakentamiseen liittyviä teknisiä riskejä ja toiminnan keskeytysriskejä pienennetään suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla ja erilaisilla turva- ja automatiikkajärjestelyillä. Sisäilmaongelmien lisäksi kunnan omaisuuteen ei ole kohdistunut merkittäviä vahinkoja.

Työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen ja työsuojeluhenkilöstön yhteistoiminnalla. Sisäilmaongelmien lisäksi ei ole havaittu muita merkittäviä työturvallisuusriskejä. Muita henkilöstöön kohdistuvia riskejä tuovat kunnalle mm. henkilöstön vaihtuvuus, rekrytointien onnistuminen, henkilöstön hyvinvointi ja pienen kunnan organisaation ohuus.

Tietojärjestelmien toimivuus on myös yksi keskeisimmistä toiminnallisista riskeistä.

Pyhäjoen kunta tulee velkaantumaan ellei se kykene parantamaan investointeihin tarvittavaa tulo-rahoitusta, hillitsemään toimintamenojen kasvua ja arvioimaan kriittisesti investointien välttämättömyyttä. Tulorahoituksen riittävyys investointeihin edellyttää käyttötalousmenojen supistamista ja vuosikate tavoitteen saavuttamista. Tulorahoituspohjaan tulee vaikuttamaan oleellisesti yksityisten investointien toteutuminen Hanhikivellä sekä tuulivoimapuistojen toteutuminen.

Kunnan rahoitusriskit jakautuvat likviditeetti-, korko- ja luottoriskiin. Likviditeettiriskiä hallitaan kuntatodistusohjelmalla. Kunnan lainakanta 31.12.2018 oli 10,5 M€, josta kaikki kuntatodistuksia. Kunnan korkoriski muodostuu lainasalkun vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen muutoksista.

Luottoriskit kohdistuvat kunnan myöntämiin takauksiin ja antolainasaamisiin. Kunnalla on takausvastuita yhteensä 7,0 M€ ja antolainasaamisia 1,5 M€.

Kunnan omaisuus on kattavasti vakuutettu vahinkoriskien varalta. Vakuutusmeklaripalvelut ostetaan Novum Oy:ltä, joka on kilpailuttanut kunnan vakuutukset vuoden 2017 aikana. Kunnan vakuutusyhtiönä jatkaa Vahinko-vakuutusyhtiö IF Oy ja sopimus on voimassa toistaiseksi.

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus on hyväksynyt kokouksessaan 26.11.2018 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen, joka täydentää valtuuston 27.8.2014 hyväksymiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita Pyhäjoen kunnassa.

Kunnan organisaatiossa ei ole kunnanjohtajan alaisuudessa toimivaa sisäisen tarkastuksen yksikköä. Yleinen vastuu kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta on kunnanhallituksella ja kunnanjohtajalla.

Kunnan hallinnon ja toiminnan organisointia koskevat ohjeet ja määräykset on koottu hallintosääntöön, minkä lisäksi on voimassa luottamushenkilöiden palkkiosääntö, konserniohje ja sisäisen valvonnan ohje.

Joulukuussa 2017 hyväksytty hallintosääntö määrittelee toimivallan käytön ja delegointimenettelyn.

Kunnan toiminta on hallintosäännöllä organisoitu vastuualueittain.

Hallintosäännön 1 luku käsittelee kunnan taloutta ja 2 luku hallinnon ja talouden tarkastusta, mukaanlukien ulkoisen ja sisäisen valvonnan järjestämisen.

Johtamisen välineenä toimivat valtuuston hyväksymä talousarvio ja kunnanhallituksen täytäntöönpano-ohjeet. Talouden seurantaa suorittavat osastopäälliköt, tulosyksiköiden vastuuhenkilöt ja toimielimet talousarvion toteutumavertailujen avulla.

Hallintopäätöksiin ulottuvaa seurantaa tapahtuu mm. kunnanhallituksen nimeämien edustajien ja kunnanjohtajan toimielinten kokouksiin osallistumisen kautta.

Aikaisemmin suoritettussa riskikartoituksessa erääksi huomiota vaativaksi asiaksi todettiin se, että henkilöorganisaation ohuudesta johtuva riski on olemassa kun avainhenkilöstöä vaihtuu tai tulee pitkiä poissaolojaksoja. Riski kohdistuu erityisesti osaamiseen ja henkilöstön riittävyyteen. Varahenkilöperehdyttämiseen tulisi panostaa ja eduksi olisi, että sopimusperusteista yhteistyötä voisi olla kuntien välillä nykyistä enemmän.

Samanlaiset taloushallinnon ohjelmistot ja tietojärjestelmät vähentäisivät myös riskiä.

Kunnanhallitus arvioi sisäisen valvonnan osalta, että erityistä raportoitavaa ei toimintakertomuksen lisäksi ole säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisesta; tavoitteiden toteutumisesta, varojen käytön valvonnasta, tuloksellisuuden arvioinnista; riskienhallinnan järjestämisestä; omaisuuden hankinnasta, luovutuksesta ja hoidon valvonnasta; sopimustoiminnasta.

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välitulokista laskettuja tunnuslukuja.

Tuloslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
TOIMINTATUOTOT	2 841	2 899
TOIMINTAKULUT	-23 084	- 22 562
TOIMINTAKATE	-20 242	-19 663
VEROTULOT	10 945	10 652
VALTIONOSUUDET	10 056	10 431
KORKOTUOTOT	66	94
MUUT RAHOITUSTUOTOT	80	370
KORKOKULUT	0	-3
MUUT RAHOITUSKULUT	-226	-59
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-80	402
VUOSIKATE	679	1 822
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-2 683	-864
TILIKAUDEN TULOS	-2 004	958
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 004	958

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	12,3	12,9
Vuosikate/Poistot, %	25,3	210,8
Vuosikate, euroa/asukas	215,7	571,3
Asukasmäärä	3 146	3 189

Toimintakate on toimintatuottojen ja – kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintakate heikkeni 0,58 milj. € edellisvuoteen verrattuna. Verotulot kasvoivat 0,29 milj. € ja valtionosuudet pienenevät 0,38 milj. €. Korko- ja muut rahoitustuotot pienenevät 0,32 milj. € ja korko- ja muut rahoituskulut kasvoivat 0,17 milj. €, jolloin rahoitustuottojen ja -kulujen yhteismäärä pieneni 0,48 milj. €.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluvulla kuvataan maksurahoituksen osuutta toimintamenoista, se osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuotoilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Vuosikate €/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään.

1.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Rahoituslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
VUOSIKATE	679	1 822
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	10	-82
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-3 206	-3 926
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	802	342
PYS. VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTULOT	83	347
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 631	-1 497
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-6	-225
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	153	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	148	-225
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-243	-101
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	500	1 000
LAINAKANNAN MUUTOKSET	257	899
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	901	411
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 305	1 085
RAHAVAROJEN MUUTOS	-326	-412

RAHAVARAT 31.12	7 122	7 448
RAHAVARAT 1.1.	7 448	7 860
RAHAVAROJEN MUUTOS	-326	-412

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, 1000 €	-2 150	402
Investointien tulorahoitus, %	28,2	50,8
Lainanhoitokate	0,4	1,3
Kassan riittävyys, pv	97	101
Asukasmäärä	3 146	3 189

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (yli-jäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostus pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Rahavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
* sij. rahamarkkinainstrumentteihin	1 848	1 561	1 967	1 770
* joukkovelkakirjalainasaamiset	4 477	4 682	4 019	3 644
* osakkeet ja osuudet	5	5	5	5
* muut arvopaperit	1 483	1 248	1 278	1 310
* rahat ja pankkisaamiset	393	364	179	393
RAHAVARAT YHTEENSÄ	8 206	7 860	7 448	7 122
Maksut/vuosi (1.000 €)	25 068	25 255	26 877	26 764
Kassan riittävyys, pv	119	114	101	97

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan rahojen riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Tase (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
VASTAAVA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	63	27
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	9	12
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	72	39
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	4 280	3 973
RAKENNUKSET	5 906	7 084
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 342	6 192
KONEET JA KALUSTO	140	119
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	30	30
ENNAKKOMAKS. JA KESKENER. HANKINN.	1 504	1 584
AINEELLISET HYÖDYKKEET	18 202	18 982
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	3 746	3 372
MUUT LAINASAAMISET	1 512	1 665
MUUT SAAMISET	7	2
SIJOITUKSET	5 266	5 039
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 540	24 060
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16	16
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16	16
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
AINEET JA TARVIKKEET	1	3
VALMIIT TUOTTEET	33	36
VAIHTO-OMAISUUS	34	39
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MUUT SAAMISET	48	60
PITKÄAIKAISET SAAMISET	48	60
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYYNTISAAMISET	369	758
LAINASAAMISET		10
MUUT SAAMISET	326	142
SIIRTOSAAMISET	1 160	1 010
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 855	1 919
SAAMISET	1 904	1 979
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	6	5
SIJOITUKSET RAHAMARKK.INSTRUM.	1 770	1 967
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAMISET	3 644	4 019

MUUT ARVOPAPERIT	1 310	1 277
RAHOITUSOMAISUUSARVOPAPERIT	6 729	7 269
RAHAT JA PANKKISAAMISET	393	179
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 060	9 466
V A S T A A V A A	32 616	33 542

V A S T A T T A V A A**OMA PÄÄOMA**

PERUSPÄÄOMA	6 362	6 362
EDELL. TILIKAUSIEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	13 512	12 554
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-2 004	958

OMA PÄÄOMA**17 870 19 874****TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**

LAHOITUSRAHASTOJEN PÄÄOMAT	192	208
MUUT TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1	

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**193 208****VIERAS PÄÄOMA**

PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAH.- JA VAK.LAITOKSILTA		
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		191
SAADUT ENNAKOT	396	311
LIITYMISMAKSUT JA MUUT VELAT	494	412
PITKÄAIKAINEN	890	914
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAH.-JA VAK.LAITOKSILTA	10 500	10 050
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		1
SAADUT ENNAKOT	143	36
OSTOVELAT	1 851	1 464
MUUT VELAT	175	128
SIIRTOVELAT	995	868
LYHYTAIKAINEN	13 663	12 547

VIERAS PÄÄOMA**14 553 13 460****V A S T A T T A V A A****32 616 33 542****TASEEN TUNNUSLUVUT**

Omavaraisuusaste, %	55,7	59,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,8	54,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista, %	59,4	55,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 508	13 512
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	3 658	4 237
Lainakanta 31.12., 1000 €	10 500	10 243
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 338	3 212
Lainasaamiset, 1000 €	1 512	1 675
Asukasmäärä	3 146	3 189

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Lainakanta 31.12., 1000 €

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainasaamiset 31.12., 1000 €

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

TULOT	1 000	%	MENOT	1 000	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	2 841	11,1	Toimintakulut	23 084	86,3
Verotulot	10 945	42,9	* valm. omaan käyttöön		0,0
Valtionosuudet	10 056	39,4	Korkokulut		0,0
Korkotuotot	66	0,3	Muut rahoituskulut	226	0,8
Muut rahoitustuotot	80	0,3	Satunnaiset kulut		0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	Tulorahoituksen korj.erät		0,0
Tulorahoituksen korj.erät		0,0	* pakoll. var. muutos		0,0
* pys.vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-14	-0,1	* pys.vastaavien hyöd.luovutustappiot	-25	-0,1
Investoinnit			Investoinnit		
Rah.osuudet inv.menoihin	802	3,1	Investointimenot	3 206	11,9
Pys.vastaavien hyöd.luovutustulot	83	0,3			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaam. vähenn.	153	0,6	Antolainasaam. lisäykset	5	0,0
Pitkäaik. lainojen lisäys		0,0	Pitkäaik. lainojen vähenn.	243	0,9
Lyhytaik. lainojen lisäys	500	2,0	Lyhytaik. lainojen vähenn.		0,0
Oman po:n lisäykset		0,0	Oman po:n vähennykset		0,0
Kokonaistulot yhteensä	25 512	100,0	Kokonaismenot yhteensä	26 739	100,0

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot

-1 227

Muut maksuvalmiuden muutokset - Rahavarojen muutos

1 227

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Yhdistely konsernitilinpäätökseen
Yhdistelty (kpl)

Tytäryhteisöt	
Yhtiöt	
Kiinteistö- ja asunto-yhtiöt	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1
Muut yhtiöt	2
Kuntayhtymät	4
Osakkuusyhteisöt	3
Yhteensä	11

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto hyväksyi joulukuussa 2017 konserniohjeen.

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja tai pormestari ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Hallintosäännössä määrätään konsernijohtoon tehtävistä ja toimivallan jaosta.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjeuksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä (Kuntal 48 §).

Vuoden 2017 talousarviossa on asetettu konsernin tytäryhteisöille toimintaa ja taloutta koskevia tavoitteita, joiden toteutumista konsernijohto seuraa.

1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernin omistussuhteissa ei ole tapahtunut vuoden 2018 aikana muutoksia.

Pyhäjokisuun Vesi Oy

Yhtiön tehtävä ja toiminta on merkittävä kuntakonsernissa. Yhtiö vastaa vesihuoltolaitoksena lähes koko kunnan alueella, sekä viemäröinnistä ja jäteveden puhdistuksesta valtuuston hyväksymän toiminta-alueen puitteissa. Tavoitteena on, että yhtiö suoriutuu hyvin perustehtävästään ja tukee investoinneilla kunnan kehittämishankkeita.

Järjestetyn puhtaan veden vesihuollon piirissä oli vuoden 2018 lopussa 99,9 % ja jätevesiverkon piirissä 37 % kunnan asukkaista.

Valtuusto on vuoden 2018 talousarviossa määritellyt Pyhäjokisuun Vesi Oy:lle seuraavat päämäärät ja tavoitteet:

Strategiset päämäärät:

- Vesihuolto on itse kannattavaa liiketoimintaa. Yhtiö rahoittaa toimintansa tulo- ja hankerahoituksella.
- Hyödynnetään ydinvoimahankkeen tuomat mahdollisuudet (käyttötalous ja investoinnit)
- Kunnan tontti-, kaavoitus- ja maapolitiikalla tuetaan vesiyhtiön menestymistä.

Toiminnalliset tavoitteet:

- Yhteistyötä jatketaan edelleen suunnittelun tasolla kaavoitushankkeissa.
- Kunta ja vesiyhtiö sopivat vuosittain suunnittelukauden merkittävistä vesihuoltoinvestoinneista, niiden ajoituksesta ja rahoituksesta.

Taloudelliset tavoitteet:

- Yhtiön asiakkailtaan perittävien maksujen tulee olla talousalueen keskitasoa.
- Yhtiö rahoittaa vesihuollosta kerättävillä maksuilla omat toimintakulut, pienehköt saneeraus- ja korjauskohteet ja kerää mahdollisuuksien mukaan pääomaa uusinvestointeihin.

- Kunta voi tukea investointeja omavelkaisilla takauksilla, joilla mahdollistetaan se, että rahan hinta on lähes sama kuin kunnalla.

Vuoden 2018 investoinnit olivat noin 0,39 milj €, joista merkittävimpiä:

- Yppärissä Petäjisletolle rakennettiin vesijohto, johon liittyi 15 vapaa-ajan asuntoa,
- Parhalahdella jatkettiin paineviemäriä Sarpolantielle,
- Kuntatien risteysalueella saneerattiin jätevesiviemäri ja uusittiin 2 kpl jätevesikaivoja
- Kuntatieltä joenvarteen korvattiin vanha valurautavesijohto ja siihen asennettiin uusi virtausmittauskaivo.

Vuoden 2017 lopussa Pyhäjoen kunta antoi yhtiön tehtäväksi selvittää valokuituverkon rakentamisen, investoinnit ja rahoitusmahdollisuudet. Selvitys laadittiin alkuvuodesta 2018. Joulukuussa 2018 Pyhäjokisuun Vesi Oy:n hallitus päätti perustaa 100 %:sti yhtiön omistaman tytäryhtiön Pyhäjoen Kuitu Oy.

Lähivuosien haasteet yhtiölle tulevat olemaan uusien ja vesihuollon osalta rakennettujen kaava-alueiden rakentamisen käynnistyminen ja näiden liittymien myynnin eteneminen.

Yhtiön liikevaihto kasvoi 8,2 % ollen 1 179 941 euroa. Tilikauden voitto oli 66 379 euroa.

Yhtiön toimitusjohtaja on Sauli Mankinen.

Kiinteistö Oy Hourunkoski

Yhtiöllä on tärkeä tehtävä kunnan vuokra-asuntotuotannon ylläpitäjänä. Yhtiöllä on 92 vuokra-asuntoa, joiden käyttöaste oli 99 %. Käyttöasteen lasku johtuu siitä, että yhtiön omistamista asunnoista 9 oli osan vuotta tyhjiillään joko kysynnän tai peruskorjauksen takia.

Valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

- Yhtiö jatkaa tarvittaessa kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen rakentamista.
- Yhtiö hankkii tarvittaessa kohtuuhintaisia asunto-osakkeita harjoittaakseen vuokrausliiketoimintaa.
- Tavoitteena on, että asuntojen vuokratuotoilla voidaan kattaa kaikki yhtiölle aiheutuvat kulut ja yhtiön terve talous. Tavoitteena on normaali vuokrataso ja asuntojen käyttöaste.
- Kunta voi tukea investointeja omavelkaisilla takauksilla.

Yhtiön liikevaihto pieneni edellisvuodesta 4,4 % ollen 459 049 euroa. Tulos oli 0,00 euroa. Tulokseen vaikutti se, että tilinpäätökseen purettiin aikaisemmin tehtyä vapaaehtoista asuintalovarausta.

Yhtiön toimitusjohtaja on Helena Widnäs.

Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy

Yhtiön toimialana on toimitilojen hankkiminen yritysten käyttöön lunastettavaksi tai vuokrasopimuksin hallittavaksi.

Valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet:

- Mikäli tarvetta ilmenee, yhtiö varautuu käynnistämään neuvottelut toimitilojen hankkimiseksi yrityksen käyttöön.
- Mahdollinen teollisten toimitilojen rakentaminen tapahtuu valtatie 8:n varrelle kaavoitettuun Ollinmäen yrityskylään.
- Muut toimitilahankkeet tarkistellaan tapauskohtaisesti.
- Kunta voi tukea investointeja omavelkaisilla takauksilla.

Yhtiön omistuksessa oli 2018 vuoden lopussa yksi teollisuushalli, josta on yrittäjän ja Teollisuusyhtiön välinen lunastus-/vuokrasopimus, joka oli voimassa 15.8.2017 saakka. Maksamattomista lunastus- ja muista eristä on vuoden 2019 alussa tehty yrittäjän kanssa maksusuunnitelma.

Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy omistaa vuoden 2017 lopussa Kiinteistö Oy Energy Towerin osakkeista 33.33 %. Kiinteistö Oy Energy Tower yhdistellään osakkuusyhteisönä Pyhäjoen kunnan konsernitilinpäätökseen.

Kielosaari Kiinteistö Oy on perustettu alkuvuonna 2018. Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy omistaa 24,7 % yhtiön osakkeista.

Vuoden 2018 aikana on neuvoteltu Pyhäjokitalo -hankkeen käynnistämistä.

Yhtiön toimitusjohtaja on 1.11.2018 lähtien Helena Illikainen.

Tilikauden tappio oli 2 768 euroa.

Pyhäjoki Data Oy

Yhtiön päätoimialat ovat julkaisutoiminta ja koulutustoiminta. Yhtiön pääasiallinen tehtävä on Pyhäjoen Kuulumiset -lehden julkaiseminen. Lehden valmistaminen tapahtui tiiviisti lukion toiminnan yhteydessä.

Yhtiön liikevaihto oli 69 193 euroa. Tilikauden tappio oli 17 634 euroa.

1.7.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvontaa on toteutettu konserniohjeen puitteissa. Keskeisiä valvontakeinoja ovat olleet, että tytäryhteisöjen hallitusten jäsenet on valittu kunnanhallituksen suosituksen mukaisesti ja hallituksissa on ollut vahva edustus kunnanhallituksesta ja keskushallinnosta.

Yhteisöjen toiminnan kannalta suuremmista hankkeista ja ratkaisuista on neuvoteltu konsernijohdon, lähinnä kunnanjohtajan kanssa sekä niihin on pyydetty kunnalta omistajaohjaus. Isompia hankkeita on käsitelty ja resursoitu myös talousarviossa ja takaus- ja rahoitusasioita on käsitelty valtuustossa ja kunnanhallituksessa. Raportointi on ollut pääsääntöisesti suullista.

1.7.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

	2018	2017
TOIMINTATUOTOT	20 177	19 837
TOIMINTAKULUT	-40 155	-39 111
OSUUS OSAKK.YHT.VOITOSTA/T.	14	19
TOIMINTAKATE	-19 964	-19 255
VEROTULOT	10 932	10 640
VALTIONOSUUDET	10 757	11 062
KORKOTUOTOT	68	98
MUUT RAHOITUSTUOTOT	92	374
KORKOKULUT	-28	-41
MUUT RAHOITUSKULUT	-229	-60
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-98	372
VUOSIKATE	1 627	2 817
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-3 609	-1 745
ARVONALENTUMISET	-6	-7
SATUNNAISET ERÄT	147	
TILIKAUDEN TULOS	-1 841	1 066
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-3	-1
TILIKAUDEN VEROT	-1	-3
LASKENNALLISET VEROT	-15	-2
VÄHEMMISTÖOSUUDET	2	-4
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 858	1 057

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/toimintakulut, %	50,2	50,7
Vuosikate/Poistot, %	45,0	161,5
Vuosikate, euroa/asukas	517,3	883,5
Asukasmäärä	3 146	3 189

Konsernituloslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan tuloslaskelman tunnusluvut.

Konsernin rahoituslaskelma (1.000 €) ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	<u>2018</u>	<u>2017</u>
VUOSIKATE	1 627	2 817
TILIKAUDEN VEROT	-1	-1
SATUNNAISET ERÄT	147	
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	-152	-98
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
INVESTOINTIMENOT	-4 350	-7 407
RAH.OSUUDET INVESTOINTIMEN.	845	93
PYS.VAST. HYÖD. LUOVUTUSTULOT	323	2 629
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-1 560	-1 967
RAHOITUKSEN KASSAVIRTA		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYKSET	-6	-10
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	28	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	22	-10
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	747	1 015
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENN	-1 358	-557
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	1 026	976
LAINAKANNAN MUUTOKSET	415	1 433
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄ- OMIEN MUUTOKSET	-14	-19
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	-75	-12
SAAMISTEN MUUTOS	233	8
KOROTTOM. VELKOJEN MUUTOKSET	588	360
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	1 170	1 761
RAHAVAROJEN MUUTOS	-390	-206
RAHAVARAT 31.12	8 186	8 576
RAHAVARAT 1.1.	8 576	8 782
RAHAVAROJEN MUUTOS	-390	-206
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-6 801	-3 980
Investointien tulorahoitus, %	46,4	38,5
Lainanhoitokate	1,2	4,8
Kassan riittävyys, pv	65	66
Asukasmäärä	3 146	3 189

Konsernitase (1.000 €) ja sen tunnusluvut

<u>VASTAAVAA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 856	37 378
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	666	334
<i>Aineettomat oikeudet</i>	528	238
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	109	76
<i>Ennakkomaksut</i>	29	21
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	34 646	35 575
<i>Maa- ja vesialueet</i>	4 412	4 086
<i>Rakennukset</i>	21 091	22 445
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	6 521	6 252
<i>Koneet ja kalusto</i>	800	789
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	34	34
<i>Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat</i>	1 789	1 969
<i>Sijoitukset</i>	1 502	1 426
<i>Osakkuusyhtiöosuudet</i>	480	699
<i>Muut osakkeet ja osuudet</i>	1 022	724
<i>Muut lainasaamiset</i>	42	42
<i>Muut saamiset</i>		3
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	142	140
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 510	12 779
<i>Vaihto-omaisuus</i>	292	218
<i>Saamiset</i>	4 032	3 986
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	536	575
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	3 496	3 411
<i>Rahoitusarvopaperit</i>	6 837	7 370
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	1 348	1 206
VASTAAVAA	49 508	50 298
<u>VASTATTAVAA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
OMA PÄÄOMA	20 075	22 156
<i>Peruspääoma/Osakepääoma</i>	6 362	6 362
<i>Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat</i>	1	1
<i>Arvonkorotusrahasto</i>	47	47
<i>Muut omat rahastot</i>	113	106
<i>Edell. tilikausien yli-/alijäämä</i>	15 410	14 583
<i>Tilikauden yli-/alijäämä</i>	-1 858	1 057
VÄHEMMISTÖOSUUS	29	31
PAKOLLISET VARAUKSET	284	277
<i>Pakolliset varaukset</i>	284	277
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	336	347

VIERAS PÄÄOMA	28 785	27 486
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 879	3 475
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 943	3 673
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 896	14 987
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 067	5 351
VASTATTAVAA	49 508	50 298

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	41,1	44,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	67,5	65,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	13 552	15 640
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	4 308	4 904
Konsernin lainat 31.12., 1000 €	18 775	18 462
Konsernin lainat 31.12., €/asukas	5 968	5 789
Konsernin lainasaamiset, 1000 €	65	65
Kunnan asukasmäärä	3 146	3 189

Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut lasketaan samoin kuin vastaavat kunnan rahoituslaskelman tunnusluvut.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluku mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä.

Muut konsernitaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla konsernitaseen eristä kuin kunnan taseen tunnusluvut

Konsernin laina €/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

1.8 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.8.1 Asiaa koskeva sääntely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävästä talouden tasapainottamiseksi (Kuntal 115 §).

Pyhäjoen kunnalla ei ole tarvetta Kuntalain 115 §:ssä edellytettyyn talouden tasapainottamiseen.

1.8.2 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos on 2 004 023,79 € tappiollinen, mikä on myös tilikauden alijäämä.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että tilikauden alijäämä 2 004 023,79 € katetaan taseen edellisten tilikausien ylijäämästä.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §).

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- ja tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutusvertailu.

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden tulee toteuttaa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa.

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Toteutusvertailusta tulee käydä ilmi määrärahat ja tuloarvot, toteutuneet menot ja tulot sekä niiden erotus (toimintakate/netto). Alkuperäinen talousarvio ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset esitetään erikseen. Poikkeamana esitetään muutetun talousarvion ja toteutuman erotus. Toteutu-

misvertailussa voidaan esittää myös muita olennaisia perustelutietoja, kuten kertaluonteisten erien vaikutus talousarvion toteutumiseen.

Muutokset talousarvioon tulee tehdä talousarviovuoden aikana heti, kun muutostarve on tiedossa. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan hyväksyä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksessä talousarviomuutoksia ei tule enää tehdä, vaan valtuuston tulee ottaa poikkeamiin kantaa tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Valtuustoon nähden sitovat erät [osoitetaan toteutumisvertailussa sinisellä värillä](#).

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto on asettanut tehtäväkohtaiset tavoitteet sekä osoittanut tavoitteiden edellyttämät tuloarviot ja määrärahat tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosan toteutumisessa selvitetään tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden poikkeamat ja niiden syyt siltä osin kuin valtuusto ei ole niitä hyväksynyt talousarviomuutoksina.

Käyttötalousosa muodostuu toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista, tuloarvioista (toimintatulot) ja määrärahoista (toimintamenot) sekä laskennallisista eristä. Laskennallisia erä tarvietaan kokonaismenojen selvittämiseen.

****KESKUSVAALI- JA TARKASTUSLAUTAKUNTA**

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminta Keskusvaalilautakuntana on toiminut valtuuston vuosille 2017–2021 valitsema viisijäseninen lautakunta.

Kunta on ollut jaettuna neljään äänestysalueeseen.

Kertomusvuonna järjestettiin presidentinvaali, vaalissa valittiin Suomen tasavallan presidentti toimikaudelle 2018-2024.

Talous

001111 **Keskusvaalilautakunta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	10 000		10 000	5 421	4 579
TOIMINTAKULUT	-17 570		-17 570	-6 712	-10 858
TOIMINTAKATE	-7 570	0	-7 570	-1 291	-6 279
LASKENNALLISET ERÄT				-479	479
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-7 570	0	-7 570	-1 770	-5 800

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminta Varsinaisen tilintarkastuksen hoitaa JHTT-tilintarkastaja/-yhteisö. Valtuusto on 20.3.2013 valinnut valtuustokaudelle 2013-2016 BDO Audiator Oy:n kunnan tilintarkastusyhteisöksi ja hyväksynyt tilintarkastussopimuksen jatkamisen tilikausille 2017-2018 nykyisin perustein.

Valtuusto on kokouksessaan 30.1.2019 valinnut kunnan tilikausien 2019-2022 tilintarkastusyhteisöksi BDO Audiator Oy:n.

Talous

001211 **Tarkastuslautakunta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-16 000		-16 000	-11 322	-4 678
TOIMINTAKATE	-16 000	0	-16 000	-11 322	-4 678
LASKENNALLISET ERÄT				-436	436
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-16 000	0	-16 000	-11 758	-4 242

**KESKUSVAALI- JA TARKASTUSLAUTAKUNTA					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	10 000		10 000	5 421	4 579
TOIMINTAKULUT	-33 570		-33 570	-18 034	-15 536
TOIMINTAKATE	-23 570	0	-23 570	-12 613	-10 957
LASKENNALLISET ERÄT				-915	915
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-23 570	0	-23 570	-13 528	-10 042

HALLINTO- JA ELINKEINO-OSASTO

**KUNNAN JOHTAMINEN

Toiminta Kunnan johtaminen jakautuu kustannuspaikkoihin:

- 1301 kunnan johtaminen,
- 1302 valtuusto ja
- 1303 kunnanhallitus.

Kunnanjohtajan tehtävänä on johtaa kuntaa. Kunnanjohtajan tehtävät ja toimivalta on määritelty hallintosäännössä.

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Valtuuston tehtävistä on säädetty kuntalain 14 §:ssä.

Valtuusto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
• kokoukset	9	12	10	12	10	11	9
• päätökset	97	147	102	133	120	156	91

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja taloutta kuntalain ja hallintosäännön määrittelemällä tavalla. Kunnanhallitus kokoontui pääsääntöisesti joka toinen viikko.

Kunnanhallitus	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
• kokoukset	26	22	22	25	26	24	19
• päätökset	385	436	421	544	499	515	333

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Talouden tasapainon säilyttäminen	Tuloveroprosentti	Korkeintaan alueen keskiarvossa	Toteutunut (Pohjois-Pohjanmaa 20,47, Pyhäjoki 20,25)
	Vuosikate	Vuosikate > poistot	Ei toteutunut (vuosikate 0,68 M€, poistot 2,68 M€)
	Talouden toteutuma	Talouden seuranta toteutuu neljännesvuosittain	Toteutunut 1-3/2018, khall 28.5.2018 1-6/2018, khall 15.8.2018 1-9/2018, khall 26.11.2018
	Omistajaohjauksen tehostaminen	Toimintakatetavoite ei ylity	Toteutunut (tavoite 20,47 M€, toteutuma 23,08 M€)
	Omistajaohjauksen tehostaminen	Konserniohjeen toteuttaminen	Toteutunut (omistajaohjaukset)
Vastuullinen johtaminen	Kehityskeskustelu	Toteutetaan kerran vuodessa	Kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan välinen kehityskeskustelu on käyty

Talous

001301 Kunnan johtaminen	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-128 980		-128 980	-122 493	-6 487
TOIMINTAKATE	-128 980	0	-128 980	-122 493	-6 487
LASKENNALLISET ERÄT	-6 550		-6 550	-5 168	-1 383
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-135 530	0	-135 530	-127 661	-7 869
001302 Valtuusto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				165	-165
TOIMINTAKULUT	-75 780		-75 780	-67 130	-8 650
TOIMINTAKATE	-75 780	0	-75 780	-66 965	-8 815
LASKENNALLISET ERÄT	-9 560		-9 560	-9 275	-285
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-85 340	0	-85 340	-76 239	-9 101

001303 Kunnanhallitus	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	100 000		100 000	17 387	82 613
TOIMINTAKULUT	-116 670		-116 670	-151 420	34 750
TOIMINTAKATE	-16 670	0	-16 670	-134 033	117 363
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 080		-9 080	-11 870	2 790
LASKENNALLISET ERÄT	-5 720		-5 720	-3 406	-2 314
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-31 470	0	-31 470	-149 309	117 839

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	3 075 876
Lisäykset	102 000
Vähennykset	-86 269
Poistot	-11 870
Arvo 31.12.	3 079 737

**KUNNAN JOHTAMINEN	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	100 000		100 000	17 552	82 448
TOIMINTAKULUT	-321 430		-321 430	-341 043	19 613
TOIMINTAKATE	-221 430	0	-221 430	-323 491	102 061
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-9 080		-9 080	-11 870	2 790
LASKENNALLISET ERÄT	-21 830		-21 830	-17 848	-3 982
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-252 340	0	-252 340	-353 209	100 869

**HALLINTOPALVELUT

Toiminta Hallintopalvelujen tulosalue jakautuu talousosan vertailun osoittamiin kustannuspaikkoihin.

Muu yleishallinto sisältää mm. Raahen seutukunnan kehittämiskeskuksen palvelujen ostamiskustannukset.

Toiminta-avustuksia on maksettu mm. Pyhäjoen Jäähalli Oy:lle 25.000 €, Pyhäjoen Vesi Oy:lle 30.000 €, Pyhäjoen 4H-yhdistykselle 1 333 €/kk (yht. 16 000 €), Eläkeliiton Pyhäjoen yhdistykselle 2.000 €, Pyhäjoen Joki-Kiekolle 5.000 €, neljälle kylätoimikunnalle kullekin 336,38 € ja muualla opiskeleville stipendeinä 3 400 €.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Yhdistysten avustaminen	Sopimusten määrä	Avustusten saaminen edellyttää sopimusta kunnan ja avustusta saavan yhdistyksen kesken siitä, mitä palveluita yhdistys suorittaa annettavaa toiminta-avustusta vastaan.	Ei toteutunut, sopimuksia ei ole kattavasti tehty.

Hallinto- ja talouspalvelut:

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat palvelut	Määräaikojen noudattaminen	Kattavat ja oikea-aikaiset laadukkaat palvelut	Toteutunut, ei tiedossa määräaikojen ylityksiä
Sähköinen palkkalaskelma	Laskelmien määrä	yli 90 %	Toteutunut, sähköiset laskelmat 94 %
Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laatiminen	Asianhallinnan käyttöönotto	Sähköisen asioinnin ja tiedonohjauksen valmistelu v. 2018 aikana ja käyttöönotto v. 2019	Ei toteutunut, valmistelu jatkuu v. 2019, käyttöönotto v. 2020
Hyvin hoidetut kokoukset	Kokousten laatu	Sovitussa ajassa jaossa olevat selkeät esityslistat, jotka sisältävät riittävät materiaalit	Toteutunut, ei ole saatu negatiivista palautetta luottamushenkilöiltä

Talous

001304 Muu yleishallinto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				1 903	-1 903
TOIMINTAKULUT	-426 620	-60 000	-486 620	-519 655	33 035
TOIMINTAKATE	-426 620	-60 000	-486 620	-517 752	31 132
LASKENNALLISET ERÄT				-14 370	14 370
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-426 620	-60 000	-486 620	-532 122	45 502

001321 Hallinto- ja talouspalvelut	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	162 890		162 890	184 284	-21 394
TOIMINTAKULUT	-629 890	-40 000	-669 890	-662 866	-7 024
TOIMINTAKATE	-467 000	-40 000	-507 000	-478 582	-28 418
LASKENNALLISET ERÄT	467 000		467 000	478 582	-11 582
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-40 000	-40 000	0	-40 000

**HALLINTOPALVELUT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	162 890		162 890	186 187	-23 297
TOIMINTAKULUT	-1 056 510	-100 000	-1 156 510	-1 182 521	26 011
TOIMINTAKATE	-893 620	-100 000	-993 620	-996 333	2 713
LASKENNALLISET ERÄT	467 000		467 000	464 212	2 788
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-426 620	-100 000	-526 620	-532 122	5 502

****HENKILÖSTÖTOIMIKUNTA**

Toiminta Henkilöstötoimikunta on yhdessä henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa käsitellyt mm. kunta-alan virka- ja työehtosopimusten soveltamista ja järjestelyerien jakamisen periaatteita.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolojen määrän väheneminen	Sairauspoissaolot < 13 sairauspäivää/htv	Ei toteutunut, toteutuma 17,26
Osaava ja oikein mitoitettu henkilöstö sekä laadukas esimiestyö	Kehityskeskustelut	Käydään koko henkilöstön kanssa vuosittain yhtenäisen lomakkeen pohjalta	Ei toteutunut
	Työvaativuudenarviointi	Otettu käyttöön systemaattisesti	Ei toteutunut
	Tehtäväkuvaukset	Laadittu kaikkien kanssa	Ei toteutunut

Sairauspoissaolojen toteutuma on noin 17,26/htv (v. 2017 n. 13,3 ja v. 2016 n. 16,3/htv), joten tavoite ei numeeriselta osin toteutunut.

Sairauspoissaolot jakautuivat osastoittain seuraavasti:

	Htv	sairaspv	sairas-%
Yht.	177,42	3062	17,26
Hall.	21,79	117	5,37
Siv.	116,53	2296	19,69
Tekn.	39,11	650	16,62

Työsuojeluasioista ja osin työterveyshuoltoon liittyvistä asioista (toimintasuunnitelman ja Kelakorvaushakemuksen hyväksyminen) on vastannut työsuojelutoimikunta. Työsuojelupäällikkönä toimii Heikki Hirvikoski.

Työterveydenhuollon palvelut ostetaan Suomen Terveystalo Oy:ltä. Kunta työnantajana on järjestänyt lakisääteisten palvelujen lisäksi työntekijöilleen sairaanhoitopalvelut työterveyshuoltona. Sairaanhoitopalvelut on sisällytetty vuosittain vahvistettavaan työterveydenhuollon toimintasuunnitelmaan, jolloin niihin on mahdollista hakea Kelan korvausta.

Kertomusvuoden aikana työnantaja on kannustanut henkilöstöä liikuntaharrastuksiin mm. Smartum liikunta- ja kulttuurisetelein.

Talous

001331 Työsuojelu	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-2 540		-2 540	-1 494	-1 046
TOIMINTAKATE	-2 540	0	-2 540	-1 494	-1 046
LASKENNALLISET ERÄT	2 540		2 540	1 494	1 046
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0		0	

001332 Työterveydenhuolto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	30 000		30 000	42 191	-12 191
TOIMINTAKULUT	-100 000		-100 000	-99 450	-550
TOIMINTAKATE	-70 000	0	-70 000	-57 259	-12 741
LASKENNALLISET ERÄT	70 000		70 000	57 259	12 741
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0		0	

001333 Henkilöstöpalv. ja yhteistoim/TYKY

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 000		6 000	6 738	-738
TOIMINTAKULUT	-45 920		-45 920	-40 075	-5 845
TOIMINTAKATE	-39 920	0	-39 920	-33 337	-6 583
LASKENNALLISET ERÄT	39 920		39 920	33 337	6 583
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0		0	

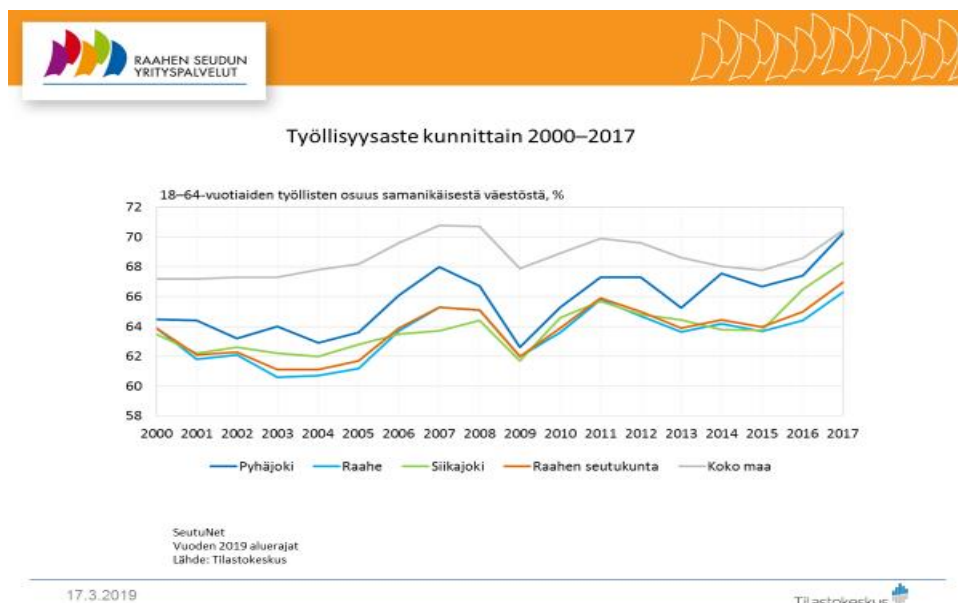
**HENKILÖSTÖTOIMIKUNTA	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	36 000		36 000	48 929	-12 929
TOIMINTAKULUT	-148 460		-148 460	-141 019	-7 441
TOIMINTAKATE	-112 460	0	-112 460	-92 091	-20 369
LASKENNALLISET ERÄT	112 460		112 460	92 091	20 369
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0		0	

****TYÖLLISYYSMÄÄRÄRAHAT**

Toiminta Kunnanhallituksen 19.12.2016 perustama työllistämistoimikunta on kokoon-
tunut keskimäärin kerran kuukaudessa käymään läpi kunnan työllisyystilan-
netta ja pohtimaan eri toimenpiteitä työttömyyden alentamiseksi.

Vuonna 2018 palkkatuella työllistettyjen palkkauskustannukset ja niihin saatu
palkkatuki kohdistettiin palkkatuen kustannuspaikalle, josta se kuukausittain
siirrettiin sisäisesti toteutuneille kustannuspaikoille, joten kustannuspaikalla ei
näy toteutumalukuja. Palkkatukeen käytetyt ulkoiset toimintakulut olivat
95 206 € (ta 120 520 €) ja toimintatuotot 43 364 € (ta 60 260 €).

Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin v. 2018 yli 300 päivää työttömänä olevista työmarkkinatukea saavista henkilöistä 119.226 € (v. 2017 / 118.410 €).

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Työllisyyden lisääminen	Nuorisotyöttömyys	Nuorisotyöttömyyden vähentäminen	Tavoite toteutunut (alle 25 31.12.2018 / 12 ja 31.12. 2017 / 17)
	Työmarkkinatuen kuntaosuuden saajat	Työmarkkinatuen kuntaosuuden saajien määrän pieneneminen	Tavoite ei toteutunut: 12/2018 yht. 29 hlöä (12/2017 yht. 21)

NUORTEN KESÄTYÖLLISTÄMINEN 2018

Nuoret (2000 - 2002 synt.) jotka hakivat kesätyötä työllistyivät kaikki.

Kesätyöpaikat jakaantuivat seuraavasti: hakijoita yht. 76, näistä 37 nuorta si-
joittui kesätyöhön yrityksiin, kunnan omiin töihin työllistyi 29 nuorta ja Pyhä-
joen seurakunta työllisti 9 nuorta. Lisäksi kunta työllisti 1 yli 18-vuotiasta leikki-
kenttätöimintaan.

Pyhäjoen kunnan kesätyöpaikan kesto 2 vko/nuori, palkka 6,63 €/h.

Yrityksille myönnettiin tukea max. 3 vko, tuki 90,00 €/vko.

Talous

001335 Kesätyöllistäminen	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-31 580		-31 580	-23 395	-8 185
TOIMINTAKATE	-31 580	0	-31 580	-23 395	-8 185
LASKENNALLISET ERÄT				-478	478
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-31 580	0	-31 580	-23 873	-7 707

006143 Kuntouttava työtoiminta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000		40 000	32 510	7 490
TOIMINTAKULUT	-71 310	-20 000	-91 310	-98 497	7 187
TOIMINTAKATE	-31 310	-20 000	-51 310	-65 987	14 677
LASKENNALLISET ERÄT				-4 129	4 129
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-31 310	-20 000	-51 310	-70 116	18 806

006145 Työmarkkinatuen kuntaosuus	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-125 000		-125 000	-120 426	-4 574
TOIMINTAKATE	-125 000	0	-125 000	-120 426	-4 574
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-125 000	0	-125 000	-120 426	-4 574

**TYÖLLISYYSMÄÄRÄRAHAT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000		40 000	32 510	7 490
TOIMINTAKULUT	-227 890	-20 000	-247 890	-242 318	-5 572
TOIMINTAKATE	-187 890	-20 000	-207 890	-209 808	1 918
LASKENNALLISET ERÄT				-4 607	4 607
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-187 890	-20 000	-207 890	-214 415	6 525

**ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN

Toiminta Pyhäjoen kunta osti yritysten neuvontapalvelut Raahen seudun yrityspalve-
luilta.

Vuoden yrittäjien palkitseminen tapahtui seutukunnallisessa yrittäjäjuhlassa. Pyhäjoen vuoden yrittäjäksi valittiin Harto Kittilä Harto Kittilä Oy:stä.

Vuonna 2018 Pyhäjoella perustettiin 6 uutta yritystä ja 4 lopetti toimintansa, joten yritysten nettoperustana oli +2. Luvuissa ei ole mukana asunto-osakeyhtiöt eikä kiinteistöyhtiöt.

Raahen seudun yrityspalvelut on suorittanut toimialueellaan yritysneuvontaa, selvittänyt yritysten kehittämistarpeita ja –hankkeita sekä tukenut näitä.

Toukokuussa 2015 alkanut Pyhäjoen kunnan hallinnoima **Pyhäjoelta virtaa** – kehittämishanke jatkoi toimintaansa vuoden 2018 keväälle saakka päättyen 30.4.2018. Hankkeen rahoituksesta 70 % on EAKR-rahoitusta Pohjois-Pohjanmaan liiton kautta.

Pyhäjoelta virtaa -kehittämishankkeella edesautettiin kansainvälisten ja kansallisten yritysten investointien toteutumista Pyhäjoelle. Investointien mahdollistaminen, yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edesauttaminen oli hankkeen tärkein tavoite. Hanhikivi 1 -hanke on muuttanut Pyhäjoen todella houkuttelevaksi alueeksi uusille investoinneille. Invest in -toiminnan myötä syntyi uusia työpaikkoja noin 30 ja hanke loi uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Hankkeen päättymisen jälkeen Pyhäjoen kunta on toiminnallaan jatkanut hankkeen tavoitteita eli pyrkinyt mahdollistamaan uusien investointien toteutumista ja yritysten kasvua.

Hanhikivi-jatkoyhteishankkeessa (1.5.2015 – 30.5.2018) kehitettiin ulkomaisen työvoiman vastaanoton palveluita yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyönä. Hankkeen pääasiallinen toiminta liittyi palvelukeskuksen viranomaispalvelujen suunnitteluun ja organisoitumiseen mm. palvelu/koulutuskeskuksen toimintaympäristössä. Suurin osa Pyhäjoen kunnan kustannuksista syntyi yhteyssehteerin palkkausmenoista.

Hankkeen synnyttämää yhteistyötä on jatkettu kunnassa hankkeen päätyttyäkin. Kunta on jatkanut toimintaansa yhteistyöryhmien koollekutsujana ja koordinoijana.

Veden äärellä -hanke (1.4.2017 – 31.3.2020) on Raahen seudun yrityspalvelujen hallinnoima EAKR rahoitteinen hanke, jossa on mukana Raahen kaupunki, Pyhäjoen ja Siikajoen kunnat. Hankkeen päämääränä on kehittää Raahen kasvuvyöhykkeen matkailutoimialaa sekä toimialan pk-yritysten kasvua ja kehittymistä. Tavoitteena on matkailu- ja palvelualan yritysten uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja yhteistyöverkoston toiminnan kehittäminen sekä palvelutarjonnan muotoilu seutukunnallisina paketteina ja niiden markkinointi valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Matkailun kehittämisteemoja ovat luonto-, kalastus- ja metsästysmatkailu, liikunta- ja hyvinvointimatkailu, teollisuusmatkailu sekä tapahtumamatkailu. Tontit varaukseen ja vuokralle.

Elinkeinojohtaja aloitti työskentelyn elinvoiman kehittämisen tulosalueella 1.8.2019. Syksyn 2018 aikana hän on valmistellut useita hankkeita: Tervetuloa Pyhäjoelle -hanketta, Valmiina palvelemaan -hanketta, Arjen Turvaa -hanketta sekä seutukunnan yhteistä Peili-projektia. Yhdessä kunnan eri hallintokuntien kanssa toteutettiin myös Vie vanhus ulos -kampanja.

Elinvoiman tulosalueella on edistetty useita rakennushankkeita, valmisteltu tonttikauppoja ja tontinvaraus- ja vuokraussopimuksia: Pyhäjokitalo- ja Kielesaari -hankkeita sekä edullista vuokra-asuntotuotantoa on edistetty. Tonttimenekin kasvattamiseksi kunnan asuintonttien varaaminen ja vuokraaminen mahdollistettiin. Vuoden 2018 aikana toteutettiin 44 asuintonttivarausta, yksi asuintontin vuokrasopimus, yksi asuintontin, yksi asuintontin lisäosan ja yksi yritystontin myyntisopimus.

Ollinmäen kehittämistä jatkettiin ja alueelle suunnitteilla olevia hankkeita edistettiin. Alueen yrittäjät koottiin yhteiseen kehittämistilaisuuteen. Syksyn aikana vierailtiin useissa pyhäjokisissa yrityksissä ja yrittäjille järjestettiin joulukahvitilaisuus.

Markkinointi- ja viestintätiimi kokoontui säännöllisesti. Vuoden aikana toteutettiin Pyhäjoki ja Pyhäjoen Opinpolku -esitteet. Kunta osallistui aktiivisesti eri tapahtumiin: Fennovoiman asuntopäiville (3kpl), Hanhikiven vierailupäivään ja Pyhäjoen syysmessuille. Syksyllä käynnistettiin myös Fennovoiman järjestämä Pyhäjoella Suxii -tapahtuman suunnittelu, jossa kunta toimi yhteistyökumppanina. Lisäksi kunta järjesti yhdessä Nouseva Rannikkoseutu ry:n kanssa syksyllä 2018 kolme monikulttuurisuusiiltaa.

Sekä kunnan ulkoista että sisäistä viestintää ja tiedottamista on pyritty lisäämään. Tiedotuskanavana on käytetty Pyhäjoen Kuulumiset -lehteä, kunnan internet -sivustoja sekä kunnan ja VisitPyhäjoki facebook -sivustoja. Syksyllä käynnistettiin myös kunnan sisäisen viestinnän parantamiseksi Intranet -sivuston suunnittelu.

Kuntalaisille järjestettiin kesäkuvakisa ja kuntalaisten toiveita kunnan kehittämisestä kysyttiin mm. syysmessujen yhteydessä erillisellä kyselylomakkeella. Kuntalaisten esittämiä ideoita toteutettiin syksyn aikana.

Maaseututoimi

Pyhäjoen kunnan maaseutupalveluiden järjestämisestä vastaa Kalajoen kaupunki kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen perusteella. KaSi yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Pyhäjoen lisäksi Alavieska, Merijärvi, Raahen ja Siikajoki.

Aktiivituloja Pyhäjoella oli toimintavuonna 97 kpl ja koko yhteistoiminta-alueella 974 kpl (vähennystä edellisvuodesta 30 kpl).

Maaseutuhallinnon henkilöressurssina Pyhäjoella on maaseutuasiamies 50 %:n työosuudella, sekä kanslisti 20 %:n työosuudella. Maaseutuasiamies hoitaa lisäksi Merijärven kunnan maaseutuhallinnon, sekä it-tuen tehtäviä. Maaseutuasiamiehen vastuulla on lakisääteisten kunnan maaseutuelinkeinoviranomais tehtävien hoitaminen ja lisäksi yhteistoiminta-alueen sisäisen

tehtäväjaon perusteella, mm. tukikoulutusten järjestäminen, viljelijöiden sähköisen tukihaun käytöntuki/-neuvonta ja maksajaviranomaistehtävät Pyhäjoella, Raahessa ja Siikajoella (495 tilaa).

Pyhäjoen lomituspalveluiden järjestämisestä vastaa Kalajoen kaupunki.

Toiminta

Vuosi 2018 oli jo toinen perättäinen sääoloiltaan poikkeuksellisen hankala viljelyvuosi, kuivuus aiheutti osalle tiloista merkittäviä satotappioita ja taloudellisia ongelmia. Viljelijöiden hankalaa talustilannetta yritettiin valtion taholta helpottaa ns. kriisituelle, mutta alueellamme niiden merkitys jäi vähäiseksi ja ne kohdistuivat pääosin Eteläiseen Suomeen.

Tukimaksatukset saatiin hoidettua ennakkokaikataulujen mukaisesti ja koko tukisummasta maksettiin n. 90 prosenttia vuoden 2018 puolella.

Kaikkiaan maataloustukia maksettiin vuonna 2018 Pyhäjoella n. 3,6 M€ ja koko KaSi-alueella n. 50 M€ (sisältää ELY-keskuksen kautta maksettavat tuotet).

Kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa oli keväällä oma viljelijäkoulutustilaisuus, niistä 5 oli Pyhäjoen maaseutuasiamiehen pitämiä. Yhteensä tilaisuuksiin osallistui noin 200 viljelijää.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Invest in Pyhäjoki -sijoittumispalvelujen kehittäminen	Pyhäjoelle sijoittuneiden yritysten tai toimipisteiden lkm	2 yritystä tai toimipistettä	Tavoite toteutui, +2 yritystä
Kunnan markkinointi alueen tuleville asukkaille ym.	Asukasluku	Asukasluku +50 edellisvuoteen verrattuna	Tavoite ei toteutunut, -43 asukasta

Talous

003111 Elinkeinotoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				121	-121
TOIMINTAKULUT	-93 920		-93 920	-87 341	-6 579
TOIMINTAKATE	-93 920	0	-93 920	-87 220	-6 700
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-2 875	2 875
LASKENNALLISET ERÄT				-3 266	3 266
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-93 920	0	-93 920	-93 361	-559

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	16 170
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-2 875
Arvo 31.12.	13 296

003112 Pyhäjoelta virtaa	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	18 230		18 230	21 445	-3 215
TOIMINTAKULUT	-32 850		-32 850	-34 102	1 252
TOIMINTAKATE	-14 620	0	-14 620	-12 657	-1 963
LASKENNALLISET ERÄT	-5 390		-5 390	-1 125	-4 265
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-20 010	0	-20 010	-13 783	-6 227

003121 Projektit	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	112 300	-112 300			
TOIMINTAKULUT	-136 300	136 000	-300		-300
TOIMINTAKATE	-24 000	23 700	-300	0	-300
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-24 000	23 700	-300	0	-300

003122 Hanhikivi yhteyshanke	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	19 700	12 500	32 200	54 973	-22 773
TOIMINTAKULUT	-34 540	-25 000	-59 540	-62 311	2 771
TOIMINTAKATE	-14 840	-12 500	-27 340	-7 337	-20 003
LASKENNALLISET ERÄT	-4 910		-4 910	-2 585	-2 325
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-19 750	-12 500	-32 250	-9 922	-22 328

003124 Markkinointi- ja viestintä	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-35 000		-35 000	-21 507	-13 493
TOIMINTAKATE	-35 000	0	-35 000	-21 507	-13 493
LASKENNALLISET ERÄT	-1 000		-1 000	-954	-46
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-36 000	0	-36 000	-22 461	-13 539

003125 Retkeilyreitistö-hanke	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT				-4 536	4 536
TOIMINTAKATE	0	0		-4 536	4 536
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0		-4 536	4 536

003131 Matkailun edistäminen	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				4 090	-4 090
TOIMINTAKULUT		-20 000	-20 000	-20 542	542
TOIMINTAKATE	0	-20 000	-20 000	-16 452	-3 548
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-15 782	15 782
LASKENNALLISET ERÄT				-545	545
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	-20 000	-20 000	-32 779	12 779

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	142 040
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-15 782
Arvo 31.12.	126 258

004111 Maaseututoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 710		8 710	8 639	71
TOIMINTAKULUT	-74 410		-74 410	-71 464	-2 946
TOIMINTAKATE	-65 700	0	-65 700	-62 825	-2 875
LASKENNALLISET ERÄT	-3 650		-3 650	-2 029	-1 621
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-69 350	0	-69 350	-64 854	-4 496

**ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	158 940	-99 800	59 140	89 268	-30 128
TOIMINTAKULUT	-407 020	91 000	-316 020	-301 802	-14 218
TOIMINTAKATE	-248 080	-8 800	-256 880	-212 535	-44 345
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-18 657	18 657
LASKENNALLISET ERÄT	-14 950		-14 950	-10 504	-4 446
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-263 030	-8 800	-271 830	-241 696	-30 134

**ASUNTO-, KAAVOITUS- JA MAAPOLITIikka

Toiminta Kaavoitusta ja maapolitiikkaa ohjaa valtuuston hyväksymä maankäyttöstrategia.

Kunnanhallitus on 12.12.2016/§ 470 valinnut kaavoituksen puitesuunnittelijaksi Ramboll Finland Oy:n vuosiksi 2017 – 2021.

Kaavoitusarkkitehti Jyrki Määttä on toiminut kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa Pyhäjoen kunnan kaavoitusvastaavana.

Asuntoasioita on käsitellyt kunnanhallituksen valitsema asuntotoimikunta.

Maa- ja metsätilojen kustannuspaikan määrärahoista on perusmetsätalouden harjoittamisen lisäksi toteutettu Matinsaaren työmaatienhanke.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Talous	Asuntojen vuokraus	Täyttöaste vähintään 90 %	Tavoite toteutunut, asuttavat asunnot täyttöaste n. 100 %
		Vuokratulot kattavat menot ja poistot	Tavoite ei toteutunut
	Asuntopoliittisen strategian toteuttaminen	Elinkaarikypsistä kiinteistöistä luovutaan strategian mukaisesti	Tavoite toteutunut: luovuttu Koulutien rivitalosta ja Vanhan lukion asunnoista
	Metsäomaisuuden myynti	Hoidetaan päivitetyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Tavoite toteutunut: MHY Pyhä-Kalan toimesta sopimusperusteisesti

Talous

004301 Rivitalo I/Pormannintie 2	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	38 540	-7 000	31 540	31 102	438
TOIMINTAKULUT	-33 500		-33 500	-33 297	-203
TOIMINTAKATE	5 040	-7 000	-1 960	-2 195	235
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 360		-7 360	-3 977	-3 383
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-913	413
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 820	-7 000	-9 820	-7 085	-2 735

Kohteessa 8 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	19 601
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-3 977
Arvo 31.12.	15 624

004302 Rivitalo II/Vanhatie 80 D	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	33 310		33 310	32 593	717
TOIMINTAKULUT	-25 820		-25 820	-29 497	3 677
TOIMINTAKATE	7 490	0	7 490	3 095	4 395
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 630		-1 630	-1 630	0
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-704	204
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	5 360	0	5 360	761	4 599

Kohteessa 8 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	8 037
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-1 630
Arvo 31.12.	6 407

004303 Rivitalo III/Koulutie 6	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	11 640	-2 000	9 640	9 604	36
TOIMINTAKULUT	-55 770		-55 770	-87 512	31 742
TOIMINTAKATE	-44 130	-2 000	-46 130	-77 908	31 778
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 140		-3 140	-16 412	13 272
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500		-500
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-47 770	-2 000	-49 770	-94 320	44 550

Kohde purettu, kohteessa oli 10 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	16 412
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-16 412
Arvo 31.12.	0

004304 Rivitalo IV/Pormannint. 4	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	43 950		43 950	43 105	845
TOIMINTAKULUT	-22 620		-22 620	-23 921	1 301
TOIMINTAKATE	21 330	0	21 330	19 185	2 145
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 700		-3 700	-3 705	5
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-617	117
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	17 130	0	17 130	14 863	2 267

Kohteessa on 8 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	33 346
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-3 705
Arvo 31.12.	29 641

004305 Vuokratalot/Vanhat. 80	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	27 160	-9 000	18 160	17 234	926
TOIMINTAKULUT	-72 330		-72 330	-68 685	-3 645
TOIMINTAKATE	-45 170	-9 000	-54 170	-51 451	-2 719
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-1 972	1 472
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-45 670	-9 000	-54 670	-53 423	-1 247

Kohteessa 10 vuokra-asuntoa, joista yhdistysten käytössä 6 asuntoa.

004306 Pirttikosken paritalo	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	11 180		11 180	11 349	-169
TOIMINTAKULUT	-5 040		-5 040	-2 490	-2 550
TOIMINTAKATE	6 140	0	6 140	8 859	-2 719
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 950		-3 950	-3 943	-7
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-137	-363
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	1 690	0	1 690	4 779	-3 089

Kohteessa 2 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	156 724
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-3 943
Arvo 31.12.	152 781

004307 Keskuskoulun asunnot	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	11 080		11 080	13 745	-2 665
TOIMINTAKULUT	-24 800		-24 800	-53 251	28 451
TOIMINTAKATE	-13 720	0	-13 720	-39 506	25 786
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-500	-500
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-14 220	0	-14 220	-39 506	25 286

Kohde purettu, kohteessa oli 4 vuokra-asuntoa.

004308 Asunto-osakkeet	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	122 760	-4 000	118 760	121 350	-2 590
TOIMINTAKULUT	-53 040	-30 000	-83 040	-93 986	10 946
TOIMINTAKATE	69 720	-34 000	35 720	27 364	8 356
LASKENNALLISET ERÄT				-2 264	2 264
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	69 720	-34 000	35 720	25 100	10 620

Asunto-osakkeita yhteensä 22 kpl.

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	367 777
Lisäykset	358 934
Vähennykset	
Poistot	
Arvo 31.12.	726 711

004309 Muut asunnot	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	25 310	-18 000	7 310	8 322	-1 012
TOIMINTAKULUT	-17 080		-17 080	-14 966	-2 114
TOIMINTAKATE	8 230	-18 000	-9 770	-6 644	-3 126
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 770		-8 770	-8 769	-1
LASKENNALLISET ERÄT				-739	739
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-540	-18 000	-18 540	-16 152	-2 388

Kohteessa 4 vuokra-asuntoa.

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	136 652
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-8 769
Arvo 31.12.	127 883

008321 Kaavoitus	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				337	-337
TOIMINTAKULUT	-188 480		-188 480	-176 787	-11 693
TOIMINTAKATE	-188 480	0	-188 480	-176 450	-12 030
LASKENNALLISET ERÄT				-6 149	6 149
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-188 480	0	-188 480	-182 598	-5 882

008326 Maa- ja metsätilat	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	153 000	60 000	213 000	332 406	-119 406
TOIMINTAKULUT	-63 020	-120 000	-183 020	-234 959	51 939
TOIMINTAKATE	89 980	-60 000	29 980	97 447	-67 467
LASKENNALLISET ERÄT	-2 000		-2 000	-4 990	2 990
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	87 980	-60 000	27 980	92 458	-64 478

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	3 973 674
Lisäykset	314 314
Vähennykset	-4 379
Poistot	
Arvo 31.12.	4 283 609

**ASUNTO-, KAAVOITUS- JA MAAPOLITIIKKA					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	477 930	20 000	497 930	621 147	-123 217
TOIMINTAKULUT	-561 500	-150 000	-711 500	-819 350	107 850
TOIMINTAKATE	-83 570	-130 000	-213 570	-198 203	-15 367
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-28 550		-28 550	-38 435	9 885
LASKENNALLISET ERÄT	-5 500		-5 500	-18 484	12 984
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-117 620	-130 000	-247 620	-255 123	7 503

****SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT**

Toiminta Sosiaalitoimen tehtävien siirto Raheen seudun hyvinvointikuntayhtymälle varhaiskasvatusta lukuun ottamatta on toteutettu vuoden 2011 alusta.

Tarkemmin sosiaali- ja terveyspalvelut esitetään Raheen seudun hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätöksessä vuodelta 2018, joka käsitellään erillisenä asiakokonaisuutena.

Raheen seudun hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätös oli alijäämäinen 1 046 416 euroa.

Talous

**SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-10 478 500		-10 478 500	-10 174 091	-304 409
TOIMINTAKATE	-10 478 500	0	-10 478 500	-10 174 091	-304 409
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-10 478 500	0	-10 478 500	-10 174 091	-304 409

****YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO**

Talous Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotettiin alueellisesti ns. isäntäkuntamallin mukaisesti. Isäntäkuntana toimii Kalajoen kaupunki.

**YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-71 000		-71 000	-64 225	-6 775
TOIMINTAKATE	-71 000	0	-71 000	-64 225	-6 775
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-71 000	0	-71 000	-64 225	-6 775

****MUUT SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT**

Toiminta Muihin sosiaali- ja terveyspalveluihin on kirjattu mm vastuu siirtyneistä palvelusuhteista aiheutuneista eläkemenoperusteisista KuEL maksuista ja ns. "Haikarahasta" aiheutuneet kustannukset.

Eläkemenoperusteiset maksut olivat 155.034 euroa ja Haikarahaa maksettiin 20 lapsesta.

Talous

**MUUT SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-196 200		-196 200	-184 430	-11 770
TOIMINTAKATE	-196 200	0	-196 200	-184 430	-11 770
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-196 200	0	-196 200	-184 430	-11 770

SIVISTYSOSASTO**SIVISTYSLAUTAKUNTA******SIVISTYSTOIMI/HALLINTO**

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteuma
Vaikuttavuus			
Asiakastyytyväisyys	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	Toteuma 8,7, tavoite toteutunut
Resurssien hallinta			
Kustannusten hallinta	Hallinnon kustannukset/ oppilas	Eivät kasva oppilasmäärään suhteutettuna yleistä kustannuskehitystä nopeammin	2017 195 € 2018 212 €, muutos 8,8 %, kustannustason muutos 1,5 %, tavoite ei ole toteutunut

Talous

**SIVISTYSTOIMI/HALLINTO	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-104 910		-104 910	-111 357	6 447
TOIMINTAKATE	-104 910	0	-104 910	-111 357	6 447
LASKENNALLISET ERÄT	-5 260		-5 260	-4 727	-533
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-110 170	0	-110 170	-116 084	5 914

**VARHAISKASVATUS

Vuonna 2018 Kurrela on muutettu perhepäiväkodista päiväkodiksi ja Ylikiiskilän perhepäiväkoti laajennettu kaksihoitajaisesta kolmihoitajaiseksi. Toiminta vuokratiloissa Kanttorilassa on loppunut. Niin ikään Vekkulan toiminta vuokratiloissa on loppunut ja se on siirtynyt uuteen kunnan omaan kiinteistöön.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteuma
Taloudelliset tavoitteet/resurssien hallinta			
Toiminnan taloudellinen järjestäminen	Kustannukset/ todellinen hoitopäivä Käyttöaste (hoitopäivät/ hoitopaikat)	Eivät kasva yleistä kustannuskehitystä nopeammin Kasvaa edellisestä vuodesta	2017 72,4 € 2018 94,8 €, muutos 30 % kustannustason muutos 1,5 %, tavoite ei ole toteutunut
Vaikuttavuus			
Päivähoitopalvelujen laatu	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	Toteuma 8,8 Tavoite on toteutunut.
Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toimintatapa	Arviointikysely	> 90 % vastaajista samaa mieltä	-
Prosessit ja rakenteet			
Kasvukumppanuus toimivuus	Arviointikysely	Koetaan olevan hyvällä tasolla (kouluarvosana > 8)	Toteutuma 9,0, tavoite toteutunut.
Yhteistyön lisääminen eri päivähoitomuotojen välillä	Yhteiset tapahtumat	Lisääntyvät edellisvuodesta	Tavoite toteutunut.
Osaaminen			
Henkilöstön osaamisen tukeminen	Kehityskeskustelut	Systemaattisesti käytössä	Tavoite toteutunut.
	Koulutuspäivät	Väh. 1/htv	

Talous

006211 Kivitasku	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	57 150		57 150	58 386	-1 236
TOIMINTAKULUT	-356 960		-356 960	-343 498	-13 462
TOIMINTAKATE	-299 810	0	-299 810	-285 112	-14 698
LASKENNALLISET ERÄT	-19 490		-19 490	-16 339	-3 151
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-319 300	0	-319 300	-301 452	-17 848
006221 Perhepäivähoito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	12 000	-1 000	11 000	9 680	1 320
TOIMINTAKULUT	-133 630		-133 630	-120 749	-12 881
TOIMINTAKATE	-121 630	-1 000	-122 630	-111 068	-11 562
LASKENNALLISET ERÄT	-8 580		-8 580	-8 392	-188
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-130 210	-1 000	-131 210	-119 460	-11 750
006222 Ikkala/Parhalahti	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	20 000	-5 000	15 000	14 366	634
TOIMINTAKULUT	-132 850		-132 850	-172 400	39 550
TOIMINTAKATE	-112 850	-5 000	-117 850	-158 034	40 184
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-188	188
LASKENNALLISET ERÄT	-8 690		-8 690	-5 911	-2 779
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-121 540	-5 000	-126 540	-164 133	37 593
Käyttöomaisuus					
Arvo 1.1.	1 175				
Lisäykset					
Vähennykset					
Poistot	-188				
Arvo 31.12.	987				
006224 Kurrela	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	40 000	-18 000	22 000	30 360	-8 360
TOIMINTAKULUT	-223 910		-223 910	-213 308	-10 602
TOIMINTAKATE	-183 910	-18 000	-201 910	-182 948	-18 962
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-188	188
LASKENNALLISET ERÄT	-17 950		-17 950	-10 683	-7 267
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-201 860	-18 000	-219 860	-193 819	-26 041

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	1 175
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-188
Arvo 31.12.	987

006225 Vekkula/Yppäri	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	20 000		20 000	31 555	-11 555
TOIMINTAKULUT	-157 770		-157 770	-192 066	34 296
TOIMINTAKATE	-137 770	0	-137 770	-160 511	22 741
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-7 028	7 028
LASKENNALLISET ERÄT	-13 170		-13 170	-9 079	-4 091
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-150 940	0	-150 940	-176 618	25 678

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	
Lisäykset	21 085
Vähennykset	
Poistot	-7 028
Arvo 31.12.	14 056

006225 Vekkula II/Yppäri	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	20 000	-16 000	4 000	1 954	2 046
TOIMINTAKULUT	-85 510		-85 510	-80 505	-5 005
TOIMINTAKATE	-65 510	-16 000	-81 510	-78 551	-2 959
LASKENNALLISET ERÄT				-2 998	2 998
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-65 510	-16 000	-81 510	-81 549	39

006228 Ylikiiskilä	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	27 000	-10 000	17 000	26 330	-9 330
TOIMINTAKULUT	-122 960		-122 960	-156 700	33 740
TOIMINTAKATE	-95 960	-10 000	-105 960	-130 369	24 409
LASKENNALLISET ERÄT	-7 690		-7 690	-4 910	-2 780
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-103 650	-10 000	-113 650	-135 279	21 629

006231 Leikkitoiminta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-30 440		-30 440	-32 144	1 704
TOIMINTAKATE	-30 440	0	-30 440	-32 144	1 704
LASKENNALLISET ERÄT				-1 198	1 198
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-30 440	0	-30 440	-33 342	2 902

006241 Lasten kotihoidontuki	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-170 000		-170 000	-160 355	-9 645
TOIMINTAKATE	-170 000	0	-170 000	-160 355	-9 645
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-170 000	0	-170 000	-160 355	-9 645

**VARHAISKASVATUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	196 150	-50 000	146 150	172 632	-26 482
TOIMINTAKULUT	-1 414 030		-1 414 030	-1 471 724	57 694
TOIMINTAKATE	-1 217 880	-50 000	-1 267 880	-1 299 092	31 212
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-7 404	7 404
LASKENNALLISET ERÄT	-75 570		-75 570	-59 510	-16 060
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 293 450	-50 000	-1 343 450	-1 366 006	22 556

**PERUSOPETUS

Saaren koulu on toiminut osin väistötiloissa ja osa oppilaista on ollut väistöissä muilla kouluilla, mistä on aiheutunut huomattavasti lisäkustannuksia.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus			
Laadukas opetus	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	Toteutuma 8,4 Tavoite toteutunut.
Resurssien hallinta			
Kustannusten hallinta	Kustannukset/ oppilas	Eivät kasva yleistä kustannuskehitystä nopeammin	2017 9 133 € 2018 10 639 €, kasvu 16,5 %, kustannustason kasvu 1,5 %, tavoite ei toteutunut.
Prosessit ja rakenteet			
Kodin ja koulun yhteistyön toimivuus	Arviointikysely	Koetaan vähintään hyväksi (kouluarvosana vähintään >8)	Opettajien arvio 8,0, tavoite ei ole toteutunut
Osaaminen			
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus	> 90 %	Tavoite eukko toteutunut.
	Opettajien täydennyskoulutus (muu kuin VESO-koulutus)	Väh. 1 pv/opettaja/ v	Tavoite ei toteudu kaikkien koulujen eikä kaikkien opettajien osalta (kunnan kustantama koulutus työajalla), mutta opettajat

					kouluttautuvat paljon omaehtoisesti, mikä tukee ammattitaidon ylläpitotavoitetta
--	--	--	--	--	--

Talous

007122 Saaren koulu	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	12 000		12 000	21 046	-9 046
TOIMINTAKULUT	-2 449 210	-200 000	-2 649 210	-2 713 070	63 860
TOIMINTAKATE	-2 437 210	-200 000	-2 637 210	-2 692 024	54 814
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-1 600 000	-1 600 000	-1 749 942	149 942
LASKENNALLISET ERÄT	-133 780		-133 780	-116 463	-17 317
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 570 990	-1 800 000	-4 370 990	-4 558 428	187 438
Käyttöomaisuus					
Arvo 1.1.	1 749 942				
Lisäykset					
Vähennykset					
Poistot	-1 749 942				
Arvo 31.12.	0				
007123 Parhalahden koulu					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	69 000		69 000	104 936	-35 936
TOIMINTAKULUT	-365 960		-365 960	-410 074	44 114
TOIMINTAKATE	-296 960	0	-296 960	-305 137	8 177
LASKENNALLISET ERÄT	-20 000		-20 000	-13 462	-6 538
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-316 960	0	-316 960	-318 599	1 639
007124 Pirttikosken koulu					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 000		1 000	2 176	-1 176
TOIMINTAKULUT	-306 230	-20 000	-326 230	-343 354	17 124
TOIMINTAKATE	-305 230	-20 000	-325 230	-341 178	15 948
LASKENNALLISET ERÄT	-18 350		-18 350	-12 707	-5 643
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-323 580	-20 000	-343 580	-353 885	10 305
007125 Yppärin koulu					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 000		3 000	868	2 132
TOIMINTAKULUT	-539 580		-539 580	-503 818	-35 762
TOIMINTAKATE	-536 580	0	-536 580	-502 949	-33 631
LASKENNALLISET ERÄT	-23 660		-23 660	-17 912	-5 748
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-560 240	0	-560 240	-520 861	-39 379

007127 Koulujen yhteiset	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				27 508	-27 508
TOIMINTAKULUT	-442 050		-442 050	-462 210	20 160
TOIMINTAKATE	-442 050	0	-442 050	-434 702	-7 348
LASKENNALLISET ERÄT				-37 010	37 010
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-442 050	0	-442 050	-471 712	29 662

007128 Esiopetus	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				64	-64
TOIMINTAKULUT	-189 530		-189 530	-136 048	-53 482
TOIMINTAKATE	-189 530	0	-189 530	-135 984	-53 546
LASKENNALLISET ERÄT				-9 111	9 111
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-189 530	0	-189 530	-145 095	-44 435

**PERUSOPETUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	85 000		85 000	156 598	-71 598
TOIMINTAKULUT	-4 292 560	-220 000	-4 512 560	-4 568 573	56 013
TOIMINTAKATE	-4 207 560	-220 000	-4 427 560	-4 411 975	-15 585
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-1 600 000	-1 600 000	-1 749 942	149 942
LASKENNALLISET ERÄT	-195 790		-195 790	-206 664	10 874
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 403 350	-1 820 000	-6 223 350	-6 368 580	145 230

**LUKIOKOULUTUS

Sivistyslautakunta on 17.4.2014 päättänyt lukiolaisten koulukuljetusetuuden jatkamisesta toistaiseksi. Järjestelystä aiheutuu kustannuksia, mutta syntyy myös tuloa (KELA-korvaus). Järjestely kuitenkin mahdollistaa opiskelun opiskelijoille, joille se ei muuten olisi käytännössä mahdollista, ja tuo samalla kunnalle valtionosuuden, joka ei kuitenkaan tuloudu lukiolle vaan keskushalintoon.

Kansainvälisiin hankkeisiin on hakeuduttu aktiivisesti. Lukion lisäosan rakentaminen on aloitettu.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus			
Laadukas opetus	Arviointikysely	Vähintään hyvällä tasolla (kouluarvosanalla > 8)	Toteutuma 9,0, tavoite toteutunut
Resurssien hallinta			
Kustannusten hallinta	Kustannukset/oppilas	Eivät kasva yleistä kustannuskehitystä nopeammin	Toimintakate 2017 7 940 €/opp. 2018 7 869 €/opp., muutos - 0,9%, tavoite toteutunut.

Prosessit ja rakenteet			
Yrittäjyystoimintamallin toimivuus ja kehittyminen	Arviointikysely	Mallin koetaan olevan toimiva ja kehittyvä (kouluarvosana vähintään >8)	Toteuma 9,5, tavoite toteutunut
Kansainvälistyminen	Oppilaiden osallistuminen kv. toimintaan	Vähintään puolella oppilaista kv. kontaktia	Tavoite toteutunut.
Osaaminen			
Henkilöstön ammattitaito	Pätevien opettajien osuus	> 90 %	Tavoite toteutunut
	Opettajien täydennyskoulutus	Väh. 1 pv/opettaja/ v	Tavoite toteutunut

Talous

**LUKIOKOULUTUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	64 500	50 000	114 500	119 592	-5 092
TOIMINTAKULUT	-860 850	-60 000	-920 850	-941 039	20 189
TOIMINTAKATE	-796 350	-10 000	-806 350	-821 446	15 096
LASKENNALLISET ERÄT	-34 270		-34 270	-33 389	-881
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-830 620	-10 000	-840 620	-854 835	14 215

**VAPAA SIVISTYSTYÖ

Vapaan sivistystyön palvelut on ostettu Raahen opistolta. Toimintakuluihin sisältyy eläkemenuperusteisia eläkenuksuja perintönä Oulas-opistolta.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus, resursien hallinta	Toimintatilatitot	Osallistuminen ja resursointi edellisen vuoden tasolla	Tavoite toteutunut

Talous

**VAPAA SIVISTYSTYÖ	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-38 590		-38 590	-32 502	-6 088
TOIMINTAKATE	-38 590	0	-38 590	-32 502	-6 088
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-38 590	0	-38 590	-32 502	-6 088

****TAITEEN PERUSOPETUS**

Taiteen perusopetuksen palvelut on ostettu Ylivieskan seudun musiikkiopistolta ja osin Raahen musiikkiopistolta.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus, resursien hallinta	Toimintatilastot	Osallistuminen ja resursointi edellisen vuoden tasolla	Tavoite toteutunut

Talous

**TAITEEN PERUSOPETUS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-46 000		-46 000	-45 198	-802
TOIMINTAKATE	-46 000	0	-46 000	-45 198	-802
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-46 000	0	-46 000	-45 198	-802

****KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI**

Kulttuurisihteerin tehtävät on yhdistetty kirjastoimenjohtajan tehtäviin. Kirjastotoimenjohtajan palkkakustannukset jaetaan kirjastotoimen (50%), kulttuuritoimen (40%) ja museon (10%) kesken.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus			
Kirjasto- ja kulttuuri-toimi tavoittaa kuntalaiset laadukkaasti.	Kirjaston lainamäärä/asukas	16	Toteuma 14,2, tavoite ei toteutunut
	Asiakaspalaute	Kouluarvosanalla > 8	
	Kirjaston käynnit/asukas	8	
	Kulttuuritapahtumia	24 tapahtumaa	27 tapahtumaa, tavoite toteutunut.
	Kulttuuritapahtumissa kävijöitä	2 000	Toteuma 1 800, tavoite ei toteutunut.
	Kirjaston tapahtumien ja käyttäjäkoulutuksien kävijät	2 200	Toteuma 1 900, tavoite ei toteutunut

Museon kehittäminen	Päällekkäisyyksiä esineissä ja museoon kuulumattomia esineitä poistetaan Museon kävijämäärä vuodessa	500	Työ aloitettu T Toteuma 600, tavoite toteutunut.
Osaaminen			
OUTI-yhteistyö	Henkilöstökysely	Henkilöstö kokee mielekkääksi	Tavoite toteutunut.
Koulutuspäivät	Päivien määrä	OKM:n suosittelema 6 henkilötyö-pv / henkilötyövuotta	Toteuma 2,5, tavoite ei toteutunut.
Taloudelliset tavoitteet/resurssointi			
Toiminnan taloudellinen järjestäminen	Kirjaston kustannukset/asukas	< 80 €	Toteuma 90,56, tavoite ei toteutunut
OUTI-kirjastokimppaan liittyminen	Työajan käytön seuraaminen	OUTI-yhteistyö tuosäästöjä mm. työaika säästämällä ja toimintoja järkeistämällä.	Tavoite toteutunut.

Talous

007211 Kirjastot	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				3 159	-3 159
TOIMINTAKULUT	-254 290		-254 290	-273 642	19 352
TOIMINTAKATE	-254 290	0	-254 290	-270 484	16 194
LASKENNALLISET ERÄT	-26 710		-26 710	-12 965	-13 745
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-281 000	0	-281 000	-283 448	2 448
007231 Museo	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	4 000		4 000		4 000
TOIMINTAKULUT	-23 750		-23 750	-27 724	3 974
TOIMINTAKATE	-19 750	0	-19 750	-27 724	7 974
LASKENNALLISET ERÄT				-804	804
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-19 750	0	-19 750	-28 528	8 778

007241 Kulttuuritoiminta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 000		3 000	500	2 500
TOIMINTAKULUT	-49 630		-49 630	-42 354	-7 276
TOIMINTAKATE	-46 630	0	-46 630	-41 854	-4 776
LASKENNALLISET ERÄT	-1 300		-1 300	-1 899	599
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-47 930	0	-47 930	-43 753	-4 177

****KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI**

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	7 000		7 000	3 659	3 341
TOIMINTAKULUT	-327 670		-327 670	-343 720	16 050
TOIMINTAKATE	-320 670	0	-320 670	-340 062	19 392
LASKENNALLISET ERÄT	-28 010		-28 010	-15 668	-12 342
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-348 680	0	-348 680	-355 729	7 049

****VAPAA-AIKATOIMI**

Pyhäjoen kunta on edelleen osallisena Hyvän mielen paikat –hankkeessa, joka rekrytoi osa-aikaisen hankehenkilön (1/2). Pyhäjoen kunta on sitoutunut hankkeeseen osallistuessaan palkkaamaan ko. hankehenkilön osa-aikaisena kunnan palvelukseen. Tämä on lisännyt vapaa-aikatoimen henkilöresurssia vuoden 2018 aikana puolella henkilötyövuodella. Resurssi on suunnattu liikuntatoimeen, liikuntatoimen Lisää liikettä hankkeeseen osana hankeen kuntaosuutta.

Utena toimijana ja toimintamuotona on nuorisovaltuusto.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Vaikuttavuus			
Toiminnan laajuus	Retkien lukumäärä	5	Toteuma 5, tavoite toteutunut.
	Retkille osallistujien lukumäärä	150	Toteuma 97, tavoite ei toteutunut.
	Leirien lukumäärä	1	Toteuma 1, tavoite toteutunut.
	Leireille osallistujien lukumäärä	40	Toteuma 23, tavoite ei toteutunut.
	Tapahtumien lukumäärä	9	Toteuma 18, tavoite toteutunut.
	Tapahtumiin osallistujien määrä	400	Toteuma 2797. tavoite toteutunut.
Nuorisovaltuuston aktiivisuus	Osallistuminen kokouksiin	> 80 %	Toteuma 84,4 %, tavoite toteutunut.
Asiakastyytyväisyys	Tyytyväisyyskysely	Kouluarvosana > 8	Toteuma 8,5, tavoite toteutunut.

Talous

007311 Liikuntatoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	3 000		3 000	27 875	-24 875
TOIMINTAKULUT	-296 290		-296 290	-325 799	29 509
TOIMINTAKATE	-293 290	0	-293 290	-297 924	4 634
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-450	450
LASKENNALLISET ERÄT	-4 190		-4 190	-11 367	7 177
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-297 480	0	-297 480	-309 742	12 262

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	735
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-450
Arvo 31.12.	285

007321 Nuorisotoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	5 000		5 000	4 180	820
TOIMINTAKULUT	-66 610		-66 610	-58 028	-8 582
TOIMINTAKATE	-61 610	0	-61 610	-53 848	-7 762
LASKENNALLISET ERÄT	-4 390		-4 390	-5 135	745
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-66 000	0	-66 000	-58 983	-7 017

007322 Nuorisovaltuusto	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				138	-138
TOIMINTAKULUT	-5 540		-5 540	-3 921	-1 619
TOIMINTAKATE	-5 540	0	-5 540	-3 783	-1 757
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-5 540	0	-5 540	-3 783	-1 757

007323 AVI/Kerhotoiminta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				1 437	-1 437
TOIMINTAKULUT				-1 597	1 597
TOIMINTAKATE	0	0	0	-160	160
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-160	160

007324 Lisää liikettä -hanke	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				12 000	-12 000
TOIMINTAKULUT				-24 158	24 158
TOIMINTAKATE	0	0	0	-12 158	12 158
LASKENNALLISET ERÄT				-133	133
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	0	0	0	-12 292	12 292

**VAPAA-AIKATOIMI	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 000		8 000	45 631	-37 631
TOIMINTAKULUT	-368 440		-368 440	-413 504	45 064
TOIMINTAKATE	-360 440	0	-360 440	-367 873	7 433
POISTOT JA ARVONALENTUM				-450	450
LASKENNALLISET ERÄT	-8 580		-8 580	-16 636	8 056
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-369 020	0	-369 020	-384 959	15 939

TEKNINEN OSASTO

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Päävastuualue yhteensä

Teknisen lautakunnan tehtävänä on tarjota kustannustehokkaasti kuntalaisille ja heitä palveleville hallintokunnille ja yhteistyötahoille asianmukaiset ja riittävät toimitilat oheispalveluineen, liikenneväylät ja virkistysalueet sekä hyvin toimivat rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaispalvelut.

Teknisten palveluiden vastuualueita vuonna 2018 olivat:

- Tekninen hallinto
- Liikenneväylät (kadut, yksityistiet ja läjitysalueet)
- Kiinteistöt (kiinteistöt, kiinteistönhoito ja remonttipalvelut)
- Ruoka- ja puhdistuspalvelut
- Rakennus- ja ympäristönvalvonta (sisältää myös palo- ja pelastustoimen kustannukset)
- Puistot ja muut yleiset alueet (puistot, satamat, leikkikentät ja liikunta-alueet)
- Lämpölaitos

Teknisen lautakunnan talousarvion sitovuusperusteena on erikseen menot ja tulot. Tulot alittuivat kokonaisuudessaan noin 30 t€ ja olivat budjetin mukaisia.

Talousarviovuoden merkittävimpiä toiminnallisia ja talouteenkin vaikuttavia asioita olivat Monitoimitalon peruskorjauksen suunnittelu, Lukion laajennuksen käynnistäminen sekä Saaren koulun tilanteeseen liittyvät asiat väistötiloineen.

****TEKNINEN HALLINTO**

Toiminta Teknisen hallinnon tulosalueelle kuuluu osaston johtaminen, lautakuntatyöskentely, organisaation ja toiminnan kehittäminen sekä resursointi käytettävissä olevin vakanssein ja määrärahoihin.

Investointien suunnitteluttamisen ja toteuttamisen organisointi ja johtaminen kuuluvat teknisen hallinnon vastuulle hallintosäännössä ja talousarviossa sovitun mukaisesti.

Merkittävin investointi on Vanhatien hanke, jonka teettäjänä kuitenkin toimii ELY-keskus.

Hallinnon resursseihin kuuluu teknisen johtajan lisäksi 50 % kiinteistöpäällikön ja 80% projekti-insinöörin palkat, joista jälkimmäiset aktivoidaan investointihankkeille. Lämpölaitokselle kirjataan 20% lämpölaitosjohtajan palkoista.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Henkilöstön tyytyväisyys	Kehityskeskustelujen määrä	Vakinaisen henkilöstön kanssa käydään kehityskeskustelut vähintään kerran vuodessa	Toteutunut
Sovitut investoinnit toteutetaan kustannustehokkaasti ja ammattimaisesti	Kilpailutettavien urakoiden kustannukset pysyvät hallussa	Lisä- ja muutostyökustannukset keskimäärin < 10%	Selkeitä päättyneitä kohteita ei ole ollut.

Talous

**TEKNINEN HALLINTO	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	14 450		14 450	14 901	-451
TOIMINTAKULUT	-198 070		-198 070	-186 901	-11 169
TOIMINTAKATE	-183 620	0	-183 620	-171 999	-11 621
LASKENNALLISET ERÄT	-13 050		-13 050	-10 238	-2 812
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-196 670	0	-196 670	-182 237	-14 433

**LIIKENNEALUEET

Toiminta Tulosalueelle kuuluvat kustannuspaikat Kaavatiet 8332, Yksitystiet 8333 ja Läjitysalueet 8334.

Kaavatiet 8332

Kunnan keskustaajaman läpi kulkevaa Vanhatietä kunnostettiin kunnan ja Euroopan kehitysalue-rahaston rahoittamana ja ELY-keskuksen teettämänä. Samoin Etelänkylän Isosilta oli korjaustöiden kohteena. Molemmat hankkeet jatkuvat vuonna 2019 ja niiden on tarkoitus siirtyä kunnan vastuulle ja taseeseen vuonna 2020.

Katuverkosto on keskimäärin hyvässä kunnossa. Kaavateitä vuonna 2018 kunnossapidon alaisena oli noin 25,5 km ja kevyenliikenteen väyliä noin 4,2 km. Vanhatien kunnossapitovastuun siirtyessä myöhemmin kunnalle, molempia tulee lisää noin kolme kilometriä.

Talvi oli vuoden 2018 alkupuolella tavanomainen ja lumimäärältään keskimääräinen. Auruspäiviä oli tavanomainen määrä. Liukkauden torjuntaan panostettiin aikaisempien vuosien verran. Talvi 2018-19 tuli normaalisti.

Katuvalaistuksia uusittiin muutamalle kadulle asemakaava-alueella ja Etelänkylän tielle. Päällystekorjauksia tehtiin asemakaava-alueelle tarpeen mukaan, mutta suurempia perusparannuksia ei tehty johtuen mm. tulevan kouluhankkeen liikenneverkon tarpeista ja vesi-yhtiön hankkeiden siirtymisestä.

Yksityistiet 8333

Yksityisteiden hoito ei kuulu suoraan kunnalle, mutta kunta myöntää avustusta yksityisteiden hoitoon. Kunta avustaa 100 % yksityisteitä talvikunnossapidossa osalta sovittujen sääntöjen mukaisesti.

Yksityisteiden kesäkunnossapidossa on käytössä yksityistiehoitokuntia ja talokohtaisia yksityisteiden omistajia motivoiva toimintamalli, jossa yksityistiet maksavat kesäkunnossapitokustannukset itse ja kunta antaa toteutettua työtä ja maksettuja laskuja vastaan avustusta 50 % pysyvästi asuilla kiinteistölle. Avustettavien töiden tulee olla kunnan avustusperiaatteiden mukaisia.

Talvihoidon yhteydessä on perinteisesti huolehdittu myös ns. sosiaalisiin perustein (vanhusväestö tms) pihateiden ja pihojen aukaisusta. Menettelyä olisi hyvä tarkentaa ja etsiä pysyvämpää ratkaisua resurssien kartoitukseen ja kohteiden valintaan sosiaalitoimen ja yleishallinnon kanssa.

Avustettavia tiekunnallisia yksityisteitä on 45 kpl ja niiden pituus 120 km. Talokohtaisia teitä on avustettavien listalla 75 kpl ja 22 km. Avustuksia yksityisteille maksettiin vuonna 2018 yhteensä noin 109.000 € joka on 11% vähemmän kuin vuonna 2017. Summa sisältää talvihoito- ja kesäkunnossapitoavustukset sekä tiekunnille että talokohtaisille teille. Auras ja hiekoituskustannukset ylittyivät arvioidusta 12.000 € mutta vastaavasti kesäkunnossapitoavustuksia haettiin 24.000 € vähemmän budjetoituun verrattuna.

Yksityistielain uudistuminen ja sen myötä tielautakuntien lakkaaminen ja kunnan roolin pieneneminen, sekä valtion roolituksen muuttuminen, tuo entistä selkeämmin lisää vastuuta tiekunnille ja niiden osakkaille.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Kaavateiden kunto-taso ja käytettävyys säilyy hyvällä tasolla	Peruskorjausten kohdentaminen tar-koituksenmukaisesti	Raportti tehdyistä peruskorjauksista	Korjauskohteet peruttu v. 2018. Kuntotaso on kuitenkin edelleen hyvä.
Yksityisteiden avus-tusmallia kehitetään	Menettely on tasa-puolinen ja strategi-an mukainen	Lautakunta on hyväksynyt avustus-toiminnan periaat-teet	Toistaiseksi toimitaan entisellä mallilla. Yksi-tyistielain muutosten vaikutus tutkittava.
Yksityistieasiat ovat viranhaltijoilla ja luot-tamushenkilöillä hal-lussa	Kouluttautuminen	Lautakunta osallis-tuu yksityistieasioita käsitteleviin koulu-tuksiin	Toteutunut

Vuosi	Avustusten yksikkökustannus €/km/v (alv 0%)
2005	282
2006	288
2007	322
2008	347
2009	352
2010	591
2011	633
2012	827
2013	688
2014	500
2015	542
2016	842
2017	856
2018	824

Talous:

008332 Kaavatiet	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				323	-323
TOIMINTAKULUT	-248 880	50 000	-198 880	-184 075	-14 805
TOIMINTAKATE	-248 880	50 000	-198 880	-183 752	-15 128
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-200 000		-200 000	-234 256	34 256
LASKENNALLISET ERÄT	-1 200		-1 200	-5 666	4 466
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-450 080	50 000	-400 080	-423 674	23 594

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	3 272 958
Lisäykset	26 241
Vähennykset	
Poistot	-234 256
Arvo 31.12.	3 064 943

008333 Yksityistiet ja talokohtaiset tiet

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT				205	-205
TOIMINTAKULUT	-123 000	6 000	-117 000	-117 016	16
TOIMINTAKATE	-123 000	6 000	-117 000	-116 811	-189
LASKENNALLISET ERÄT	-1 210		-1 210	-4 825	3 615
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-124 210	6 000	-118 210	-121 636	3 426

008334 Läjitysalueet	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 000		6 000	570	5 430
TOIMINTAKULUT	-10 940	3 000	-7 940	-7 839	-101
TOIMINTAKATE	-4 940	3 000	-1 940	-7 269	5 329
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-4 940	3 000	-1 940	-7 269	5 329

**LIIKENNEALUEET	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 000		6 000	1 098	4 902
TOIMINTAKULUT	-382 820	59 000	-323 820	-308 929	-14 891
TOIMINTAKATE	-376 820	59 000	-317 820	-307 831	-9 989
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-200 000		-200 000	-234 256	34 256
LASKENNALLISET ERÄT	-2 410		-2 410	-10 491	8 081
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-579 230	59 000	-520 230	-552 579	32 349

**KIINTEISTÖT

Tekniset palvelut vastaa kunnan ja kunnan asuntoyhtiön rakennuskannan ylläpidosta ja hoidosta. Tulosalueella on tulosityksiköinä Sivistystoimen rakennukset 141310, Sosiaalitoimen rakennukset 141320, Julkiset rakennukset 141330, Muut rakennukset 141340 sekä Keskitetty kiinteistöhoito 141400. Tulosityksiköt on jaettu kustannuspaikoiksi kiinteistöittäin.

Vuonna 2018 tehtiin kunnan omana työnä lähes kaikki kiinteistöjen huolto- ja kunnossapitotyöt. Kunnan omana tai osittain omana työnä toteutettiin myös useita teknisen lautakunnan vastuulle kuuluvia investointeja. Vuonna 2018 asuntojen perusparannuskorjaukset vähenivät edellisvuoteen verrattuna.

Kuntoarvioita teetettiin tulevien korjaustarpeiden tunnistamiseksi viiteen rakennukseen (kirjasto, Pirttikosken koulu, Parhalahden koulu, paloasema ja lukio).

Vanha lukio ja Koulutien rivitalo purettiin yhdessä ns. Luodon talon ja Ylikiiskilän piharakennusten kanssa. Ylikiiskilän päärakennus puretaan Vanhatiehankkeen yhteydessä keväällä 2019.

Sivistystoimen rakennukset 141310

Saaren koulun kunnostusta ja ylläpitoa jatkettiin alkuvuodesta 2018 suunnitelmien mukaisesti ja kesän ja syksyn päätösten jälkeen siirryttiin pelkkään ylläpitoon. Parhalahdella piha-alueen parannustoimet saatettiin suunnitellusti loppuun ja lämmitysjärjestelmää kunnostettiin kattilan ja polttimen osalta. Pirttikosken koulun ilmastointilaitteet temppuilivat useasti vuoden aikana. Vaatii panostusta lähivuosien aikana.

Kivitaskun ja Kurrelan ilmanvaihtoa parannettiin nukkumahuoneiden osalta. Yppärin perhepäiväkoti valmistui vuoden alussa ja otettiin käyttöön.

15.1.2018. Piha-alue päällystettiin ja sille rakennettiin kesällä varastorakennus ja suunnitelmien mukainen leikkialue varusteineen.

Monitoimitalon peruskorjaussuunnittelu saatettiin loppuun kesällä 2018 ja päätöksiä rakennuksen kohtalosta jäätii odottamaan. Monitoimitalon käyttö jatkuu toistaiseksi entisellään.

Sosiaalitoimen rakennukset 141320

Vuonna 2018 tehtiin useita pieniä korjauksia ja uudistuksia Jokikartanon palvelukeskukseen. Vuoden aikana uusittiin keskuslukitus, serveritilan jäähdytys sekä vesikalusteita. Palveluasunnoissa B-talon vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä uusittiin vuoden aikana kylmyyden vuoksi.

Palvelukeskuksen keittiö on peruskorjauksen tarpeessa ja vesikatto vaatii pikaista korjausta lähivuosina. Investointien suunnittelua ja edistämistä on jarruttanut epävarmuus maakunta- ja soteuudistuksen vaikutuksista. Pelastuslaitos edellyttää asukkaiden poistumisturvallisuuteen liittyen palvelukeskuksen paloturvallisuuden parantamista.

Julkiset rakennukset 141330

Kunnantalolle teetettiin peruskorjaussuunnitelma, joka talousarvion laadinnan yhteydessä päätettiin jättää toistaiseksi toteuttamatta. Kunnantaloon ilmanvaihto on elinkaarensa lopussa ja rikkoontumisia ilmenee toistuvasti.

Varikolle vuonna 2017 aloitettu hallin rakentaminen, kiinteistöhoiton käyttöön valmistui vuoden 2018 aikana.

Keskistetty kiinteistöhoito 141400

Töiden painopiste remonttihenkilöstöllä on ollut enemmän investointikohteilla johtuen mm. Saaren koululle ja Jokikartanolle suunniteltujen remonttien "jäädymisestä". Toteutumisissa näkyy henkilöstön arvioitua pienempi määrä (työvapaat ja eläköitymiset).

Kiinteistöjen taloudellinen toteutuma on esitetty tulosyksikkötasolla.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	
Sisäisen vuokrauksen periaatteiden selkeyttäminen	Rakennuskannalle on luotu kumpaakirj osapuolta motivoiva sopimusmalli	Vuoden 2019 talousarvion kiinteistö kustannukset suunnitellaan sovitulla mallilla	Toteutunut yhteistyössä, ei erillistä sopimusmallia
Kiinteistöhoiton perustehtävien hoitaminen	Raportointi kuukausittain lautakunnalle	Huoltopäiväkirja käytössä ja sitä noudatetaan.	On käytössä, raportointia ei joka kuukausi.
Käyttäjät ovat tyytyväisiä tiloihin	Käyttäjätyytyväisyyskysely	Käyttäjäkyselyn tulokset keskimäärin >7 (asteikolla 4-10)	Ei toteutettu. Nykytilanteessa luotettavuus kyseenalaista.

Rakennusten kunnosapito on suunnitelmallista	Hoito- ja käyttösuunnitelman laatiminen (PTS)	Suunnitelma on laadittu huomioiden kunnan strategiset linjaukset	Kuntoarvioita teetetty lisää. Ongelmana tulevaisuuden näkymät mm. soten osalta
--	---	--	--

Talous:

SIVISTYSTOIMEN KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 152 200		1 152 200	1 196 164	-43 964
TOIMINTAKULUT	-967 190	83 500	-883 690	-974 218	90 528
TOIMINTAKATE	185 010	83 500	268 510	221 945	46 565
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-254 040		-254 040	-287 778	33 738
LASKENNALLISET ERÄT	-7 900		-7 900	-24 864	16 964
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-76 930	83 500	6 570	-90 697	97 267

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	5 150 836
Lisäykset	509 175
Vähennykset	-1 452 999
Poistot	-287 779
Arvo 31.12.	3 919 233

SOSIAALITOIMEN KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	317 100		317 100	319 731	-2 631
TOIMINTAKULUT	-328 920	27 500	-301 420	-292 899	-8 521
TOIMINTAKATE	-11 820	27 500	15 680	26 832	-11 152
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-38 920		-38 920	-45 478	6 558
LASKENNALLISET ERÄT	-6 000		-6 000	-8 989	2 989
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-56 740	27 500	-29 240	-27 636	-1 604

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	879 377
Lisäykset	10 926
Vähennykset	
Poistot	-45 478
Arvo 31.12.	844 825

JULKISET KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	278 470		278 470	276 120	2 350
TOIMINTAKULUT	-244 140	22 000	-222 140	-226 476	4 336
TOIMINTAKATE	34 330	22 000	56 330	49 644	6 686
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-53 190		-53 190	-56 981	3 791
LASKENNALLISET ERÄT	-3 300		-3 300	-6 329	3 029
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-22 160	22 000	-160	-13 667	13 507

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	592 911
Lisäykset	186 557
Vähennykset	
Poistot	-56 981
Arvo 31.12.	722 487

TEOLLISUUS- JA MUUT KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	8 350		8 350	24 308	-15 958
TOIMINTAKULUT	-8 850	8 000	-850	-15 642	14 792
TOIMINTAKATE	-500	8 000	7 500	8 665	-1 165
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 450		-1 450	-4 230	2 780
LASKENNALLISET ERÄT	-220		-220	-477	257
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 170	8 000	5 830	3 958	1 872

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	29 726
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-4 230
Arvo 31.12.	25 496

TALONMIESPALVELUT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	424 080		424 080	342 638	81 442
TOIMINTAKULUT	-437 100	50 000	-387 100	-335 615	-51 485
TOIMINTAKATE	-13 020	50 000	36 980	7 023	29 957
LASKENNALLISET ERÄT	-45 000		-45 000	-17 723	-27 277
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-58 020	50 000	-8 020	-10 700	2 680

**KIINTEISTÖT	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 195 700		2 195 700	2 158 960	36 740
TOIMINTAKULUT	-2 002 850	191 000	-1 811 850	-1 844 851	33 001
TOIMINTAKATE	192 850	191 000	383 850	314 109	69 741
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-351 980		-351 980	-394 468	42 488
LASKENNALLISET ERÄT	-63 080		-63 080	-58 382	-4 698
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-222 210	191 000	-31 210	-138 741	107 531

****RUOKA- JA PUHDISTUSPALVELUT**

Toiminta **Ruokapalveluiden** (kp 8411) tuloista 43 % oli ulkoisia, eli Raahen Seudun hyvinvointikuntayhtymän aterioiden laskutuksesta. Toteuma ulkoisissa tuloissa oli lähes budjetoinnin mukainen.

Ruokapalveluiden sisäiset tulot ylittyivät lähes 24 % budjetoidusta, kun tulot ruoankuljetuksesta olivat jääneet huomioimatta budjetissa. Ruokapalveluiden ulkoiset menot ylittyivät 8 % johtuen Saaren koulun keittiön väistötilan perustamiskustannuksista ja laitehankinnoista, vaikka niihin varattiin jo lisätalousarviossa 100.000 €.

Puhdistuspalveluiden (kp 8412) tuloista noin 33 % oli ulkoisia, eli pääasiassa palvelukeskus Jokikartanon siivouspalveluiden laskutuksesta. Puhdistuspalveluiden toimintakate oli lähes 20 t€ budjetoitua parempi ollen noin – 9 t€.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat palvelut	Asiakastyytyväisyyskysely tai neuvottelut asiakkaan kanssa Asiakaspalautteet	Kyselyyn tai neuvotteluun osallistuneista tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä > 70 % Palautteiden vaatimien toimenpiteiden seuranta	Asiakastyytyväisyyskyselyn perusteella yli 90 % asiakkaista on erittäin tyytyväisiä. Asiakaspalautteita on tullut kaksi ja niihin on reagoitu.
Hyvinvoiva henkilöstö	Sairauspoissaolot	Sairauspoissaolot <15 pv/htv (sairauslomat/palvelujaksot)	Ei toteutunut. Toteuma 17,8 pv / htv.
Osaava ja oikein mitoitettu henkilöstö	Koulutuspäivät	Kaikki työntekijät vähintään kaksi koulutustilaisuutta vuosittain	Toteutunut

Tunnuslukuja	2016	2017	2018
koululounaat kpl	110 200	109 000	110 202
päivähoidon lounaat kpl	21 100	19 591	21 921
* laskutushinta €	3,75	3,75	3,75
ateriapalvelulounaat kpl	12 000	11 210	11 341
* laskutushinta €	5,25	5,25	5,25
* ateriapalvelun kuljetusveloitus/€/kerta	0,95	0,95	0,95
kokopäiväateriapaketit kpl	22 200	21 034	22 239
* laskutushinta €	12,00	12,00	12,00
kerhokuljetukset kpl		80	76
* laskutushinta €/kerta		60	60

Lisäksi koulujen välipalat á 0,50 €, joita tilattu 288-346 kpl/viikko sekä ns. insuuvälipalat 0,25 kpl/viikko.

KOULURUOKIEN LASKUTUS 2018 (kevätlukukausi)				
	koulupv	hinta *)	kol/pv	laskutus
koululounaiden laskutus	97	2,50	523	126 827
välipalat	97	0,50	69,2	3 356
iltapäivätoiminta	97	1,40	22	2 987
insuvälipala	97	1,40	5	679
henkilökunnan lounaat	97	3,50	52,2	17 721
ruoankuljetuskustannukset	97	15,00	3	4 365
				155 937
KOULURUOKIEN LASKUTUS 2018 (syyslukukausi)				
	koulupv	hinta	kpl/pv	laskutus
koululounaiden laskutus	90	2,50	529	119 025
välipalat	90	0,50	57,6	2 592
iltapäivätoiminta	90	1,40	29	3 654
insuvälipala	90	1,40	5	630
henkilökunnan lounaat	90	3,50	57,4	18 081
ruoankuljetuskustannukset	90	15,00	3	4 050
				148 032

*) hinnoissa ei muutosta vuosina 2016-2018

Talous

00411 Ruokapalvelut	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	798 000		798 000	903 109	-105 109
TOIMINTAKULUT	-734 420	-100 000	-834 420	-897 741	63 321
TOIMINTAKATE	63 580	-100 000	-36 420	5 367	-41 787
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-4 729	4 729
LASKENNALLISET ERÄT	-39 000		-39 000	-36 235	-2 765
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	24 580	-100 000	-75 420	-35 596	-39 824

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	115 073
Lisäykset	
Vähennykset	-110 344
Poistot	-4 729
Arvo 31.12.	0

008412 Puhdistuspalvelut	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	398 150		398 150	396 593	1 557
TOIMINTAKULUT	-425 760		-425 760	-405 182	-20 578
TOIMINTAKATE	-27 610	0	-27 610	-8 589	-19 021
LASKENNALLISET ERÄT	-38 450		-38 450	-21 009	-17 441
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-66 060	0	-66 060	-29 598	-36 462

**RUOKA- JA PUHDISTUSPALVELUT					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	1 196 150		1 196 150	1 299 702	-103 552
TOIMINTAKULUT	-1 160 180	-100 000	-1 260 180	-1 302 924	42 744
TOIMINTAKATE	35 970	-100 000	-64 030	-3 221	-60 809
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-4 729	4 729
LASKENNALLISET ERÄT	-77 450		-77 450	-57 243	-20 207
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-41 480	-100 000	-141 480	-65 193	-76 287

****RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA**

Rakennusvalvonnan osalta (**kp 8111**) on ulkoisia tuloja noin 114.000 euroa budjetoitua vähemmän. Tämä johtuu osittain edellisenä vuonna otetusta käytännöstä, jossa tuulivoimaloiden (16 kpl) lupamaksusta ½ (80.000 euroa) siirretään tasetille ja se ei näy siten toimintatuotoissa. Vuodelta 2017 tasefillillä on lisäksi vielä 260.000 euroa (52 luvitetusta tuulivoimalasta), kyseinen summa ei näy myöskään 2017 vuoden toimintatuotoissa. Kyseiset summat kirjataan toimintatuottoihin vasta silloin, kun hankkeita lähdetään toteuttamaan. Tuulipuistojen toteutuminen ei ollut vuonna 2018 ennakkodotusten mukaista.

Toimintavuoden aikana otettiin käyttöön rakennusvalvonnan sähköinen asiointi ja arkistointi (Lupapiste), jonka avulla luvitusprosessi hoidetaan kokonaan sähköisesti.

Ympäristöasioiden osalta (**kp 8121**) ulkoisia tuloja oli noin 23.000 euroa budjetoitua vähemmän. Alitus johtuu pääasiassa luvituksien määrän laskusta.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Laadukkaat palvelut	Lupien käsittely-aika	Lupakäsittely 2 viikon sisällä siitä, kun kaikki vaaditut asiakaspaperit on jätetty kuntaan	Lupakäsittelyn ajat ovat olleet tavoitteen mukaisia
Talous	Lupatulot	Lupatulot kattavat menot	Lupatulot ylittivät menot

Tunnuslukuja:

Rakennus- ja ympäristöluvat	2016 uud. / lisär.	2017 uud. / lisär.	2018 uud. / lisär.
Omakotitalot	11 / 2	5 / 4	6 / 2
Rivitalot	1	-	-
Kerrostalot	1	-	-
Luhtitalot	1	-	-
Loma-asunnot	7 / 1	3	5 / 3
Liike- ja toimistorakennukset	27	41	3
Teollisuusrakennukset	11 / 1	56	24
Varastorakennukset	2	4	1
Maatalousrakennukset	3	-	1
Muut rakennukset	52	28	39 / 2
Rakentamisen luvat	2016	2017	2018
Rakennuslupa	70	106	65
Rakennuslupa muutos	3	7	50
Rakennuslupa jatko	15	2	21
Purkamislupa	8	5	5
Purkamisilmoitus	1	3	1
Maisematyölupa	3	-	-
Toimenpidelupa	50	32	16
Toimenpideilmoitus	2	1	4
YHTEENSÄ	152	156	162
Työnjohtaja-asiat	9	7	81
Kerrosala [k-m ²]	39 075	21 488	33 510
Tilavuus [m ³]	137 423	80 976	357 350
Poikkeamisluvat	4	1	7
Suunnitteutarveratkaisut	8	1	-
Ympäristöasiat	2016	2017	2018
Ympäristöluvat	5	6	6
Maa-ainesluvat	2	2	3
Muut luvat	1	1	3
Valvottavat ympäristöluvat	48	53	59
Valvottavat maa-ainesluvat	21	23	26
Muut valvontakohteet	3	3	6

Palo- ja pelastustoimen (kp 8211) hoitaa Pyhäjoella Jokilaaksojen pelastuslaitos. Laskutus perustuu pelastusalan riskiluokituksiin ja kunnan väkilukuun.

Mittaus- ja kartoitustoiminta ostettiin aiempien vuosien tapaan Kalajoen kaupungin maankäyttöpalveluiden paikkatietoyksiköltä yhteistyösopimuksella, joka uudistettiin keväällä 2018. Mittaustoiminnan sijaintikatselmusten hyötysuhdetta on parannettu ottamalla käyttöön keskitetyt sijaintikatselmuksset. Mittaustoiminnan kustannukset kohdistetaan aiemmasta poike-

ten aiheuttamisperiaatteen mukaisesti eri hankkeille ja toiminnoille, eikä sille ole varattu erillistä kustannuspaikkaa.

Talous

008111 Rakennusvalvonta	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	440 000	-100 000	340 000	225 612	114 388
TOIMINTAKULUT	-196 010	30 000	-166 010	-152 649	-13 361
TOIMINTAKATE	243 990	-70 000	173 990	72 963	101 027
LASKENNALLISET ERÄT	-6 390		-6 390	-5 743	-647
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	237 600	-70 000	167 600	67 220	100 380
008121 Ympäristöasiat	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	76 300		76 300	52 858	23 442
TOIMINTAKULUT	-93 040		-93 040	-83 844	-9 196
TOIMINTAKATE	-16 740	0	-16 740	-30 986	14 246
LASKENNALLISET ERÄT	-4 390		-4 390	-3 656	-734
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-21 130	0	-21 130	-34 642	13 512
008211 Palo- ja pelastustoimi	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTAKULUT	-322 540		-322 540	-311 300	-11 240
TOIMINTAKATE	-322 540	0	-322 540	-311 300	-11 240
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-322 540	0	-322 540	-311 300	-11 240

**RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	516 300	-100 000	416 300	278 470	137 830
TOIMINTAKULUT	-611 590	30 000	-581 590	-547 793	-33 797
TOIMINTAKATE	-95 290	-70 000	-165 290	-269 323	104 033
LASKENNALLISET ERÄT	-10 780		-10 780	-9 399	-1 381
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-106 070	-70 000	-176 070	-278 723	102 653

****PUISTOT JA MUUT YLEISET ALUEET**

Toiminta Tulosalueen talousarvio toteutui hyvin. Henkilöresursseihin panostaminen näkyi tehostuneena ympäristön hoitona puisto- ja viheralueilla. Tehokkaampaa kalustoa hankittiin viheralueiden hoitoon.

Rautiperän ulkoilualue valmistui vuoden 2018 aikana. Alueen valmistuminen lisäsi hoidettavaa viher- ja paikoitus-alaa ja kiinteistöhoitoon tuli kaksi rakennusta lisää. Alueelle rakennettiin omana työnä laavu ja hankittiin grillikota rakennus.

Tervon satamaan rakennettiin omana työnä uusi laituri. Vuonna 2019 rakennetaan yksi samankokoinen laituri lisää. Yppärin kalastajainseuraa

avustettiin Yppärin vanhan kalasataman laiturihankkeessa. Kaukon kalasatamaan uusittiin valaistusta.

Kielosaaren leikkikenttä siirrettiin jokivarteen tenniskenttien läheisyyteen ja aluetta siistittiin.

Vireillä olevan retkeilyreitistöhanke puitteissa valmistettiin kolme laavurakennusta.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	Toteutuma
Puistot Ympäristön viihtyisyys	Ympäristöhoidon yleissuunnitelmasta on teetetty toteutussuunnitelmia	2 kpl	Tehty 2 pienimuotoista puistoa ilman suunnitelmia
	Ympäristön viihtyisyys ja ilme on parantunut	Palautekysely?	Ei toteutunut
Satamat Venepaikkojen varausmenettelyn kehittäminen	Aktiivikäyttöön vapautuvien paikkojen määrä		Varausjärjestelmää viilattu. Muutama paikka vapautui

Talous

008341 Puistojen kunnossapito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio-muutokset	Ta muutos-ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 720		2 720	2 759	-39
TOIMINTAKULUT	-128 690		-128 690	-131 057	2 367
TOIMINTAKATE	-125 970	0	-125 970	-128 299	2 329
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 810		-4 810	-7 841	3 031
LASKENNALLISET ERÄT	-5 000		-5 000	-4 985	-15
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-135 780	0	-135 780	-141 125	5 345

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	61 037
Lisäykset	28 468
Vähennykset	
Poistot	-7 841
Arvo 31.12.	81 663

008342 Satamien kunnossapito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	6 140		6 140	7 439	-1 299
TOIMINTAKULUT	-40 030		-40 030	-36 520	-3 510
TOIMINTAKATE	-33 890	0	-33 890	-29 081	-4 809
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-10 190		-10 190	-16 865	6 675
LASKENNALLISET ERÄT	-500		-500	-1 248	748
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-44 580	0	-44 580	-47 193	2 613

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	115 776
Lisäykset	50 537
Vähennykset	
Poistot	-16 865
Arvo 31.12.	149 448

008343 Leikkikenttien kunnossapito	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	20 580		20 580	21 290	-710
TOIMINTAKULUT	-25 830		-25 830	-14 915	-10 915
TOIMINTAKATE	-5 250	0	-5 250	6 375	-11 625
POISTOT JA ARVONALENTUMISET				-699	699
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ				-842	842

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	
Lisäykset	50 537
Vähennykset	
Poistot	-699
Arvo 31.12.	30 754

008344 Liikunta-alueiden kunnossapito

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	155 990		155 990	151 194	4 796
TOIMINTAKULUT	-120 960		-120 960	-105 474	-15 486
TOIMINTAKATE	35 030	0	35 030	45 720	-10 690
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-61 050		-61 050	-36 464	-24 586
LASKENNALLISET ERÄT	-8 000		-8 000	-3 555	-4 445
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-34 020	0	-34 020	5 702	-39 722

Käyttöomaisuus	
Arvo 1.1.	438 946
Lisäykset	525 565
Vähennykset	
Poistot	-36 464
Arvo 31.12.	928 048

**PUISTOT JA MUUT YLEISET ALUEET					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	185 430		185 430	182 682	2 748
TOIMINTAKULUT	-315 510		-315 510	-287 967	-27 543
TOIMINTAKATE	-130 080	0	-130 080	-105 285	-24 795
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-76 050		-76 050	-61 868	-14 182
LASKENNALLISET ERÄT	-13 500		-13 500	-10 630	-2 870
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-219 630	0	-219 630	-177 783	-41 847

**LÄMPÖLAITOS

Toiminta Lämpölaitoksen investointien osalta vuosi oli hiljainen.

Nykyinen lukio ja rakenteille oleva lukion laajennus ja liitettiin suoraan omina tonttijohdoina runkoverkkoon ja lisättiin liitosvaraus Monitoimitaloa varten. Verkosta poistuivat Koulutie 6 rivitalo ja ns. vanha lukio.

Energiaa myytiin yhteensä 7.430 MWh. Myyntihinta oli hinta 57.00 €/MWh alv 0% (1.2.2017alkaen).

Lämpölaitoksen toiminnan toimintamuotoa koskeva selvitys on valmistunut syksyllä samoin kuin verkoston/laitoksen kapasiteettitarkastelua ja sen optiointia koskeva selvitys.

Lämpölaitoksen taloudellinen tulos oli positiivinen.

Tavoitteen määrittely	Mittari	Tavoite	
Selvitys toiminnan yhtiöittämisestä tai laitoksen myynnistä	Päivitetään aiemmin tehdyt selvitykset eri toimintamallien osalta	Raportti valmis syksyllä 2018	Toteutunut
Selvitetään mahdollisuudet lämmöntuoton lisäämiseen ja asiakaspohjan laajentamiseen	Tarkistetaan selvitykset mm. verkostojen riittävyyden osalta	Raportti valmis syksyllä 2018	Toteutunut
Taloustilanne parane	Tilikauden tulos	Positiivinen taloussuunnitelmakaudella	Toteutunut. Toimintakate 198 t€, ylijäämä 38 t€

Talous

**LÄMPÖLAITOS	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	498 000		498 000	543 674	-45 674
TOIMINTAKULUT	-339 390		-339 390	-345 292	5 902
TOIMINTAKATE	158 610	0	158 610	198 383	-39 773
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-143 030		-143 030	-160 673	17 643
LASKENNALLISET ERÄT	-9 430		-9 430	-10 967	1 537
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	6 150	0	6 150	26 742	-20 592

Käyttöomaisuus

Arvo 1.1.	2 077 827
Lisäykset	
Vähennykset	
Poistot	-160 673
Arvo 31.12.	2 017 154

PYHÄJOEN KUNTA (KÄYTTÖTALOUS)					
	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	5 958 440	-179 800	5 778 640	5 978 614	-199 974
TOIMINTAKULUT	-25 965 540	-279 000	-26 244 540	-26 221 107	-23 433
TOIMINTAKATE	-20 007 100	-458 800	-20 465 900	-20 242 493	-223 407
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-808 690	-1 600 000	-2 408 690	-2 682 752	274 062
LASKENNALLISET ERÄT					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-20 815 790	-2 058 800	-22 874 590	-22 925 246	50 656

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuper.	Talousarvio-	Ta muutos-	Toteutuma	Poikkeama
(Ulkoinen)	talousarvio	muutokset	ten jälkeen		
MYYNTITUOTOT	508 750	60 000	568 750	713 402	-144 652
MAKSUTUOTOT	1 301 800	-150 000	1 151 800	1 070 949	80 851
TUET JA AVUSTUKSET	339 490	-49 800	289 690	320 821	-31 131
VUOKRATUOTOT	675 760	-40 000	635 760	676 862	-41 102
MUUT TOIMINTATUOTOT	136 000		136 000	59 331	76 669
TOIMINTATUOTOT	2 961 800	-179 800	2 782 000	2 841 365	-59 365
HENKILÖSTÖKULUT	-7 356 730	32 100	-7 324 630	-7 278 602	-46 028
PALVELUJEN OSTOT	-13 210 440	-407 900	-13 618 340	-13 360 757	-257 583
AINEET, TARVIKK JA TAVARAT	-1 627 810	179 800	-1 448 010	-1 591 501	143 491
AVUSTUKSET	-555 500	-54 000	-609 500	-537 003	-72 497
VUOKRAT	-190 100	-29 000	-219 100	-220 956	1 856
MUUT TOIMINTAKULUT	-28 320		-28 320	-95 041	66 721
TOIMINTAKULUT	-22 968 900	-279 000	-23 247 900	-23 083 859	-164 041
TOIMINTAKATE	-20 007 100	-458 800	-20 465 900	-20 242 493	-223 407
VEROTULOT	11 171 000		11 171 000	10 945 174	225 826
VALTIONOSUUDET	9 980 000		9 980 000	10 056 025	-76 025
KORKOTUOTOT	84 000		84 000	66 262	17 738
MUUT RAHOITUSTUOTOT	259 000	-200 000	59 000	79 809	-20 809
KORKOKULUT	-15 000	13 000	-2 000	-220	-1 780
MUUT RAHOITUSKULUT				-225 829	225 829
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	328 000	-187 000	141 000	-79 977	220 977
VUOSIKATE	1 471 900	-645 800	826 100	678 729	147 371
SUUNNITELMAN MUK. POISTOT	-808 690	-1 600 000	-2 408 690	-2 682 752	274 062
TILIKAUDEN TULOS	663 210	-2 245 800	-1 582 590	-2 004 024	421 434
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	663 210	-2 245 800	-1 582 590	-2 004 024	421 434

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
(Ulkoinen/Sisäinen)					
MYYNTITUOTOT	768 750	60 000	828 750	1 015 763	-187 013
MAKSUTUOTOT	2 166 480	-150 000	2 016 480	2 048 305	-31 825
TUET JA AVUSTUKSET	339 490	-49 800	289 690	320 821	-31 131
VUOKRATUOTOT	2 212 720	-40 000	2 172 720	2 300 812	-128 092
MUUT TOIMINTATUOTOT	471 000		471 000	292 913	178 087
TOIMINTATUOTOT	5 958 440	-179 800	5 778 640	5 978 614	-199 974
HENKILÖSTÖKULUT	-7 356 730	32 100	-7 324 630	-7 278 602	-46 028
PALVELUJEN OSTOT	-14 410 120	-407 900	-14 818 020	-14 562 701	-255 319
AINEET, TARVIKK. JA TAVARAT	-1 887 810	179 800	-1 708 010	-1 902 856	194 846
AVUSTUKSET	-555 500	-54 000	-609 500	-537 003	-72 497
VUOKRAT	-1 727 060	-29 000	-1 756 060	-1 844 906	88 846
MUUT TOIMINTAKULUT	-28 320		-28 320	-95 041	66 721
TOIMINTAKULUT	-25 965 540	-279 000	-26 244 540	-26 221 107	-23 433
TOIMINTAKATE	-20 007 100	-458 800	-20 465 900	-20 242 493	-223 407
VEROTULOT	11 171 000		11 171 000	10 945 174	225 826
VALTIONOSUUDET	9 980 000		9 980 000	10 056 025	-76 025
KORKOTUOTOT	84 000		84 000	66 262	17 738
MUUT RAHOITUSTUOTOT	259 000	-200 000	59 000	79 809	-20 809
KORKOKULUT	-15 000	13 000	-2 000	-220	-1 780
MUUT RAHOITUSKULUT				-225 829	225 829
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	328 000	-187 000	141 000	-79 977	220 977
VUOSIKATE	1 471 900	-645 800	826 100	678 729	147 371
SUUNNITELMAN MUK. POISTOT	-808 690	-1 600 000	-2 408 690	-2 682 752	274 062
TILIKAUDEN TULOS	663 210	-2 245 800	-1 582 590	-2 004 024	421 434
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	663 210	-2 245 800	-1 582 590	-2 004 024	421 434

VEROTULOJEN ERITTELY

(1.000 €)	2015	2016	2017	2018	Ta muu- tokset	Ta muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
VEROTULOT:				Alku- per. ta				
Kunnan tulovero	9 093	8 977	9 094	8 900		8 900	8 926	-26
Osuus yht.v tuotos- ta	560	821	651	700		700	589	111
Kiinteistövero	533	814	907	1 571		1 571	1 430	141

	Tulovero- prosentti	Kunnallis- verot €	Muutos
Verovuosi 2014	20,25	9 136 813	6,48 %
Verovuosi 2015	20,25	9 050 823	-0,94 %
Verovuosi 2016	20,25	9 002 671	-0,53 %
Verovuosi 2017	20,25	8 776 102	-2,52 %
Verovuosi 2018	20,25		
Verovuosi 2019	20,75		

Kiinteistövero prosentit:	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
- yleinen	1,15	1,10	1,15
- vakituinen asuinrakennus	0,41	0,45	0,50
- muut kuin vak. as.rakenn.	1,15	1,25	1,30
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00
- voimalaitokset	3,10	3,10	3,10
- rakentamaton rakennusp.	6,00	6,00	6,00

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

(1.000 €)	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>				
				Alku- p. ta	Ta-muu- tokset	Ta muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
VALTIONOSUUDET								
Kunnan peruspal- veluiden valtion- osuus, ml. tasaukset	9 534	10 129	10 204	9 820		9 820	9 821	-1
Opetus- ja kultt. toimi	-139	53	227	160		160	235	-75

2.3.3 Investointien toteutuminen / ed. vuosien käyttö

	Ed. vuo- sien käyttö	Alkup. TA	Ta-muu- tokset	Ta muut. jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Kust. käytetty
900003 Lukion laajennus							
INVESTOINTIMENOT			-200 500	-200 500	-219 719	19 219	
NETTOMENO			0	-200 500	-219 719	19 219	
900026 Monitoimitalo							
INVESTOINTIMENOT		-40 000	-27 000	-67 000	-66 706	-294	
NETTOMENO		-40 000	-27 000	-67 000	-66 706	-294	
* peruskorjaussuunnittelu, hanke päätetty							
900037 Kunnantalon piha ja salaojat							
INVESTOINTIMENOT	-79 605	-296 000	136 000	-160 000	-176 792	16 792	-256 397
NETTOMENO	-79 605	-296 000	136 000	-160 000	-176 792	16 792	-256 397
* osa Vanhatiehanketta, jatkuu v. 2019							
900049 Parhalahden koulu							
INVESTOINTIMENOT		-54 000	20 000	-34 000	-33 897	-103	
NETTOMENO		-54 000	20 000	-34 000	-33 897	-103	
* piha-alueen parannustoimet, lämmitysjärjestelmän kunnostaminen							
900072 Jokikartanon palvelukeskus							
INVESTOINTIMENOT		-80 000	70 000	-10 000	-10 926	926	
NETTOMENO		-80 000	70 000	-10 000	-10 926	926	
* mm. keskuslukuksen uusiminen							

	Ed. vuosien käyttö	Alkup. TA	Ta-muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kust. käytetty
900081 Lukion kalusto							
INVESTOINTIMENOT		-15 000	5 000	-10 000	-9 830	-170	
NETTOMENO		-15 000	5 000	-10 000	-9 830	-170	
* palovaroitinjärjestelmä							
900119 Saaren koulu							
INVESTOINTIMENOT		-145 000	85 000	-60 000	-59 998	-2	
NETTOMENO		-145 000	85 000	-60 000	-59 998	-2	
* kunnostuksia ennen poistopäätöstä							
900137 Varikko							
INVESTOINTIMENOT	-140 001	-40 000	10 000	-30 000	-40 956	10 956	-180 957
NETTOMENO	-140 001	-40 000	10 000	-30 000	-40 956	10 956	-180 957
* hallirakennuksen loppuunsaattaminen							
900147 Yppärin ryhmis							
INVESTOINTIMENOT	-370 429	-110 000	-5 000	-115 000	-108 133	-6 867	-478 562
NETTOMENO	-370 429	-110 000	-5 000	-115 000	-108 133	-6 867	-478 562
* varasto ja piha-alueen loppuunsaattaminen							
900154 Pirttikosken koulun piha							
INVESTOINTIMENOT	-20 322	-12 000		-12 000	-10 273	-1 727	-30 595
NETTOMENO	-20 322	-12 000	0	-12 000	-10 273	-1 727	-30 595
* piha-alueen töitä							
900159 Ylikiiskilän remontti							
INVESTOINTIMENOT		-46 500	12 000	-34 500	-35 543	1 043	
NETTOMENO		-46 500	12 000	-34 500	-35 543	1 043	
* ilmantaihtoremonttia, kuistin laajennus							
900137 Kunnantalon IV-remontti							
INVESTOINTIMENOT			-15 000	-15 000	-11 822	-3 178	
NETTOMENO		0	-15 000	-15 000	-11 822	-3 178	
* peruskorjaussuunnittelu, hanke keskeytetty							
RAKENNUKSET JA RAKENNELMAT							
INVESTOINTIMENOT		-838 500	90 500	-748 000	-784 594	36 594	
NETTOMENO		-838 500	90 500	-748 000	-784 594	36 594	
900008 Leikkiapuisto							
INVESTOINTIMENOT		-10 000	-22 000	-32 000	-31 453	-547	
NETTOMENO		-10 000	-22 000	-32 000	-31 453	-547	
* Kielosaaren laikkiapuiston siirto jäähallin pihalle							

	Ed. vuosien käyttö	Alkup. TA	Ta-muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kust. käytetty
900013 Satamien peruskorjaus							
INVESTOINTIMENOT		-130 000	130 000				
INVESTOINTITULOT		104 000	-104 000				
NETTOMENO		-26 000	26 000			0	
* avustushanke ei edennyt							
900015 Kaavateiden valaistus							
INVESTOINTIMENOT		-30 000		-30 000	-26 241	-3 759	
NETTOMENO		-30 000	0	-30 000	-26 241	-3 759	
* Etelänkyläntien ja muutaman kadun valaistus							
900061 Rautiperän kehittämisinvestoinnit							
INVESTOINTIMENOT	-550 517	-114 580	49 580	-65 000	-92 988	27 988	-643 505
INVESTOINTITULOT	111 200	27 800		27 800	27 800		139 000
NETTOMENO	-439 317	-86 780	49 580	-37 200	-65 188	27 988	-504 505
* hankkeen lopputyöt							
900074 Tervon satama							
INVESTOINTIMENOT		-60 000	10 000	-50 000	-50 537	537	
NETTOMENO		-60 000	10 000	-50 000	-50 537	537	
* väylän ruoppaus							
900094 Liminkajärven kunnostus							
INVESTOINTIMENOT			-136 000	-136 000	-68 501	-67 499	-68 501
INVESTOINTITULOT			110 000	110 000	54 810	55 190	54 810
NETTOMENO		0	-26 000	-26 000	-13 691	-12 309	-13 691
* aloittavat työt, Polusjärven pohjapato ym.							
900115 Ollinmäki II							
INVESTOINTIMENOT		-50 000	25 000	-25 000	-12 816	-12 184	
NETTOMENO		-50 000	25 000	-25 000	-12 816	-12 184	
* alueen siistimistöitä							
900140 Kielosaaren alueen infra							
INVESTOINTIMENOT		-25 000	25 000				
NETTOMENO		-25 000	25 000		0		
* hanke pysähdyksissä, saaren keskialueen ja P-paikan työt							
900144 Vanhatien peruskorjaus (EAKR)							
INVESTOINTIMENOT		-1 459 000		-1 459 000	-1 456 161	-2 839	-1 456 161
INVESTOINTITULOT		729 500		729 500	719 585	9 915	719 585
NETTOMENO		-729 500	0	-729 500	-736 576	7 076	-736 576
* hanke jatkuu 2019							

	Ed. vuo- sien käyttö	Alkup. TA	Ta-muu- tokset	Ta muut. jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Kust. käytetty
900145 Tulvasuojelun toimenpiteet							
INVESTOINTIMENOT	-62 778	-50 000	43 000	-7 000	-6 209	-791	-68 987
INVESTOINTITULOT	11 780						11 780
NETTOMENO	-50 998	-50 000	43 000	-7 000	-6 209	-791	-57 207
* suunnittelukustannuksia, hanke AVI:ssa edelleen							
900149 Kaavatiet/Muut asemakaava-alueet							
INVESTOINTIMENOT		-250 000	235 000	-15 000	-11 109	-3 891	
NETTOMENO		-250 000	235 000	-15 000	-11 109	-3 891	
* kohteet peruttiin							
900152 Fresbeegolfrata							
INVESTOINTIMENOT	-16 084	-5 000		-5 000	-4 977	-23	-21 061
NETTOMENO	-16 084	-5 000	0	-5 000	-4 977	-23	-21 061
900156 Hulevesien hallinta							
INVESTOINTIMENOT	-40 306	-20 000	20 000		-1 032	1 032	-41 338
NETTOMENO	-40 306	-20 000	20 000		-1 032	1 032	-41 338
900160 Matinsaari							
INVESTOINTIMENOT		-35 000	35 000				
NETTOMENO		-35 000	35 000			0	
* kohde ei vielä katusuunnitelmavalmiudessa							
900161 Puistot							
INVESTOINTIMENOT		-25 000	25 000				
NETTOMENO		-25 000	25 000			0	
* puistojen kehittämistä käyttötaloudessa							
900162 Tulvapenkereet							
INVESTOINTIMENOT		-100 000	80 000	-20 000	-14 636	-5 364	-14 636
INVESTOINTITULOT		50 000	10 000	60 000		60 000	
NETTOMENO		-50 000	90 000	40 000	-14 636	54 636	-14 636
* patoturvallisuusselvitysten tekeminen							
900164 Pysäköintialue LP 9							
INVESTOINTIMENOT			-70 000	-70 000	-66 986	-3 014	-66 986
NETTOMENO		0	-70 000	-70 000	-66 986	-3 014	-66 986
* osa Vanhatie-urakkaa							
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
INVESTOINTIMENOT		-2 363 580	449 580	-1 914 000	-1 843 648	-70 352	
INVESTOINTITULOT		911 300	16 000	927 300	802 195	125 105	
NETTOMENO		-1 452 280	465 580	-986 700	-1 041 453	54 753	

	Ed. vuosien käyttö	Alkup. TA	Ta-muutokset	Ta muut. jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kust. käytetty
900025 Teknisen osaston kalusto							
INVESTOINTIMENOT		-50 000	15 000	-35 000	-34 068	-932	
NETTOMENO		-50 000	15 000	-35 000	-34 068	-932	
* kaksi ruohonleikkuria ja lavettiperäkärri							
KONEET JA KALUSTO							
INVESTOINTIMENOT		-50 000	15 000	-35 000	-34 068	-932	
NETTOMENO		-50 000	15 000	-35 000	-34 068	-932	
900027 Tonttimaan osto/myynti							
INVESTOINTIMENOT		-200 000	-200 000	-400 000	-314 314	-85 686	
INVESTOINTITULOT		100 000	-90 000	10 000	7 269	2 731	
NETTOMENO		-100 000	-290 000	-390 000	-307 045	-85 686	
MAA- JA VESIALUEET							
INVESTOINTIMENOT		-200 000	-200 000	-400 000	-314 314	-85 686	
INVESTOINTITULOT		100 000	-90 000	10 000	7 269	2 731	
NETTOMENO		-100 000	-290 000	-390 000	-307 045	-82 955	
900021 Osakkeet							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	50 000	-250 000	-228 865	-21 135	
INVESTOINTITULOT		160 000	-160 000		86 269	-86 269	
NETTOMENO		-140 000	-110 000	-250 000	-142 597	-107 403	
* hankittu Pörkänrannan ja Koskipuiston osakkeet							
* romutettu/myyty Jokilaaksojen Rahasto I Ky ja Raahen Teknologiateollisuus Oy							
OSAKKEET JA OSUUDET							
INVESTOINTIMENOT		-300 000	50 000	-250 000	-228 865	-21 135	
INVESTOINTITULOT		160 000	-160 000		86 269	-86 269	
NETTOMENO		-140 000	-110 000	-250 000	-142 597	-107 403	
900141 Taidelainaamo							
INVESTOINTIMENOT					-250	250	
NETTOMENO		0	0		-250	250	
VALMIIT TUOTTEET							
INVESTOINTIMENOT					-250	250	
NETTOMENO		0	0		-250	250	
INVESTOINNIT/PYHÄJOEN KUNTA							
INVESTOINTIMENOT		-3 752 080	405 080	-3 347 000	-3 205 739	-141 261	
INVESTOINTITULOT		1 171 300	-234 000	937 300	895 733	41 567	
NETTOMENO		-2 580 780	171 080	-2 409 700	-2 310 006	-99 694	

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	TA muutos- ten jäl- keen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 471 900	-645 800	826 100	678 729	-147 371
Tulorahoituksen korjauserät (-)	-100 000	100 000	0	10 415	10 415
Investointien rahavirta					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 752 080	405 080	-3 347 000	-3 205 739	141 261
Rahoitusosuudet investointimenoi- hin (-)	911 300	16 000	927 300	802 195	-125 105
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	260 000	-250 000	10 000	93 538	83 538
Pys. vast. hyöd. Luovutusvoitot	100 000	-100 000	0	-10 415	-10 415
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 108 880	-374 720	-1 583 600	-1 631 277	-47 677
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset	-500 000	500 000	0	-5 558	-5 558
Antolainasaamisten vähennykset	150 860	0	150 860	153 078	2 218
Antolainauksen muutokset	-349 140	500 000	150 860	147 519	-3 341
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-51 320	-190 000	-241 320	-242 640	-1 320
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	0	1 500 000	500 000	-1 000 000
Lainakannan muutokset	1 448 680	-190 000	1 258 680	257 360	-1 001 320
Oman pääoman muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pää- omien muutokset				-15 035	-15 035
Vaihto-omaisuuden muutos				4 452	4 452
Pitkäaikaisten saamisten muutos				11 400	11 400
Lyhytaikaisten saamisten muutos				64 140	64 140
Korottomien velkojen muutos				835 556	835 556
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	900 513	900 513
Rahoituksen rahavirta	1 099 540	310 000	1 409 540	1 305 392	-104 148
Rahavarojen muutos	-9 340	-164 720	-174 060	-325 885	-151 825
Rahavarat 31.12	7 762 742		7 762 742	7 122 034	-640 708
Rahavarat 1.1.	7 762 742		7 762 742	7 447 919	-314 823
Rahavarojen muutos	-9 340		-174 060	-325 885	-151 825

2.3.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

KÄYTTÖTALOUSOSA (Ulkoiset/sisäiset)

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
HALLINTO-, ELINKEINO- JA PERUSTURVAPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	975 760	-79 800	895 960	995 593	-99 633
TOIMINTAKULUT	-13 468 510	-179 000	-13 647 510	-13 450 799	-196 711
TOIMINTAKATE	-12 492 750	-258 800	-12 751 550	-12 455 206	-296 344
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-37 630		-37 630	-68 962	31 332
LASKENNALLISET ERÄT	537 180		537 180	504 859	32 321
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-11 993 200	-258 800	-12 252 000	-12 019 310	-232 690
SIVISTYSPALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	360 650		360 650	498 112	-137 462
TOIMINTAKULUT	-7 453 050	-280 000	-7 733 050	-7 927 617	194 567
TOIMINTAKATE	-7 092 400	-280 000	-7 372 400	-7 429 506	57 106
POISTOT JA ARVONALENTUM.		-1 600 000	-1 600 000	-1 757 796	157 796
LASKENNALLISET ERÄT	-347 480		-347 480	-336 593	-10 887
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-7 439 880	-1 880 000	-9 319 880	-9 523 894	204 014
TEKNISET PALVELUT					
TOIMINTATUOTOT	4 612 030	-100 000	4 512 030	4 479 488	32 542
TOIMINTAKULUT	-5 010 410	180 000	-4 830 410	-4 824 657	-5 753
TOIMINTAKATE	-398 380	80 000	-318 380	-345 169	26 789
POISTOT JA ARVONALENTUM	-771 060		-771 060	-855 994	84 934
LASKENNALLISET ERÄT	-189 700		-189 700	-167 351	-22 349
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 359 140	80 000	-1 279 140	-1 368 513	89 373
KÄYTTÖTALOUS					
TOIMINTATUOTOT	5 958 440	-179 800	5 778 640	5 978 614	-199 974
TOIMINTAKULUT	-25 965 540	-279 000	-26 244 540	-26 221 107	-23 433
TOIMINTAKATE	-20 007 100	-458 800	-20 465 900	-20 242 493	-223 407
POISTOT JA ARVONALENTUM.	-808 690	-1 600 000	-2 408 690	-2 682 752	274 062
LASKENNALLISET ERÄT					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-20 815 790	-2 058 800	-22 874 590	-22 925 246	50 656

TULOSLASKELMA

Valtuusto on hyväksyessään talousarviovuoden tuloslaskelman vahvistanut laskelmaan sisältyvän vuosikatteen kunnanhallitusta sitovaksi.

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
TOIMINTATUOTOT	2 961 800	-179 800	2 782 000	2 841 365	-59 365
TOIMINTAKULUT	-22 968 900	-279 000	-23 247 900	-23 083 859	-164 041
TOIMINTAKATE	-20 007 100	-458 800	-20 465 900	-20 242 493	-223 407
VUOSIKATE	1 471 900	-645 800	826 100	678 729	147 371
TILIKAUDEN TULOS	663 210	-2 245 800	-1 582 590	-2 004 024	421 434
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	663 210	-2 245 800	-1 582 590	-2 004 024	421 434

INVESTOINTIOSA

Investointien osalta valtuusto on päättänyt, että toteuttamispäätökset tehdään seuraavasti:

- Alle 300 000 € talonrakennushankkeet päättää tekninen lautakunta kuultuaan riittävässä määrin sitä hallintokuntaa, jonka käyttöön investointi tulee
- Yli 300 000 € talonrakennushankkeet päättää kunnanhallitus
- Julkisen käyttöomaisuuden hankkeista päätetään em. periaatteiden mukaisesti
- Irtaimiston hankintapäätökset tekee ao. hallintokunta tai viranhaltija hankintarajojen puitteissa. Hankintarajat päättää ao. hallintokunta, joka voi myös ohjeistaa hankintamenettelyjä.

Mikäli talousarviossa ja taloussuunnitelmassa päätetty hankkeen kustannusarvio ei todennäköisesti riitä hankkeen toteuttamiseen, toteutuksesta päättää valtuusto.

Valtuusto on hyväksyessään talousarvioon sisältyvän investointiosan vahvistanut kunnanhallitusta sitovaksi investoinnit nettona.

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	Ta muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
INVESTOINNIT/PYHÄJOEN KUNTA					
INVESTOINTIMENOT	-3 752 080	405 080	-3 347 000	-3 205 739	-141 261
INVESTOINTITULOT	1 171 300	-234 000	937 300	895 733	41 567
NETTOMENO	-2 580 780	171 080	-2 409 700	-2 310 006	-99 694

RAHOITUSOSA

Valtuusto on valtuuttanut kunnanhallituksen päättämään pitkä- ja lyhytaikaisen lainojen ottamisesta ja lainaehdoista maksuvalmiuden edellyttämällä tavalla.

	Alkuper. talousarvio	Talousarvio- muutokset	TA muutos- ten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-51 320	-190 000	-241 320	-242 640	-1 320
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 500 000	0	1 500 000	500 000	-1 000 000
Lainakannan muutokset	1 448 680	-190 000	1 258 680	257 360	-1 001 320

Talousarviomuutosten jälkeen tavoitteena oli, että lainakannan muutos olisi 1 258 680 €, lainakannan muutos oli 257 680€, joten tavoitteeseen päästiin.

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Tilinpäätöslaskelmia koskevat säännökset ja ohjeet

Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase, konsernituloslaskelma ja –tase sekä konsernin rahoituslaskelma. Tilinpäätöslaskelmien laatimisessa sovelletaan kirjanpitolakia ja -asetusta kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeiden ja laskelmakaavojen mukaisesti.

3.2 Tuloslaskelma 1.1.2018 - 31.12.2018

	Tot. 2018	Tot. 2017
MYYNTITUOTOT	713 402,09	546 860,22
MAKSUTUOTOT	1 070 949,29	1 262 047,71
TUET JA AVUSTUKSET	320 820,67	300 533,60
VUOKRATUOTOT	676 861,67	664 216,64
MUUT TOIMINTATUOTOT	59 331,49	124 998,70
TOIMINTATUOTOT	2 841 365,21	2 898 656,87
PALKAT JA PALKKIOT	-5 769 574,42	-5 464 017,86
ELÄKEKULUT	-1 348 919,48	-1 312 180,42
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-160 107,62	-162 687,48
HENKILÖSTÖSIVUKULUT	-1 509 027,10	-1 474 867,90
HENKILÖSTÖKULUT	-7 278 601,52	-6 938 885,76
PALVELUJEN OSTOT	-13 360 756,74	-13 254 709,85
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 591 500,73	-1 603 173,52
AVUSTUKSET	-537 002,92	-575 024,31
VUOKRAT	-220 956,02	-153 783,75
MUUT TOIMINTAKULUT	-95 040,66	-36 203,36
TOIMINTAKULUT	-23 083 858,59	-22 561 780,55
TOIMINTAKATE	-20 242 493,38	-19 663 123,68
VEROTULOT	10 945 173,95	10 652 269,55
VALTIONOSUUDET	10 056 025,00	10 430 960,00
KORKOTUOTOT	66 262,26	94 316,34
MUUT RAHOITUSTUOTOT	79 809,23	370 024,25
KORKOKULUT	-219,77	-3 087,17
MUUT RAHOITUSKULUT	-225 828,67	-59 469,44
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-79 976,95	401 783,98
VUOSIKATE	678 728,62	1 821 889,85
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-2 682 752,41	-864 273,55
TILIKAUDEN TULOS	-2 004 023,79	957 616,30
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-2 004 023,79	957 616,30

3.3 Rahoituslaskelma 1.1.2018 – 31.12.2018

	Tot. 2018	Tot. 2018
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta		
TULORAHOITUS		
VUOSIKATE	678 728,62	1 821 889,85
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	10 415,47	-82 283,88
TOIMINNAN RAHAVIRTA	689 144,09	1 739 605,97
INVESTOINNIT		
KÄYTTÖOMAISUUSINVESTOINNIT	-3 205 739,04	-3 926 040,70
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENO	802 195,42	342 495,15
PYS.VASTAAVIEN HYÖDYKK. LUOVUTU		
KÄYTTÖOMAISUUDEN VARS. MYYNITIT	93 537,72	264 789,15
KÄYTTÖOMAISUUDEN MYYNTIVOITOT/	-10 415,47	82 283,88
PYS.VASTAAVIEN HYÖDYKK. LUOVUTU	83 122,25	347 073,03
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-2 320 421,37	-3 236 472,52
Varsinaisen toiminnan ja invest. rahavirta	-1 631 277,28	-1 496 866,55
Rahoitustoiminnan rahavirta		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
ANTOLAINASAAMISTEN LISÄYS	-5 558,26	-225 000,00
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	153 077,67	19,8
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	147 519,41	-224 980,20
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-242 640,00	-101 320,00
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	500 000,00	1 000 000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	257 360,00	898 680,00
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄO	-15 035,44	-21 017,01
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	4 452,28	-8 247,18
PITKÄAIKAISTEN SAAMISTEN MUUTOS	11 400,00	
LYHYTAIKAISTEN SAAMISTEN MUUTOS	64 139,69	-234 701,30
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	835 556,16	675 239,11
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	900 512,69	411 273,62
Rahoitustoiminnan rahavirta	1 305 392,10	-411 893,13
RAHAVAROJEN MUUTOS	-325 885,18	-411 893,13
RAHAVARAT 31.12	7 122 033,58	7 447 918,76
RAHAVARAT 1.1.	7 447 918,76	7 859 811,89
RAHAVAROJEN MUUTOS	-325 885,18	-411 893,13

3.4 Tase 1.1.2018 – 31.12.2018

	Tot. 2018	Tot. 2017
T A S E (V. 2000-)		
V A S T A A V A A		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
AINEETTOMAT OIKEUDET	62 793,12	27 227,71
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	9 318,30	11 918,70
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	72 111,42	39 146,41
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
MAA- JA VESIALUEET	4 280 314,87	3 973 270,01
RAKENNUKSET	5 905 976,49	7 084 474,70
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	6 341 952,17	6 192 234,45
KONEET JA KALUSTO	139 792,76	118 708,23
MUUT AINEELLISET HYÖDYKKEET	29 942,20	29 692,20
ENNAKKOM. JA KESKENER. HANK.	1 504 010,45	1 583 986,01
AINEELLISET HYÖDYKKEET	18 201 988,94	18 982 365,60
SIJOITUKSET		
OSAKKEET JA OSUUDET	3 746 385,38	3 371 720,24
MUUT LAINASAAMISET	1 512 361,82	1 664 737,48
MUUT SAAMISET	7 087,50	2 231,25
SIJOITUKSET	5 265 834,70	5 038 688,97
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 539 935,06	24 060 200,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
MUUT TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16 433,81	16 433,81
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16 433,81	16 433,81
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
VAIHTO-OMAISUUS		
AINEET JA TARVIKKEET	1 005,95	2 626,96
VALMIIT TUOTTEET	33 321,62	36 152,89
VAIHTO-OMAISUUS	34 327,57	38 779,85
SAAMISET		
PITKÄAIKAISET SAAMISET		
MUUT SAAMISET	48 450,00	59 850,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET	48 450,00	59 850,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET		
MYyntISAAMISET	369 376,09	757 885,51
LAINASAAMISET	37,79	10 000,00
MUUT SAAMISET	326 063,85	141 579,30
SIIRTOSAAMISET	1 159 617,49	1 009 770,10
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 855 095,22	1 919 234,91
SAAMISET	1 903 545,22	1 979 084,91
RAHOITUSARVOPAPERIT		
OSAKKEET JA OSUUDET	5 527,11	5 248,71
SIJ. RAHAMARKK.INSTRUMENTT.	1 769 849,60	1 967 381,44
JOUKKOVELKAKIRJALAINASAAM.	3 643 889,36	4 018 829,87
MUUT ARVOPAPERIT	1 309 544,29	1 277 476,09
RAHOITUSARVOPAPERIT	6 728 810,36	7 268 936,11

RAHAT JA PANKKISAAMISET	393 223,22	178 982,65
VAIHTUVAT VASTAAVAT	9 059 906,37	9 465 783,52
V A S T A A V A A	32 616 275,24	33 542 418,31
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	6 362 146,59	6 362 146,59
EDELL. TILIK. YLI-/ALIJÄÄMÄ	13 511 896,24	12 554 279,94
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 004 023,79	957 616,30
OMA PÄÄOMA	17 870 019,04	19 874 042,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
LAHJOITUSRAH. PÄÄOMAT	192 476,46	208 182,23
MUUT TOIMEKSIANT. PÄÄOMAT	544,72	-125,61
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	193 021,18	208 056,62
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN		
LAINAT RAH.- JA VAK.LAITOKSILTA		
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		191 320,00
SAADUT ENNAKOT	395 961,94	310 515,38
MUUT VELAT (LIITT.MAKSUT JA MUUT	494 141,24	411 873,95
PITKÄAIKAINEN	890 103,18	913 709,33
LYHYTAIKAINEN		
LAINAT RAH.-JA VAK.LAITOKSILTA	10 500 000,00	10 050 000,00
LAINAT JULKISYHTEISÖILTÄ		1 320,00
SAADUT ENNAKOT	142 612,65	35 866,64
OSTOVELAT	1 850 746,83	1 463 727,87
MUUT VELAT	174 830,61	128 132,94
SIIRTOVELAT	994 941,75	867 562,08
LYHYTAIKAINEN	13 663 131,84	12 546 609,53
VIERAS PÄÄOMA	14 553 235,02	13 460 318,86
V A S T A T T A V A A	32 616 275,24	33 542 418,31

3.5 Konsernilaskelmat 1.1.2018-31.12.2018

3.5.1 Konsernituloslaskelma

	2018	2017
TOIMINTATUOTOT	20 177 212	19 836 872
TOIMINTAKULUT	-40 154 709	-39 111 160
OSUUS OSAKK.YHT.VOITOSTA/T.	13 529	18 996
TOIMINTAKATE	-19 963 968	-19 255 293
VEROTULOT	10 932 110	10 640 005
VALTIONOSUUDET	10 756 760	11 061 984
KORKOTUOTOT	68 189	97 649
MUUT RAHOITUSTUOTOT	91 853	374 299
KORKOKULUT	-28 253	-41 494
MUUT RAHOITUSKULUT	-229 415	-59 728
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-97 626	370 726
VUOSIKATE	1 627 276	2 817 422
SUUNN. MUKAISET POISTOT	-3 608 650	-1 744 990
OMISTUKSEN ELIMINOINTIEROT		
ARVONALENTUMISET	-6 011	-6 788
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 614 661	-1 751 778
SATUNNAISET ERÄT	146 519	
TILIKAUDEN TULOS	-1 840 866	1 065 644
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	-3 128	-535
TILIKAUDEN VEROT	-734	-3 249
LASKENNALLISET VEROT	-14 913	-1 668
VÄHEMMISTÖOSUUDET	1 774	-3 615
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 857 867	1 056 576

3.5.2 Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 627 276	2 817 422
Tilikauden verot	-734	-869
Satunnaiset erät	146 519	
Tulorahoituksen korjauserät	-151 543	-97 721
<i>Toiminnan rahavirta</i>	<i>1 621 518</i>	<i>2 718 832</i>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 350 252	-7 407 403
Rahoitusosuudet investointimenoihin	845 122	92 671
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	323 482	2 628 754
<i>Investointien rahavirta</i>	<i>-3 181 648</i>	<i>-4 685 978</i>
Toiminnan ja inv. rahavirta	-1 560 130	-1 967 146
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-5 558	-10 000
Antolainasaamisten vähennykset	27 883	20
Antolainauksen muutokset	22 325	-9 980
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	746 968	1 014 621
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 357 895	-557 310
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 025 546	976 044
Lainakannan muutokset	414 619	1 433 355
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja po muutokset	-13 721	-18 893
Vaihto-omaisuuden muutos	-74 610	-11 788
Saamisten muutos	233 416	8 591
Korottomien velkojen muutos	587 742	359 857
Muut maksuvalmiuden muutokset	732 827	337 767
<i>Rahoituksen rahavirta</i>	<i>1 169 771</i>	<i>1 761 142</i>
Rahavarojen muutos	-390 359	-206 004
Rahavarojen muutos	-390 359	-206 002
Rahavarat 31.12.	8 185 510	8 575 869
Rahavarat 1.1.	8 575 869	8 781 871

3.5.3 **Konsernitase**

<u>VASTAAVAA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT	36 855 704	37 378 078
Aineettomat hyödykkeet	665 686	334 311
Aineettomat oikeudet	527 864	238 110
Muut pitkävaikutteiset menot	108 841	75 663
Ennakkomaksut	28 981	20 838
Aineelliset hyödykkeet	34 645 966	35 575 260
Maa- ja vesialueet	4 412 396	4 085 660
Rakennukset	21 090 978	22 445 831
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 520 546	6 251 568
Koneet ja kalusto	799 610	789 393
Muut aineelliset hyödykkeet	33 625	33 937
Ennakkom. ja keskener. hankinnat	1 788 811	1 968 870
Sijoitukset	1 501 882	1 426 408
Osakkuusyhtiöosuudet	480 206	699 450
Muut osakkeet ja osuudet	1 021 676	724 275
Muut lainasaamiset	41 718	42 099
Muut saamiset	452	2 683
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	142 323	140 396
VAIHTUVAT VASTAAVAT	12 510 304	12 779 440
Vaihto-omaisuus	292 374	217 764
Saamiset	4 032 420	3 985 807
Pitkäaikaiset saamiset	536 308	574 508
Lyhytaikaiset saamiset	3 496 112	3 411 299
Rahoitusomaisuusarvopaperit	6 837 111	7 370 102
Rahat ja pankkisaamiset	1 348 399	1 205 767
VASTAAVAA	49 508 331	50 297 914
<u>VASTATTAVAA</u>	<u>2018</u>	<u>2017</u>
OMA PÄÄOMA	20 075 000	22 156 385
Peruspääoma/Osakepääoma	6 362 147	6 362 147
Yhdistysten ja säätiöiden peruspo:t	1 312	1 312
Osuus ky:n oman po:n lisäyksestä		
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto	46 810	46 810
Muut omat rahastot	112 807	106 098
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	15 409 792	14 583 443
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 857 867	1 056 576
VÄHEMMISTÖOSUUS	29 491	31 265
VARAUKSET	283 617	276 561
Pakolliset varaukset	283 617	276 561

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	335 676	347 468
VIERAS PÄÄOMA	28 794 547	27 486 235
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 878 590	3 475 181
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 942 823	3 673 010
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 896 013	14 987 168
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	6 067 121	5 350 876
VASTATTAVAA	49 508 331	50 297 914

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

4.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Tilikauden myyntitappioita lisää v. 2016 puretun Raahen Seudun Teknologiakeskus Oy osakkeiden alaskirjaus vuonna 2018. Osa osakkeista on kirjattu jo vuodelle 2016, jolloin tappiota syntyi 12.297,24 €. Vuoden 2018 alaskirjauksesta syntyi tappiota 12.720 €.

4.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.3.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuusyhteisöt.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät katteet on vähennetty.

Konsernitilinpäätöksessä on eliminoitu Kiinteistö Oy Hourunkosken, Pyhäjoki-suun Vesi Oy:n ja Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymän (kunnan osuuden suhteessa) maksamat kiinteistöverot.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistö-osuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Hourunkosken käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisöt

Pyhäjoen Jäähalli Oy, Kiinteistö Oy Energy Tower ja Hankikiven Sähkönmyynti Oy on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Poikkeavat tilikaudet

Pyhäjoen Jäähalli Oy:n tilikausi päättyi 30.6.2018, jonka mukaan yhdistely konsernitilinpäätökseen on tehty.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Palkansaajille tammikuussa 2019 maksettava tuloksellisuuserän kirjaus tuli kirjanpitolausuntakunnan kuntajaoston erillisen lausunnon mukaan kirjata vuoden 2018 tilinpäätökseen kuluksi ja siirtovelaksi, koska työnantajalle syntyy tuloksellisuuserän maksuvelvollisuus jo vuoden 2018 aikana. Tämä lisäsi tilikauden henkilöstömenoja 56.173 euroa.

5 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

5.1 Toimintatuotot tehtäväalueittain

(ulkoiset)	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	929 577	852 335	880 206	821 229
Sosiaali- ja terveystoimet	15 651 748	15 336 192		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	654 695	560 957	487 428	428 215
Yhdyskuntapalvelut	2 941 192	3 087 389	1 473 731	1 649 213
Muut palvelut	-		-	
Toimintatuotot yhteensä	20 177 212	19 836 873	2 841 365	2 898 657

5.2 Verotulojen erittely

	2018	2017
Kunnan tulovero	8 926 372	9 093 673
Osuus yhteisöveron tuotosta	589 092	651 276
Kiinteistövero	1 429 710	907 321
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	10 945 174	10 652 270

5.3 Valtionosuuksien erittely

	2018	2017
Kunnan peruspalv. valtionosuus (ilman tasauksia)	7 746 959	7 998 245
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 074 273	2 205 965
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	234 793	226 749
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	10 056 025	10 430 959

5.4 Palvelujen ostojen erittely

	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	10 435 686	10 543 089
Muiden palvelujen ostot	2 925 070	2 711 620
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	13 360 767	13 254 710

5.5 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Valtuusto on 19.12.2012 muuttanut suunnitelman mukaisia poistoja kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaisesti siten, että poistoaikojen alarajat otetaan käyttöön hyödykkeille, jotka hankitaan 1.1.2013 jälkeen.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto suosittelee poistoaikojen alarajojen käyttämistä, ellei pidemmän poistoaajan käyttämiselle ole erityistä hyödykekohtaista perustetta.

Valtuuston 19.12.2012 hyväksymät poistoaajat ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	2 vuotta	Tasapoisto
Maa- ja vesialueet		Ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakenn.	20 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakenn.	20 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 vuotta	Tasapoisto
Sillat, laiturit ja uimalat	10 vuotta	Tasapoisto
Muut maa- ja vesirakenteet	15 vuotta	Tasapoisto
Kaukolämpöverkko	20 vuotta	Tasapoisto
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta	Tasapoisto
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Muut kuljetusvälineet	4 vuotta	Tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 vuotta	Tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 vuotta	Tasapoisto
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat		Ei poistoa
Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 €, on pääsääntöisesti kirjattu vuosikuluksi.

5.6 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	276 561	262 354		
Lisäykset tilikaudella	7 056	14 207		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	283 617	276 561	0	0

5.7 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Kunta	
	2018	2017
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	14 237	66 124
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot		15 159
Luovutusvoitot yhteensä	14 237	82 283
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	178	
Rakennusten luovutustappiot		
Muut luovutustappiot (osakkeet)	24 474	1
Luovutustappiot yhteensä	24 652	1

5.8 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät osingot ja osuuspääoman korot:

- v. 2013	1 180 €
- v. 2014	22 795 €
- v. 2015	4 832 €
- v. 2016	3 847 €
- v. 2017	3 512 €
- v. 2018	6 372 €

5.9 Korkosaamiset pääomalainoista

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Kiinteistö Oy Hourunkoski	1 177	
Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy	25 623	24 614
Pyhäjokisuun Vesi Oy		
Korkosaamiset pääomalainoista	26 801	24 614

6 Tasetta koskevat liitetiedot

6.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Arvonkorotuksen periaatteet ja arvonmäärittäminen

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Rakennukset (tehty ennen 1.1.1998) Arvo 1.1. Arvonkorotukset Arvonkorotusten purku Arvo 31.12.	46 810	46 810		
Arvonkorotukset yht. 31.12	46 810	46 810	0	0

Pysyvät vastaavat

(1.000 €)	Aineett. hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					Kaikki		
	Aineet- tomat oikeu- det	Muut pit- kävaikut- teiset menot	Yht.	Maa- alueet	Raken- nukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja ka- lusto	Muut ain. hyö- dykk.	Kesken- eräiset työt	Yht.	Yhteensä
Poistamaton hankintam 1.1.	27	12	39	3 973	7 084	6 192	119	30	1 584	18 982	19 021
Lisäykset tilikauden aikana	51		51	314	241	360	76		1 935	2 926	2 977
Rahoitusosuudet tilikaudella			0			-28			-774	-802	-802
Vähennykset tilik. aikana			0	-7						-7	-7
Siirrot erien välillä			0		657	351			-1 240	-232	-232 *)
Tilikauden poisto	-15	-3	-18		-2 076	-534	-55			-2 665	-2 683
Arvonlenn. ja niiden pal.			0							0	0
Poistam.hankintam 31.12.	63	9	72	4 280	5 906	6 341	140	30	1 505	18 202	18 274
Arvonkorotukset			0							0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	63	9	72	4 280	5 906	6 341	140	30	1 505	18 202	18 274

*) muut osakkeet

Osakkeet ja osuudet

	Kunta- yhtymä- osuudet	Tytär- yhteisö- osakk. ja -osuu- det	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.		1 894	514	964	3 372
Lisäykset				229	229
Rahoitusosuudet					0
Vähennykset.				-86	-86
Siirrot erien välillä				232	232
Hankintameno 31.12.		1 894	514	1 339	3 747
Arvonlennukset ja niiden palautukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.		1 894	514	1 339	3 747

Konserniyhteisöt	Koti- paikka	Kunnan omistus- osuus-%	Konsernin omistus- osuus-%	Kuntakonsernin osuus (1.000€)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
<u>Tytäryhteisöt</u>						
Pyhäjoki Data Oy	Pyhäjoki	63,00	63,00	27	12	-5
Pyhäjokisuun Vesi Oy	Pyhäjoki	100,00	100,00	1 862	3 790	66
Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy	Pyhäjoki	100,00	100,00	92	400	-3
Kiinteistö Oy Hourunkoski	Pyhäjoki	100,00	100,00	33	4 543	-
<u>Kuntayhtymät</u>						
Raahen seudun ter.huoll ky	Raahe	9,01	9,01	562	2 125	-94
Raahen koulutusky	Raahe	7,10	7,10	589	158	-66
P-P.n sairaanhoitopiirin ky	Oulu	0,78	0,78	1 333	1 804	87
P-P:n Liitto	Oulu	0,92	0,92	15	92	6
<u>Osakkuusyhteisöt</u>						
Pyhäjoen Jäähalli Oy	Pyhäjoki	48,00	48,00	99	28	2
Kiinteistö Oy Energy Tower	Kalajoki		33,33	19	422	10
Hanhikiven Sähkönmyynti Oy	Pyhäjoki	33,33	33,33	433	1	

Saamisten erittely

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset	1 471 777	1 624 454
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Lainasaamiset		
Myyntisaamiset	56 722	115 821
Siirtosaamiset		
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	62 101	57 937
Siirtosaamiset	123 942	700 308

Siirtosaamiset

Lyhytaikaisiin siirtosaamisiin sisältyy mm. seuraavat olennaiset erät (€):

Kunta

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
* ELY/palkkatuki ja kuntouttava työtoiminta	27 413	48 984
* Kelan korvaukset/työterveyshuolto	43 142	40 602
* Raahen seudun hyvinvointiky/loppulasku	123 942	700 308
* Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	36 791	68 671
* Op/siirtyvät korot	13 368	17 018
* ELY/Hanhikivi -yhteishankkeen avustus	33 233	4 254

* ELY/Pyhäjoelta virtaa- hankkeen avustus		27 088
* Tulvatuojelutoimenpiteisiin saatava osuus	11 780	11 780
* Novum/vakuutukset		41 073
* PSAVI/Rautiperän avustus	27 800	
* ELY/Vanhatien kunnostushanke	719 585	
* PPSHP/Tasausrahasto	50 224	
* Muut siirtosaamiset	73 339	49 992
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 159 617</i>	<i>1 009 770</i>

Konserni (kunnan osuus)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä		
* lyhytaikaiset saamiset jäsenkunnilta	48 464	
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri		
* Tasausrahastolaskutus		20 974
* Kelan korvaus työterveydenhuollosta		8 899
* lyhytaikaiset saamiset jäsenkunnilta	65 439	
* Muut siirtosaamiset	1 160 367	980 210
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>1 273 970</i>	<i>1 010 083</i>

Rahoitusarvopaperit

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	11 761	14 013
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 527	5 249
Erotus	6 234	8 764
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta	1 769 850	963 575
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 769 850	953 522
Erotus	0	10 053
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta	3 656 273	4 057 251
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 643 889	4 018 830
Erotus	12 383	38 422
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	1 309 544	1 967 381
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 309 544	1 967 381
Erotus	0	0
YHTEENSÄ		
Jälleenhankintahinta	6 747 428	7 002 221
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 728 810	6 944 983
Erotus	18 617	57 238

6.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	Konserni		Kunta	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	6 362 147	6 362 147	6 362 147	6 362 147
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	6 362 147	6 362 147	6 362 147	6 362 147
Yhd. ja säätiöiden peruspo.	1 312	1 312		
Osuus ky:n oman po:n lis.				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	46 810	46 810		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	46 810	46 810	0	0
Muut omat rahastot 1.1.	106 098	102 577		
Lisäykset	6 709	3 521		
Vähennykset				
Muut omat rahastot 31.12.	112 807	106 098	0	0
Edellisten tilik. ylijäämä 1.1.	15 409 792	14 583 443	13 511 896	12 554 280
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 857 867	1 056 576	-2 004 024	957 616
Oma pääoma yhteensä	20 075 001	22 156 386	17 870 019	19 874 043

Pitkäaikainen vieras pääoma

Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät velat (osa, joka erääntyy maksettavaksi myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
- lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta €	0	183 640

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Liittymismaksu- ja muut velat	12 028	12 028
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Liittymismaksu ja muut velat	452	452
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	10 127	38 576
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	397 727	478 647

Siirtovelat

Lyhytaikaisiin siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
* lomapalkkajaksotus	597 179	570 486
* korkojaksotus		869
* vakuusmaksut		
** Pekka Tirilä & Co		
** Veljekset Ala-Talkkari	11 594	11 594
** Rose Rakennus Oy	6 200	13 990
** Suomen Maastorakentajat Oy	2 000	2 000
** Rakennus Optimal Oy	318	318
** Pyhäjoen Rakennus Oy	1 314	
** Sähköpalvelu Anttila	1 929	
* Keva, eläkemaksut joulukuun	112 660	
* kauppahinta/Osuuskauppa 625-405-4-103		193 736
* alv-oikaisut		27 034
* oikaisut Kuel -maksuihin 3/17		19 949
* Verohallinto, joulukuun tilitys	215 145	
* muut siirtovelat	46 601	27 586
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<u>994 942</u>	<u>867 562</u>

Konserni (kunnan osuus)

Raahen seudun hyvinvointiky

* palkkojen ja hlöstökulujen jaksotukset	123 101	80 694
* lomapalkkavelka	655 592	691 882
* siirtovelat jäsenkunnille	72 748	275 873

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

* Lomapalkkajaksotus	410 058	395 848
* potilasvakuutusvelka	32 504	33 330
* palkkojen ja hlöstökulujen jaksotukset	71 129	47 859
* tasausrahastolaskutus	62 449	20 974
* projektirahoituksen siirto seur. v.		24 749
* muut siirtovelat	1 286 475	1 068 702
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<u>2 714 056</u>	<u>2 639 909</u>

7 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**7.1 Leasingvastuiden yhteismäärä**

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	54 255	36 905
Myöhemmin maksettavat	82 937	47 933
Yhteensä	137 192	84 838
Kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0	0

7.2 Vastuositoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
- alkuperäinen pääoma	10 304 785	10 304 785
- jäljellä oleva pääoma / saldo	6 897 604	6 926 022

7.3 Muut vastuositoumukset

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Takaukset muiden puolesta		
- alkuperäinen pääoma	328 681	328 681
- jäljellä oleva pääoma	124 392	139 567

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Osuus takausvastuista 31.12. (1.000 €)	18 206	17 847
Osuus kattamattomista takausvastuista 31.12. €	0	0
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus rahastosta 3.12. €	11 696	11 795

Arvonlisäveron palautusvastuu	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	2 256 224	1 849 027

Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa.

Kuntayhtymän alijäämän kattamisvelvoite

Kuntajaosto katsoo lausunnossaan 113 / 10.11.2015, että jäsenkunnan tulee kirjata kirjanpitoonsa osuus kuntayhtymän kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena, mikäli kuntayhtymän alijäämää ei todennäköisesti saada lähitulevaisuudessa katetuksi esimerkiksi kuntayhtymän päättämillä muilla toimenpiteillä.

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kertynyt alijäämä vuoden 2018 tilinpäätöksessä oli 5,45 milj.euroa. Pyhäjoen kunnan osuus alijäämään oli 42 527 euroa.

Pyhäjoen kunta esittää omassa tilinpäätöksessään asian liitetiedoissa eikä siitä ole tehty pakollista varausta.

Rahoitussitoumus Hanhikiven Sähkönmyynti Oy:lle

Hanhikiven Sähkönmyynti Oy:n rahoitussitoumus Voimaosakeyhtiö SF:lle on yhteensä enintään 4 636 200 euroa, josta Pyhäjoen kunnan osuus on enintään 1 545 400 euroa. 31.12.2018 rahoitussitoumusta on jäljellä 3 345 300 euroa, josta Pyhäjoen kunnan osuus on 1 115 100 euroa.

8 Ympäristöasiat

Merkittävimpiä ympäristökuluja kunnalle syntyi ympäristönhodollisista investoinneista, joista merkittävimmät kohdistuivat vuonna 2018 Liminkajärven

kunnostukseen 68 801 € (tulot 54 810 €) ja Tervon väylän ruoppaustöihin (50 537 €).

9 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

9.1 Henkilöstön lukumäärä

Henkilöstön määrä osastoittain	31.12.2018	31.12.2017
Hallinto-, elinkeino- ja perusturvaosasto	19	17
Sivistysosasto	129	115
Tekninen osasto	38	47
Yhteensä	186	179

9.2 Henkilöstökulut

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	6 005 234	5 526 612
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 363 647	1 322 219
Muut henkilösivukulut	171 932	180 097
Henkilöstökorvaukset ja muut korjaukset	-133 733	-62 594
Henkilöstökulut yhteensä	7 407 079	7 027 785
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-128 478	-88 899
<i>Tuloslaskelman mukaan yhteensä</i>	<i>7 278 602</i>	<i>6 938 886</i>

9.3 Luottamishenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetut luottamushenkilömaksut

	2018	2017
Suomen Keskusta rp	3 388	3 765
Vasemmistoliitto rp	535	727
<i>Luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>3 923</i>	<i>4 492</i>

9.4 Tilintarkastajan palkkiot

BDO Audiator Oy (alv 0 %)	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	5 310	5 655
Tilintarkastajan lausunnot		174
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	2 774	3 225
Muut palkkiota		
<i>Palkkiot yhteensä</i>	<i>8 084</i>	<i>9 054</i>

9.5 Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet

Kunta on antanut kokonaan omistamilleen tytäryhtiöille raha-lainoja, joista 31.12.2018 on avoimena 1 471 777 euroa. Lainoille ei ole saatu turvaavaa

vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Lainoja on annettu seuraavasti:

- Kiinteistö Oy Hourunkoski	264 934
- Pyhäjoen Teollisuusyhtiö Oy	397 275
- Pyhäjokisuun Vesi Oy	<u>809 568</u>
Yhteensä	1 471 777

Kunta on antanut tilikaudella tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille seuraavat avustukset:

- Pyhäjokisuun Vesi Oy	30 000
- Pyhäjoen Jäähalli Oy	<u>25 000</u>
Yhteensä	55 000

Kunnanjohtajan kanssa on solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu 14 kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta edellyttäen, että hän itse irtisanoutuu tehtävästään yhteisellä sopimuksella. Valtuusto on kokouksessaan 18.3.2017 § 150 hyväksynyt johtajasopimuksen. Asiasta on valitettu Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Konsernin lähipiirin/intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

10 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista v. 2018

Tilinpäätöskirja
Tase-erittelyt
Päiväkirja pdf-tiedostona
Pääkirja pdf-tiedostona

Tositenumerosarjat:

Tositelaji	Nimi	Käytetyt tositenumerot		
230	Sähköinen kierrätys	080001	-	085317
120	Palkkatositteet	180001	-	180039
09	Käyttöomaisuusviennit	180201	-	180215
125	Myyntitositteet	180301	-	181544
10	Kassatositteet	182001	-	183222
111	Laskutus/tekninen 11.11.2014	184001	-	184648
116	Laskutus/varhaiskasvatus 11.11.14 alkaen	185001	-	185797
114	Laskutus/kiinteistöt ym. 11.11.14 alkaen	186001	-	187024

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Pyhäjoki 25.3.2019

Matti Soronen
kunnanjohtaja

PYHÄJOEN KUNNANHALLITUS

Matti Pahkala
kunnanhallituksen puheenjohtaja

Eija Flink
kunnanhallituksen jäsen

Pirkko Lintunen
kunnanhallituksen jäsen

Olli Mattila
kunnanhallituksen jäsen

Raino Peltoniemi
kunnanhallituksen jäsen

Ari Pirkola
kunnanhallituksen varapuheenjohtaja

Tuula Sarpola
kunnanhallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Pyhäjoki 16/5 2019BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Risto Hyvönen, HT, JHTT